

FLOTTANS MÄN

KAMRATSKAP

ÖRLOGSTRADITION

SJÖFÖRSVAR

Nr 1 2013

FLOTTANS MÄN

Tidskrift för Flottans Mäns Riksförbund

Nr 1 mars 2013

Årgång 79

ISSN 0015-4431

Förbundets Högste Beskyddare:
AMIRALEN H.M KONUNG CARL XVI GUSTAF
Rikshedersordförande:
JAN THÖRNQVIST
MARININSPEKTÖR

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Olle Melin - epost:omelin@telia.com
Tel 0455-23964
Författarevägen 9, 371 63 LYCKEBY

GRAFISK FORMGIVNING:

Dag Åshage - epost:paul.assar@euromail.se
Tel 0455-48218
Fasanvägen 4, 370 30 RÖDEBY

TRYCKERI: Printfabriken, Karlskrona

ANNONSER:

Kontakta Birgitta Husfeldt-Ahlén
epost: gittan.ahlm@telia.com
Telnr: 070-3317502, 0175-30303

KANSLI:

Teatergatan 3, 111 48 Stockholm
Tel: 08-678 09 08
Öppet tisdagar 09-16
Internet: www.flottansman.se
Adress e-post: riksforbundet@flottansman.se

PLUSGIRONUMMER:

Riksförbundet: 5 88 19-4
Stora Tratten 35 80 22-2

FLOTTANS MÄNS RIKSFÖRBUND

Ordf: Kommendör Johan Forslund
Tel: 08-571 448 51

V.ordf: Kommendörkapten Jan Wikberg
Tel: 063-12 95 62.

Sekr och informationsansvarig:

Elektroingenjör Bo Schagerberg Tel: 08-530 447 57.
bo.sch@bredband.net

Kanslichef: Örlogskapten Lennart Bresell

Tel kansliet: 08-678 09 08 Tel hem: 08-449 31 58
lennart.bresell@telia.com

STORA TRATTEN (Arrendator LoF Stockholm)

PL 326, 130 25 Ingmarsö Tel: 08-542 461 26
Telefontid juni-augusti 09-10, 17-18

Ur innehållet:

Ledare 3
Besök på 4. sjöstridsflottiljen 4-5

Flottans Musikkår, Nya Varvet, Göteborg 6
Pistolen på berget 8
En annorlunda inryckning 10-13

Vad en gammal bild kan berätta 14

Om en sjökapten i Malmö 14-15
Inryckning i Karlskrona 1900 16-17

Förberedelser ME 03 19
70 år sedan Näsbypark invigdes 20
Med Patricia till Skottland 21
Värnpliktig berättar om HMS Styrsö 22-24
Om Årsmötet 27-29
Evert Taubes värld 32-33
Om fregatten Vanadis 34-35

Lokalföreningarna 36-46
Nya böcker 48-49
Om Falklandsöarna 50-51

Omslagsbild:

HMS Nyköping på väg till sjöss i vintermiljö
Foto Jimmie Adamsson

Nummer 2 2013 utkommer i juni. Manusstopp den 15 maj

Försvarsfrågan – igen!

Försvarsfrågan har debatterats flitigt sedan årsskiftet, då Överbefälhavaren redovisade, att de resurser, som står till hans förfogande, är tillräckliga för att möta ett väpnat angrepp i **ett** område under högst **en** vecka, samtidigt som försvarsministern deklarerar, att hela landet skall försvaras. Här möts två minst sagt skilda uppfattningar, om vad Försvarsmakten kan åstadkomma och frågan, vad regeringen egentligen vill med försvarsmakten, måste ånyo ställas.

En stat har ett antal huvuduppgifter och en av de viktigaste är att säkerställa landets frihet och oberoende, försvara landet mot angrepp, väpnat eller annat. Enligt Överbefälhavarens utsago är vi efter en vecka beroende av hjälp utifrån, av annan nation eller av någon organisation, vilket i klartext betyder NATO. Sverige har avgivit en ensidig solidaritetsdeklaration, där vi förbinder oss att komma till hjälp, om något land inom den europeiska unionen utsätts för angrepp och vi förväntar oss därmed ett reciprokt agerande från övriga unionsmedlemmar. Inget land i Europa har egna resurser, som är tillräckliga för att på egen hand bistå ett land, som blir angripet, utan vi måste lita till försvarssalliansen NATO. Efter NATO-chefens uttalande under årets Sälenkonferens, att ett NATO-ingripande till Sveriges försvar inte alls är självklart, är det tveksamt, om vi får någon hjälp alls, när den kritiska veckan är till ända. Vi måste dessutom ställa oss frågan, om vi överhuvudtaget kan ta emot hjälp utifrån, om det inte är förberett och övat i fredstid.

Sverige måste kunna övervaka sitt territorium och försvara sina gränser på ett sätt, som gör, att vår förmåga uppfattas som trovärdig, vilket knappast är fallet idag. Återigen - en av statens huvuduppgifter är att säkerställa landets frihet och oberoende och regeringens ställningstagande blir därför svårt att förstå, när överbefälhavaren redovisar den låga försvarsnivå, som de facto råder, utan att åtgärder vidtas. Även om inget angrepp på vårt land i någon form är synligt inom överskådlig tid, måste försvarsmakten ha en sådan kvalitet och kvantitet och därmed en långsiktig beredskap, att en höjning av försvarsförmågan är möjlig, om en förändrad omvärld gör, att så blir nödvändigt. Det är ytterst tveksamt, om Försvarsmakten av idag fyller dessa krav.

Försvarsberedningen arbetar med en omvärldsanalys, där naturligtvis utvecklingen i Ryssland måste få ett stort genomslag. Georgienkriget visade tydligt, vad man är kapabel till, om det anses nödvändigt. Dessutom kan vi konstatera, att de ryska försvarsanslagen höjs väsentligt och nya örlogsfartyg planeras och produceras. Den ryska flottan bli åter en maktfaktor i Östersjön.

Den svenska försvarsmaktens materiella status är generellt mycket hög och flottans fartyg är verkligen på teknologins framkant men enligt min uppfattning för få och saknar vissa väsentliga komponenter i vapensyste-

men. Ingen kedja är starkare än dess svagaste länk och om en viktig del i ett vapensystem saknas, begränsas fartygens operativa utnyttjande. På samma sätt är antalet fartyg en kvalitetsfaktor; om antalet underskrider en kritisk nivå, blir det operativa utnyttjandet begränsat.

Regeringens strutsmentalitet ger en bild av både historielöshet och bristande långsiktighet. Någon yttrade något ironiskt för ett antal år sedan, att efter fem isfria vintar kan vi med gott samvete skrota alla våra isbrytare! Försvarsfrågans hanterande ger ett intryck, att det är den principen, som är gällande! Enligt min mening kan man inte nedmontera ett lands försvarsförmåga till den grad, som görs i Sverige och samtidigt hävda, att man tar sitt fulla ansvar för landets säkerhet. Den inslagna vägen för försvarsmaktens utveckling är mycket riskabel. Överbefälhavaren anmäler, att han måste överväga att avveckla hela system, om den beslutade flygplansanskaffningen skall genomföras utan väsentligt högre försvarsanslag än dagens. Det är ingen framkomlig väg inte minst med tanke på nödvändigheten av en långsiktig beredskap som grund för en höjning av vår försvarsförmåga, om en förändrad omvärld skulle påkalla det. Gör tankeexperimentet, att sjöstridskrafterna skulle avvecklas helt eller delvis. Är det verkligen rimligt, att ett land med 270 mil kust och 95% av all import och export på köl skall vara utan en stark flotta? Naturligtvis inte och därför måste försvarsfrågan tas på större allvar i regeringskansliet, än vad som tycks vara fallet. Svenska folket betalar en försäkringspremie på drygt 41 miljarder kronor om året för vår nationella säkerhet, men får en mycket liten garanti, att vår frihet och vårt oberoende kan säkerställas i händelse av ofred. Försvarsministern hävdar, att försvarsmaktens förmåga är tillräcklig, men det är tveksamt, om den uppfattningen delas av en majoritet av det svenska folket. Den pågående ombildningen och utvecklingen av försvarsmakten leder inte fram till önskad försvarseffekt och det är därför hög tid att ändra kursen mot ett starkare skalförsvar med huvuduppgift att försvara Sverige. Varje klok planerare sätter upp ett önskat slutmål för sin plan. För den planering, som gäller för försvarsmaktens omställning och utveckling, borde det självklara slutmålet vara, att försvarsmakten uppnår en godtagbar förmåga att försvara landet mot ett väpnat angrepp. Så tycks inte fallet vara idag!

Johan Örnlund

Besök på 4.sjöstridsflottiljen

Det förband i flottan som våra föreningar på Södertörn har mest kontakt med är 4.sjöstridsflottiljen med bas på Berga. Som ett led i den samverkan med övriga FM föreningar på Södertörn, som eftersträvas, hade vi (FM Nynäshamn) efter att ha fått klartecken på att ett besök ombord vid kaj var möjligt, bjudit in FM Södertälje och Haninge att komma med.

45 medlemmar från de tre föreningarna hade hörsammat kallelsen till den 6 oktober och var på plats i god tid. Guiderna väntade och kl 1000 fick vi komma in. Uppdelade på tre grupper fick vi så börja vårt besök på de olika enheterna, som ingår i förbandet. För den grupp, jag kom att tillhöra, började visningen på stödfartyget *HMS Trossö*, där kapten Fredrik Karlsson, ELO berättade om fartyget och dess uppgifter. Efter en gedigen föreläsning av Fredrik om fartyget fick vi sedan gå runt och se både manöverbrygga, maskin och allt där emellan. Vi var alla nöjda med den genomgång, som Fredrik haft och det var dags att i stället gå ombord på kustkorvetterna.

Vi möttes på kajen av vår ciceron kapten Andreas Arvidsson, 1 M på *Gävle*, som började överösa oss med fakta om fartygen. Fartygets längd 57 meter, bredd 8 meter, djupgående 2 meter, displacement 400 ton, 3 dieselmotorer om vardera 2.560 kW, som driver tre vattenjetaggregat och ger en fart på fart cirka 30 knop. Bemanningen utgörs av 22 officerare och 18 sjömän. För aktiv spaning har korvetterna yt- och luftspaningsradar och för passiv spaning utrustning, som känner av, varifrån andra radarstationer sänder. Fartygen har ett avancerat stridsledningssystem, som utan mänsklig styrning kan utvärdera ett eller flera hot och automatiskt sätta in de effektivaste motåtgärderna. Ubåtsjaktssystemet är uppbyggt kring en lågfrekvent släpsonar och en högfrekvent skrovfast sonar för spaning och målutpekning.

Bestyckningen utgörs av åtta sjömålsrobotar RBS 15, fyra ubåtsjakttorpeder, en 57 mm allmålsskanon och en 40 mm allmålsskanon. Minor och sjunkbomber kan medföras. Att vi kommit ombord på ett mycket kvalificerat ytstridsfartyg, var det ingen, som inte noterade, när vi fick gå runt i fartyget.

Imponerade över vad vi fått se under visningen av dessa två enheter i förbandet, promenerade vi till den nya matsalen, där vi skulle äta lunch. Under lunchuppehållet försökte vi smälta all information vi fått tillsammans med maten vi ätit, en tuff uppgift, samtidigt som vi försökte förbereda oss för eftermiddagens visning av Minjakt- och minröjfartygen.

I god tid hade vi förflyttat oss till den pir, där 42.minröjningsdivisionens fartyg låg förtöjda. Fanjunkare Olle Odh, SonO på *Ven*, tog emot oss och vi började med att gå en rundtur på däck för att bl.a. få se den materiel, man sjösätter för att kunna detektera och förstöra utlagda mi-

nor. Olle berättade, att fartygen är byggda i plast efter den så kallade sandwichmetoden. Skrovet består av en tjock kärna av PVC-plast, en väldigt stark konstruktion, som är framtagen för att klara kraftiga mindetonationer. Dessutom är plasten omagnetisk, något som är mycket fördelaktigt vid minröjning. Modifieringarna till Kosterklass består i huvudsak av nya sensorer ROV (sonaren som letar efter minor under vattnet), nytt stridsledningssystem och nya fjärrstyrda undervattensfarkoster. Fartyget är också det enda minröjningsfartyget i världen, som har ett avancerat luftförsvar. Besättningen består av 14 officerare och 14 sjömän. Fartygen är bestyckade med en 40 millimeters allmålspjäs, med radarstödd eldledning samt kulsprutor för närförsvar. Dessutom finns möjlighet att fälla minor och sjunkbomber.

Fortsatt intresserade hade vi ytterligare ett fartyg kvar att besöka, *HMS Spårö*. Vi välkomnades ombord av en ung sjöman, William Magnusson, som visade sig vara fartygets köksmästare. *HMS Spårö* och systerfartyget *Sturkö* har efter ombyggnad helt nya möjligheter att insätta röjdykare. I det, som tidigare var svepdurk, finns nu ändamålsenliga klargöringsplatser för dykaggregat och torkställ för dräkter. En ordentlig vagga för RIB-båten har tillkommit tillsammans med en mängd anpassningar för att fylla på luft eller vårda dykmateriel. Tryckkammaren, som används för att vårda skadad dykare, har fått eget utrymme liksom klargöringen av dykagregaten. Fartygen har dessutom behållit förmågan till minjakt vilket gör dem extra mångsidiga. Att kunna röja minor med röjdykare är nödvändigt inte minst i hamnar eller andra trånga vatten, där fartyg inte kan manövrera. Trots avancerade tekniska system är det inte mycket, som kan tävla med den mänskliga förmågan. Fartygen har mycket goda manöveregenskaper och används dessutom för jakt på bottenavståndsminor och arbetar i kustnära farvatten. De medför undervattensfarkoster typ Uven och är förberedd för framtidens undervattensfarkost, ROV S.

Rejält imponerade av Williams genomgång av fartyget, lämnade vi så småningom förbandet. Den minnesgoden kan erinra sig, att jag, när jag i mars lyssnat till förbandschefen kommandör Jonas Wikström i O'Hoj, skrev: "Vi som hade förmånen att få lyssna på Jonas kände oss alla styrkta i själen, dels därför att vi fortsatt kan tro på flottans förmåga, (även om vi skulle vilja se flera likande förband på havet) men inte minst genom att få lyssna till en så entusiastisk och stolt förbandschef".

Efter besöket ombord på flottiljens fartyg, imponerades av både teknik och inte minst hur rent och putsat allt var, till sann glädje för en föredetting, är det lätt att förstå, att detta är ett lyckligt förband med hängivna medarbetare.

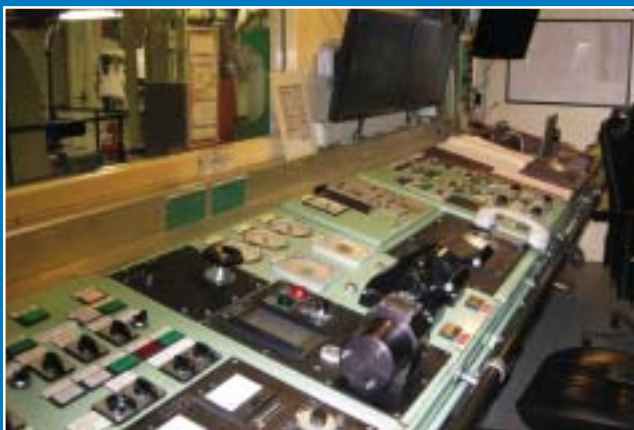
Rune Stang

Fredrik

Manöverbryggan på Trossö

Maskincentralen på Trossö

ROV

42 mröjdiv

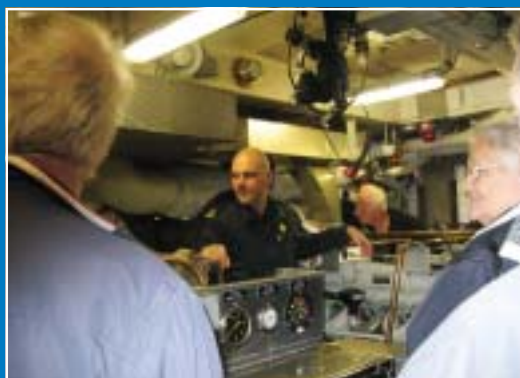

Ven Koster Spårö

41.kvdiv Gävle och Sundsvall

Foto: Rune Stang

Maskinrummet Ven

Flottans Musikkår, Nya Varvet, Göteborg

Det finns ett gammalt exemplar av Hemmets Journal, juni 1944, sparat i hemmet. Veckotidningen dök upp på ett bord för en tid sedan. Då jag bläddrade igenom tidningen, fick jag plötsligt se en intressant artikel under rubrikerna ”Bilderna berättar” och ”Första resan efter kriget”.

Artikel handlar om första resan efter kriget år 1947 med den ombyggda luftvärnskryssaren *Gotland*, tidigare i funktion som flyplanskryssare.

Författaren till reseskildringen var insänd av trumpetaren och kornettisten Anders Bergström. År 1947 var han 22 år gammal och anställd i den år 1944 uppsatta Flottans musikkår vid Göteborgs örlogsstation, Nya Varvet. Eftersom jag själv är hängiven amatörtrumpetare och kornettist, fann jag givetvis artikeln synnerligen läsvärd.

Av berättelsen framgår, att det vid musikkåren fanns 15 militärmusiker, inklusive musikelever. Vid en noggrann okulär besiktning av den insända bilden av musikkåren framgår att orkestern var bemannad med en flöjt, tre klarinetter, en ess-kornett, två trumpetor, två valthorn, två ventilbasuner, en trombon, två bastubor, en slagverkare och en dirigent, givetvis.

Av reportaget framgår, att musikkåren tjänstgjorde i land under tre första åren, men år 1947 fick orkestern sin första sjökommendering från april till midsommar med *HM Gotland*, vilken påmönstrades i Karlskrona samma vår.

Resan inleddes med att kadetter hämtades i Stockholm och sedan gick resan till Göteborg och därefter till franska Le Havre. De som ingick i musikkåren fick inte bara spela och öva, utan de togs också i anspråk till att tjänstgöra som expeditiönsbiträden. Författaren till den insända reserapporten berättar, att han hade som uppgift att redigera, skriva och distribuera tidningen ”Löparnisse”, känd tidning från långresornas tid. Men då det var lunchdags ombord, bjöd musikkåren manskapet på musikunderhållning på luftvärnsdäcket.

Fritiden tillbringades vid relingen, där ”man njöt av resan”. Men ofta kände man oro, eftersom det bara var två år sedan kriget var slut och man var bekymrad över, att det skulle dyka upp några drivminor.

När *HMS Gotland* närmade sig Frankrikes kust sågs mängder av sprängda, torpederade och bombade fartygsvrak. Fartyget smög sig sakta in mellan skeppsvracken och ankrade upp och förtöjde vid jättepontonerna i hamnen i Le Havre. Allt vi såg, var sönderbombat i staden, skriver författaren.

Musikkåren medverkade vid kransnedläggningen vid minnesmonumentet över stupade soldater i Le Havre. Vid permission gick manskapet in till Le Havre. När fransmännen förstod, att vi var svenskar, och inte amerikanare ”blev de vänligare mot oss” (sic!?).

Efter fem dagar i Le Havre fortsatte långresan via England, Irland, Skottland och Norge. Flottans Musikkår vid Nya Varvet i Göteborg mönstrade av *HMS Gotland* strax före midsommar 1947.

Leif Aljered, Jönköping

P.S. Skulle vara intressant att veta något mer om Flottans Musikkår vid Nya Varvet i Göteborg. Vilka var dirigenterna? Hur länge fanns musikkåren kvar? Har på internet försökt navigera mig fram till Militärmusiksamfundets hemsida, Flottans Män Göteborg hemsida m.m. Men tyvärr har jag inte funnit något om Flottans Musikkår vid Nya varvet.

För tjugo år sedan träffade jag en lärarkollega på Hvitfeldska gymnasiet i Göteborg, som i sin ungdom varit musikelev vid Flottans musikkår, Nya varvet. Han berättade, på sitt göteborgska idiom, att han stolt deltagit i ett släktkalas i Göteborg i början på 50-talet. Givetvis kom han tjugusigt iklädd flottans blåkrage och bussarong. Efter han gjort entré hörde han mostrarna säga:

- Men snälla du, är inte Kalle lite för stor för att ha sjömanskostym! D.S.

PPS. Flottans Musikkår i Göteborg bytte namn till Marinens musikkår i Göteborg 1957 och till Militärmusikkåren i Göteborg 1959. 1957 flyttade kåren från Nya varvet till KA 4 förlägningsplats Karingberget, där den blev kvar till 1971, då regionmusikreformen genomfördes. Göteborgskåren tillsammans med den i Eksjö var de enda kårerna, som inte gick över till regionmusiken, utan lades ned.

Musikdirektörer vid Göteborgskåren var Harry Olsson (sedermera Brocktorp) 1944-1957 och Sven Nerheim 1957-1971.

Red.

Musikunderhållning av Flottans Musikkår Nya Varvet, vid lunchtid på HM kryssaren *Gotland* år 1947. Bildkälla: Hemmets Journal 1995.

Välbesökt långresejubileum i Karlskrona

Nära 90 besättningsmedlemmar från långresan med *HMS Karlskrona* 1987/88 (1987-12-10—1988-05-11) samlades i Karlskrona lördagen den 10 november för att fira 25-årsjubileum.

Programmet inleddes med att fartygschefen, Anders Hallin, och sekonden (undertecknad) förrättade inmönstring ombord på *HMS Karlskronas* helikopterplatta. En tyst minut hölls för sex framlidna besättningsmedlemmar. Nuvarande fartygschefen Mathias Jansson och maskintjänstchefen Tommy Andersson informerade om *HMS Karlskronas* nuläge (i Oscarsdockan) och planerad insats (ME 03) i de pirathärjade vattnen utanför Somalia med losskastning planerad i mitten av mars. Alla tyckte att Ckr fortfarande var i fint skick och skulle därför säkert kunna genomföra flera lyckade utlandsexpeditioner även i framtiden.

Fartygschefen Anders Hallin och sekonden Gunnar Bergljung trivdes

Samlingen fortsatte därefter på Marinmuseum med presentation, mingel, kaffe, och bildvisning. Bland andra stod Kjell Darsund och Alf Andersson för de fina bilderna, vilket gjorde att alla "kom ihåg" och tiden flyttades tillbaka tjugofem år. Eftersom både 5-, 10-, 15- och 20-årsjubileum tidigare anordnats, så kände de flesta varandra fortfarande väl, dock skall väl sägas, att de flesta ändå ser lite mognare ut idag än för 25 år sedan.

Efter besättningens dusch-/bastu och omklädsel m.m. samlades alla för middag i Sjöofficerssällskapets fina lokaler vid Amiralitetstorget. Monika med sin duktiga personal hade som vanligt ordnat festlig dukning och

god mat och dryck. Amadeus (halvtorrt mousserande vin) var som alltid självklar som fördrink. Vår stjärnkonditor Urban Nyberg (Steinbrenner & Nyberg i Göteborg) förgyllde i vanlig ordning kaffet med läckra godsaker.

Långreseminnena flödade hela kvällen och in på den mörka novembernatten. Höjdpunkterna på resan var Sydamerika med Buenos Aires, Rio de Janeiro och Djävulsön i topp. Det pratades också om minnena från Honolulu, Acapulco, New Orleans och kungens och drottningens besök ombord i Wilmington och New York (New Sweden 350 år, 1638-1988).

Tiden vid dessa långreseträffar går alltid alltför fort och så även denna gång, men jag tror, att minnena från denna mycket fina långresa fortsatte på flera hotellrum i Karlskrona resten av natten. Ännu ett lyckat jubileum, denna gång från långresan 1987/88, var till ända och alla var överens om att träffas igen om fem år.

*Gunnar Bergljung,
sekond LR 87/88*

Foto: Gunnar Bergljung

Middag i Sjöofficerssällskapets restaurang

Jonas Montgomery, Urban Nyberg och Göte Lindberg i glatt samspråk

Pistolen på berget

Från Torbjörn Dalnäs, redaktör vid Sjöfartsverket, fick jag för en tid sedan en fråga. Han skriver:

På en klipphäll nära Källvik och Rågödjupet utanför Loftahammar i nordöstra Småland finns en flera meter hög, mystisk målning direkt på bergväggen. Motivet har liknats vid en pistol, men skulle också kunna vara en fallossymbol. Vet du händelsevis något om den, eftersom att det troligen är Marinens folk som ligger bakom?

Jag sände ut en förfrågan till ett antal kollegor, som jag visste hade övat i dessa farvatten men utan något resultat.

Efter en tid återkom Torbjörn med följande information.

Pickadollen vid Källvik

Källvik är en gammal brunnsort i Norra Tjust skärgård, nordöstra Småland. Här fann Povel Ramel inspiration till sin visa "Sorglösa brunn". Orten ligger vid Rågödjupet innanför fyren Storkläppen; just utanför inloppet till viken Vivassen och bygdens tätort Loftahammar.

Här i grannskapet uppenbarar sig en gåta, som i decennier har satt myror i huvudet på folk. En god bit upp på en bergvägg har någon målat, vad som vanligen tolkas som en pistol. Den har även uppfattats som en snett uppåtriktad manlig kroppsdel. Kanske skapades den ursprungligen som en sådan, varpå den av sedlighetsskäl "förbättrades" till en tydlig pistol.

Marinens mannar brukar pekas ut. Det ett par meter höga motivet har uppenbarligen målats från ett relativt stort fartyg och bergväggen reser sig på en krigsförtöjningsplats, där örlogsfartyg brukade lägga till. Gissningsvis skapades konstverket av bassar på bushumör, kanske inspirerade av att någon överordnad bar soldatnamnet Pistol som efternamn.

Ett fartygsnamn förekommer i bygdens knapphändiga historier kring målningen. *Johan Nordenankar* var i tjänst som sjömättningsfartyg mellan 1924 och 1971. Fartyget gick i tur och ordning för Kungl. Sjökarteverket, för Kungl. Sjöfartsstyrelsen och under sina sista tre

år för nya Sjöfartsverket. Under hela sin aktiva tid bar hon tretungad örlogsflagg och hade militär bemanning. Enligt uppgift skulle besättningsmän på *Johan Nordenankar* ha skapat verket någon gång i slutet av 1930-talet.

Det har också talats om jagare, som under 1960-talet låg förtöjda på platsen. Kanske var det då verket piffades upp och blev mera tydligt likt ett skjutvapen.

Fritidsforskaren Johnny Söderlund har inte med pistolen i sin bok *Sjömärken – vägvisare och kulturminnen* från 2007. (Det i boken, som står närmast pistolen, är Spårö båk syd därom.) Han tror inte att målningen har haft någon praktisk betydelse. Det rör sig knappast om ett sådant militärt sjömärke av hemlig innebörd, som det vimlar av längs vår långa kust. Förmodligen kom verket till spontant som sin tids graffiti.

Detta är ingen lösning på gåtan vid Källvik. Förhoppningsvis hör du, som vet mer, av dig.

Torbjörn Dalnäs

Kanske är det någon av tidningens läsare, som kan skingra gåtan. I så fall, hör av dig till undertecknad. Adressen finns på tidningens andra sida.

Olle Melin
Redaktör

Pistolen på berget

Sjömättningsfartget Johan Nordenankar 1969

Jubileumsträff i Karlskrona

Tisdagen den 8 januari 2013 träffades vi åter i Karlskrona på dagen 50 år efter inryckningen, 11 före detta svepmatrosar, som hade yrkesutbildats vid Bataljon af Trolle och därefter seglat tillsammans i minsvepare/fiske. Efter 15 respektive 21 månaders värnpliktstjänstgöring ryckte vi ut som värnpliktiga underofficerare eller officerare. Många gamla fotonmest diabilder- några filmer, samt mängder med prat fyllde eftermiddagen och fortsatte under kvällen vid en gemensam middag. Bl.a. mindes vi särskilt inryckningsresan med tåg från Stockholm till Karlskrona under en lång natt i SJ:s gamla mer eller mindre uttjänta trävagnar.

"Gröntjänstutbildningen" i Rosenholm, iförda för små overaller och för små gummistövlar, hade heller ingen glömt. Övernattningen i tält blev tidigt utbytt mot taxiresa till Flamingo.

På onsdagen vandrade vi genom "staun" till Stumholmen, där vi 1963 låg på skjutbanan i -15 gr C och snöfall. Efter några intressanta timmar på Marinmuseum med åtföljande lunch, skildes vi åt med förhoppning om att snart mötas igen. Planeringen är redan igång.

Sittande fr vänster: Johan Pihl, Stockholm, Erik Berg, Linköping, Ingvar Modig, Östersund, Bo-Bertil Cederblad, Sundsvall, Göran Palmedal, Nynäshamn och Rolf Odselius, Bjärred Stående fr vänster: Lennart Hörling, Lidköping, Tommy Mikaelsson, Stockholm, Bengt Unander-Scharin, Bjärred, Stellan Grandin, Norrköping och Göran Röcklinger, Lund

Sammanfattningsvis var vi helt överens om, att tiden i Sjövärnsåren med minst tre sommarläger och därefter fortsatt värnplikts-tjänstgöring i Flottan hade varit mycket positiv och att den, inte minst, hade givit många vänner för livet.

Med hälsningar till alla kamrater genom

Göran Röcklinger

Ett tryggt val!

MTU's motorer är konstruerade för maximal driftsäkerhet och totalekonomi. Detta har gjort MTU till en av världens ledande leverantörer av motorer för kommersiellt bruk. Med ett komplett sortiment från 125 kW till 9.000 kW och ett rikstäckande servicenät erbjuder vi såväl prestanda som trygghet.

SWEDMOTOR

Tel: 08-500 121 40
www.swedmotor.se, info@swedmotor.se

En annorlunda inryckning i Karlskrona

Den 19 november 2012 ryckte drygt etthundra förväntansfulla ungdomar in vid Sjöstridsskolan i Karlskrona. Det är Försvarsmakten och Arbetsförmedlingen, som tillsammans bedrev ett projekt kallat "Öppen dörr".

Det handlar om arbetslösa ungdomar med ursprung i icke-europeiska länder (européer från Balkan också), som under 10 veckor fick pröva på militärlivet, samtidigt som de pluggar vidare för att uppnå gymnasiekompetens.

Försvarsmakten behöver i framtiden människor med andra religioner, kulturer och språk främst med hänsyn till alla de internationella uppdrag, som väntar de närmaste åren.

Totalt omfattade projektet cirka 500 platser i Försvarsmakten och förutom Sjöstridsskolan i Karlskrona skedde inryckning i Boden (I 19) i Skövde (P 4) och i Halmstad (Lv 6). Målsättningen var 50 – 50, d.v.s. lika många flickor som pojkar. Detta lyckades inte helt. I Karlskrona var antalet flickor 19% av de inryckande.

Åldersläget bland de inryckande varierar från 18 år upp till över 40 och tycker man detta är något att satsa på, finns möjligheten att söka sig till GMU (Gemensam militär utbildning), som är en förberedande kurs, efter vilken man kan få anställning som sjöman eller soldat och kanske få läsa vidare till officer.

Utbildningen är helt frivillig och eleverna kan sluta med omedelbar verkan. Ersättningen blir densamma, som den som utgår för annan verksamhet i Arbetsförmedlingens regi.

Kurschef i Karlskrona var örlogskapten Hans Tornerhjelm och han såg tre vinnare i projektet

- samhället
- Försvarsmakten
- och inte minst individen

Under vistelsen i Karlskrona fick eleverna lära sig många praktiska saker, som de kan ha med sig ut i det

civila livet. Exempel på detta är simning, hjärt- och lungräddning, brandtjänst m.m. Att få bo på logement och på så sätt lära sig ta hänsyn till varandra är också nog så viktigt.

Under utbildningen fick eleverna också information från övri-

Jimmy Mourad till vänster och Osamah Abudel Ali

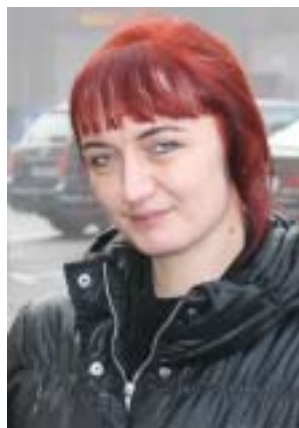
Christina Ulveklint lämnar ut persedlar

ga förband i Blekinge, F 17, 3.sjöstridsflottiljen, 1.ubåtsflottiljen och Marinbasen.

Utbildningen avslutades med en vecka i fält på Kosta skjutfält.

Jag fick tillfälle att träffa några av de inryckande. Osamah Abudel Ali bor i Skellefteå och kommer ursprungligen från Irak. Han tycker det ska bli spännande att pröva på militärlivet och ser med spänning på vistelsen i Karlskrona.

Jimmy Mourad är född i Sverige, men har sina rötter i Libanon. Han bor i Trollhättan. Han har målsättningen, att efter denna introduktion söka GMU och han hoppas på en framtid i Försvarsmakten.

Zlatana Knezevic

Merima Topic

Jag fick också tala med två av de inryckande flickorna, Merima Topic och Zlatana Knezevic. Merima, som är född i Sverige, som bor i Kalmar och har sina rötter i Bosnien, hoppas också på en framtid i Försvarsmakten och såg fram mot de kommande veckorna.

Zlatana har en liten annan inriktning. Hon kom från Bosnien 1994 och är genusforskare i Lund och såg utbildningen i Karlskrona som en del i ett pågående projektarbete. Hon vill på detta sätt få insyn i Försvarsmakten, men kan också tänka sig en fortsättning.

Full fart på projektet Öppen dörr.

Tre veckor efter inryckningen den 19 november var 78 deltagare, varav 18 flickor, kvar i projektet och gick in för sina uppgifter med hull och hår.

En gråkall decembersöndag besökte jag utbildningen, som denna dag fått fint besök. Riksdagsledamoten från Blekinge, Annica Engblom, följde utbildningen denna vädermässigt ganska ruggiga dag och hon var imponerad över, vad hon såg.

Gruppen var denna dag delad mitt itu och halva gruppen kunde hålla till inomhus och fortsätta läsa de civila ämnen, som ingår i utbildningen, matematik, svenska, engelska och samhällskunskap.

Ute på Lindholmen inom Örlogshamnen fanns halva styrkan delad i två grupper. Brandskydd och sjukvårdstjänst stod på dagens program. I det förstnämnda ämnet gällde det för eleverna att ta hand om skadade vid en trafikolycka, där de egna kamraterna utgjorde skademarkörer. Det var härligt att se hur man tog hand om de skadade, som "råkat ut" för benbrott, hjärtstillestånd, blödningar m.m.

Vid den andra stationen släcktes bränder och bl.a. fick man lära sig, hur man kan rädda en brinnande människa. Båda utbildningsmomenten är ju mycket nyttiga även utanför Försvarsmakten.

Jag fick träffa två av de elever, som var med i förra reportaget. Shirin Bakhti, ursprungligen från Iran, gick med liv och lust inför att hjälpa de skadade vid trafikolyckan och hon berättade, att hon trivdes mycket bra och att hon satsade på GMU (Grundläggande Militär Utbildning) för att eventuellt senare satsa på försvaret.

Shirin Bakhti

Zlatana Knezevic, ursprungligen från Bosnien, har en masterexamen i genusforskning och såg sitt deltagande i utbildningen, som en del av denna verksamhet. Hon vill bl.a. ta fram genusperspektivet i ett typiskt manligt yrke. Hon berättade, att hon hittills är mycket positivt överraskad över kvalitén på utbildning och hur välorganiserad den var. Även Zlatana hade siktet inställt på GMU. Hon kommer inom kort att blogga om sina upplevelser och detta kan man följa på Försvarsmaktens hemsida.

Kurschefen, Hans Tornerhjelm, berättade, att 8 elever redan är prövade för GMU och att ytterligare 20 är anmälda.

Vid tillfället återstod sju veckor återstår av utbildningen och en uppföljning i samband med uttryckningen planeras.

Här sker släckning av en brinnande kurschef

Kurschefen Hans Tornerhjelm tillsammans med riksdagsledamoten Annica Engblom

Högtidlig avslutning på utbildningen

Den 23 januari avslutades utbildningen "Öppen dörr" med en ceremoni Kungl Amiralitetskyrkan, Ulrica Pia.

Zlatana Knezevic tar mot sitt utbildningsbevis

Shirin Bakhti tar mot sitt utbildningsbevis

Innan ceremonin fick jag ett samtal med kompanichefen Hans Tornerhjelm, som bl.a. berättade, att av de inryckande återstod 69 varav 11 flickor. Antalet inryckande var 88. Han berättade vidare, att det hade varit fantastiskt trevliga veckor med mycket intresserade och kunniga elever. 7 elever var redan antagna till GMU (Grundläggande Militär Utbildning) och ytterligare hade sökt, men deras antagning var inte klar.

Jag passade på att intervjua de flickor, jag talat med under tidigare besök vid utbildningen, Zlatana Knezevic, bördig från Bosnien och Shirin Bakhti med rötter i Iran.

Zlatana, som för övrigt har en blogg på Försvarsmaktens hemsida.

(www.forsvarsmakten.se/vara-bloggar PROVA_PÅ SOLDAT), poängterade särskilt, hur välplanerad och välorganiserad utbildningen hade

Civila lärare tar mot minnesgåva

varit och att hon sökt vidare inom försvarsmakten, dels till GMU samt civila tjänster inom informationsområdet. Sammantaget var hon mycket nöjd med sina veckor i Karlskrona och såg dem som en viktig del i sin genusforskning.

Avslutning i Amiralitetskyrkan

Även Shirin var helnöjd med sin utbildning och har sökt GMU och hon hoppas på en framtid inom marinen.

Jag fick också tillfälle att prata med två elever med ursprung i Algeriet, Idir Ouchabane från Stockholm och Johnny Kamal Zidhnal från Trollhättan. Idir är utbildad arkitekt och Johnny är verksam inom filmbranschen. Dessa två har spelat in en film om kopplingen mellan marinen i Karlskrona och Amiralitetskyrkan/församlingen. När detta skrivs återstår visst redigeringsarbete och filmen blir drygt 20 minuter lång. Med spänning ser jag fram mot att få se den.

Trots olika religiös bakgrund ägde avslutningsceremonin rum i Kungl Amiralitetskyrkan, Ulrica Pia och detta på elevernas egen begäran.

Marininspektören Jan Thörnqvist hedrade avslutningen med sin närvaro och han delade ut utbildningsbevis till eleverna. Vidare delade han ut priser till bästa elev respektive bästa kamrat på vardera av de fyra plutonerna. Han framhöll behovet och vikten av den nu avslutade utbildningen och såg den som en verklig investering för framtiden med tanke på behovet av människor med olika kulturell, religiös eller annan bakgrund.

Amiralitetspastor Henrik Lindén höll betraktelse och utdelade välsignelsen, församlingens organist, Annika Nilsson medverkade på orgel och Ludwig Hjortenhammar framförde på valthorn andra satsen ur Mozarts tredje hornkonsert.

Ludwig Hjortenhammar spelade solo på valthorn

Bästa elev från höger Ahmed Al-Furaiji (1.pluton), Ronny Man (2.pluton), Haydar Tatllciegla (3.pluton och Adin Jasarevic (4.pluton)

Amiralitetspastor Henrik Lindén håller betraktelse

Bästa kamrat från höger Ahmed Al-Furaiji (1.pluton), Strahinja Zindovic (2.pluton), Abdalfatab Sajeb (3.pluton) och Kaniat Chainsat Pyaprhai (4.pluton). Ahmed Al-Furaiji är fr.o.m. 28 januari tillfälligt anställd under 6 månader för att hjälpa till i 9 kommande GMU.

**Reportage
och bilder
sid 10-13
Olle Melin**

Vad en gammal bild kan berätta

Bilden här är tagen någon gång 1981 – 1983 och visar en stor fartygssamling i Örlogshamnen i Karlskrona. Ett stort antal minsvepare av olika klasser är förtöjda vid Flottans skeppsbro och Högvaktskajen. En till vedettbåt ombyggd motortorpedbåt syns i förgrunden. Längre bort syns jagaren Halland i stor flaggning och längre bort i anslutning till den s.k. Polispiren (Ubåtspiren) syns de bägge minfartygen Visborg och Älvsborg. Till höger i bild syns minfartyget Älvsabben, innan hon hösten 1983 bogseras till Verkö för upphuggning. Här syns också en jagare av Östergötlandsklass i väntan på samma öde.

Varför vissa av fartygen visar stor flaggning, vet jag inte, men utan tvekan är det en imponerande syn med så många fartyg. Får vi männe uppleva samma bild igen?

Framlidne örlogsbasfotografen Stig Alvar "Masen" Johansson har tagit bilden.

Olle Melin

Sjökapten Tage Andreas Fredriksson var under många år medlem i Flottans Mäns Malmöavdelning. I sin ungdom tjänstgjorde han i den svenska flotta, där man fortfarande övade med mynningsladdade kanoner och satte segel på ångfregatter. Några av hans upplevelser till sjöss har berättats i Flottans Mäns tidning fram till 1950-talet, annat återstår.

Flottans Män har genom dottersonen Per Tistad i Malmöföreningen fått ett antal artiklar, som kommer att publiceras successivt. Den första finns i detta nummer av tidningen. Med i underlaget fanns en levnadsbeskrivning av Tage Fredriksson. Jag fann detta underlag så intressant, att jag valde publicera även den artikeln.

Sjökapten Tage Andreas Fredriksson, Malmö

"En av Danmarks goda vänner under ockupationsåren, sjökapten Tage Fredriksson avled några månader innan sin åttiöårsdag" stod det att läsa i den danska *Marineforeningens* medlemsblad *Under Dannebrogen* i april 1962.

Det var ingen tillfällighet, att Tage Fredrikssons bortgång uppmärksammades där. Han hade direkt efter an-

dra världskrigets slut, i början av maj 1945, blivit hedersmedlem i Marineforeningen – en mycket sällsynt utmärkelse – som erkänsla för de insatser, han gjorde för Danmark under kriget, när han som befälhavare seglade mellan Danmark, Sverige och Tyskland.

Om detta talade han sällan. "Min princip har varit tyst-

nad och jag har haft en besättning, som hyllat samma princip", säger han i en intervju. "Ingen utomstående har fått veta något och därför har jag alltid lyckats ta mig igenom den tyska kontrollen", fortsätter han. Det framgår av danska källor, att han hade med sig många flyktingar illegalt ("kollin som plötsligt blev levande, när danskt vatten lämnats"). Han förde också mycket post till de allierade via Sverige, som vidarebefordrades till England. Under en period ombesörjde hans fartyg Gripen en stor del av den illegala trafiken mellan Danmark och Sverige.

Tage Fredriksson föddes 1882 i Malmö som det yngsta av nio syskon. Som sjuttonåring tog han värvning i flottan år 1900. Efter utbildning till artillerist, bland annat på mynningsladdade kanoner, och resor med ångfregatten Freja, lämnade han flottan och mönstrade på en tysk kolångare, som 1904-1905 följde den ryska Östersjöflottan under amiral Rosjestvenskij runt halva jorden till undergången vid Tsushima. Efter fransk internering i Saigon och strandning i Italienska Somaliland återvände han till Sverige och läste till sjökapten.

Han anställdes i Hallandsbolaget, Sveriges äldsta linjerederi, med den i sjöfartskretsar legendariske konsul Harry Trapp som huvudredare. Under första världskriget stationerades han i Lübeck som rederiets representant.

Efter ett par år i Svenska Lloyd återvände han till Hallandsbolaget och blev detta och dess systerrederi Göteborg - Fredrikhamnslinjen trogna till sin pensionering som flaggskeppare.

Under mellankrigstiden passerar en rad fartyg revy under hans befäl och tidvis är han placerad i Lübeck för bolaget. Han hade gift sig under första kriget med Aima Fredriksson, dotter till en skutskeppare i Råå, och fått två döttrar. Delvis bodde hela familjen i Lübeck under denna tid. När sedan andra världskriget bryter ut, återfinns han som befälhavare på s/s *Tärnan* i fart mellan svenska, danska och tyska hamnar. *Tärnan* krigsförlist i april 1944, sedan hon gått på en engelsk flygfäld magnetmina utanför Warnemünde, varpå han övertar befälet på nyssnämnda s/s *Gripen*.

År 1941 räddade *Tärnan* den överlevande besättningen på Sveabolagets Venersborg, som bombades i Stora Bält av engelskt flyg. Samma år fick Tage Fredriksson Emmerymedaljen i guld, som sedan 1787 utgjort en särskild utmärkelse för förtjänstfull gärning till sjöss.

Direkt efter kriget övertar "Fredrik", som han ofta kallades, befälet på Fredrikhamnslinjens m/s *Kronprinsessan Ingrid* eller *Sessan* och för tusentals före detta koncentrationslägerfångar, främst från Bergen-Belsenlägret, till Sverige från Lübeck. Några månader senare gick *Sessan* mellan Sverige och Gdynia för repatriering av polska flyktingar. Det uppdraget saknade inte dramatiska inslag. Han tog också emot en radarkurs, som genomfördes på *Sessan* för befäl i handelsflottan. Det blev ett sjömansliv från mynningsladdade kanoner till radar; tanken svindlar nästan.

När Tage Fredriksson 1946 fick Christian X:s Fri-

hetsmedalj tilldelades den också prästen Adell i Söderköping, som tagit emot många danska flyktingar från *Tärnan* och *Gripen*. Marineforeningen skänkte samtidigt en modell av fregatten Jylland – i många år samlingsplats i Köpenhamn för föreningen – som Votivskepp till kyrkan i Söderköping.

Med sina goda förbindelser med danska Marineforeningen var det naturligt, att Tage Fredriksson, som aktiv medlem i Flottans Män, tog svenskt initiativ till och utvecklade ett samarbete på skandinavisk basis mellan de svenska, danska och norska kamratföreningarna med början i mitten av 40-talet. Förbindelsen med Norge hade för övrigt etablerats bara dagar efter krigsslutet, när han med *Gripen* förde en last med 400 ton smör från Danmark till det svältfödda Norge. Mediabeskrivningar vittnar om, att detta var populärt.

Efter sin pensionering ägnade Fredrik mycket kraft och tid åt Flottans Män, både i Malmö och nationellt. I mitten av 1950-talet hade Malmöavdelningen skaffat sig ett eget hus i Sofielund och detta inreddes med marina attiraljer och tavlor inklusive inredning från kryssaren Fylgia. Undertecknad minns de välbesökta årliga julfesterna för barn hos föreningen någon lördagseftermiddag i december. De övergick på kvällen till julmiddag för de vuxna.

Under årens lopp skrev Tage Fredriksson om en del av sina upplevelser i *Flottans Män*. Men från andra världskriget och framåt kom inget från hans penna med undantag för en skildring av det sjätte Nordiska Militära Kamratmötet i Stockholm 1957. Det skrev han på uppmaning av dåvarande generalsekreteraren Harald Schulze. Där kan man läsa om förläggningen på Sjökrigsskolan i Näsby Park, om kungamottagning och fanborg på inre Borggården på slottet, om uppställning vid fregatten Frejas (som Fredrik seglade med på ett par resor mer än 50 år tidigare) förstäv och galjonsfigur med mera. I årsberättelsen framgår, att Flottans Män då hade 3 600 medlemmar, varav i lokalavdelningarna 1 579. Malmö toppade med 260 medlemmar följt av Göteborg med 221 och Karlskrona 148.

Tage Fredriksson

Per Tistad
Örlogskapten och dotterson till Tage Fredriksson

Sjökapten Tage Andreas Fredriksson var under många år medlem i Flottans Mäns Malmöavdelning. I sin ungdom tjänstgjorde han i den svenska flotta, där man fortfarande övade med mynningsladdade kanoner och satte segel på ångfregatter. Sin karriär avslutade han på 1940-talet som befälhavare på Fredrikshamnslinjens "Kronprinsessan Ingrid", numera enligt uppgift cafébåt i Kroatien. Några av hans upplevelser till sjöss har berättats i Flottans Mäns tidning fram till 1950-talet, annat återstår.

Flottans Män har genom dottersonen Per Tistad i Malmöföreningen fått ett antal artiklar, som kommer att publiceras successivt. Den första kommer här.

Inryckning i Karlskrona 1900

Detta är ett sammandrag av en av två artiklar som sjökapten Tage Fredriksson skrev i Flottans Män 1939 om sitt inträde i örlogsflottan 1900 – 1901. Bearbetningen är gjord av örlogskapten (R) Per Tistad,

På hösten år 1900 ryckte Tage Fredriksson, vid 18 års ålder tillsammans med en kamrat in i Karlskrona och örlogsflottan för att se världen. Det var inledningen till ett spännande liv till sjöss, som slutade med, att han fyrtiosju år senare gick i pension som flaggskeppare i Halandsbolaget och som befälhavare på Fredrikshamnslinjens Kronprinsessan Ingrid. Här återger han minnen från ett Karlskrona och ett örlogsvarv som inte längre känns igen.

Som de "kaniner" vi var, blev vi utsatta för en noggrann granskning av de äldre gastarna, mera utslagsgivande än den befälet gör. Första dagen ordnades med

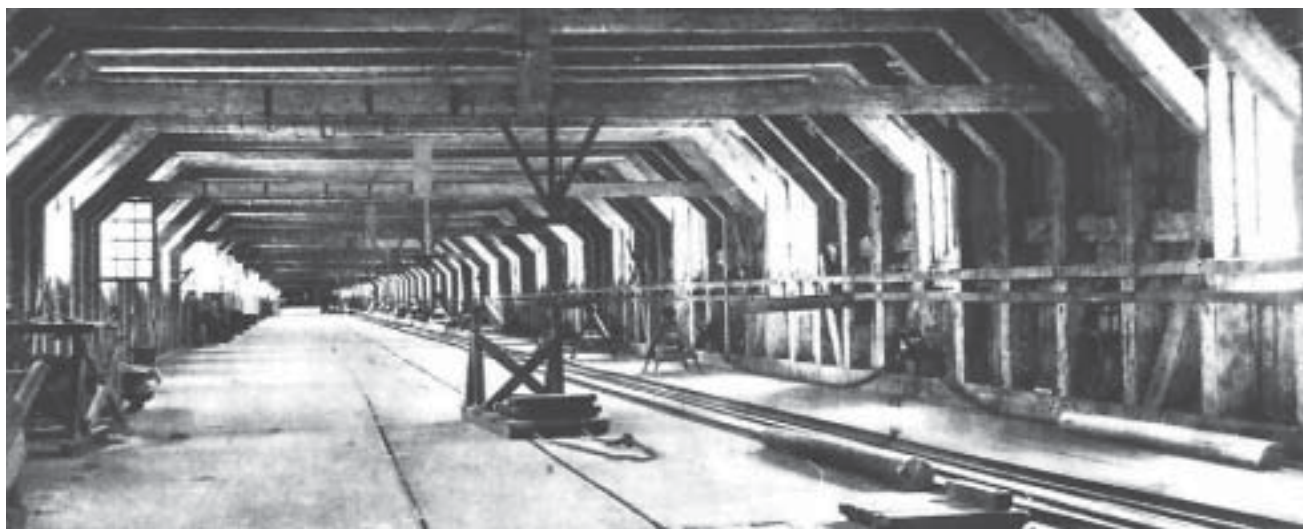
papper och kläder, första och andra verserna i katekesen för krigsmakten lästes upp och så var vi färdiga att fäkta för fosterlandet. Sedan blev det hälsningsinstruktion och några dagars infanteriexercis, innan vi ansågs redo att tjäna kronan på annat vis.

Klockan fem gick reveljen, en kvart senare var det morgonkaffe och kl 0530 tågade "Varvsparaden" iväg från kasern över Karlskronas "pepparnötter" till örlogsvarvet. Där lämnades "Paraden" till ekipageofficeren; det såg närmast ut som om det gällde en avdelning straffångars transport till dagens arbetsplats. Sedan kom vederbörande befäl och ville ha så och så många man till sina arbeten. "Jaha, så tar konstapeln dessa fyra man med sig till Kranboden" kunde det låta. Där skulle en del ålderstigna kablar skjutas om. De hade legat länge på samma sida och det var nästan omöjligt att få bukt med dem.

"Åreboden" skulle också ha sina mannar. Det var ett eftersökt arbete, som bestod i sjömaning och att ösa vattnet ur varvets båtar och barkasser. Men trevligast var, när de gamla gråhårsmännen, som arbetade där, berättade om sina äventyr. När dessa inte räckte till, fanns andras att fortsätta med. Också repslagarbanan var en eftersökt arbetsplats. Där behövdes alltid fyra man, som turades om två och två att veva på hjulet. Det fanns visserligen inget tillfälle att knipa, när man vevade, men i gengäld heller inga trakasserier, när man gjorde sitt arbete. Frivakten kunde "steka och brassa", något som behövdes under det långa arbetspasset mellan sex och tolv.

Varvsparaden vid Sjuttons port. 1920-tal. Arkivbild

Repslagarebanan interiör. Tidigt 1900-tal. Arkivbild

Kasern Sparre omkring sekelskiftet 1900. Arkivbild

Hade man mat med sig kunde man i repslagarbanan brasa på, eftersom det ständigt brann en eld under tjärgrytan. Stekt fläsk och potatis till ombyte med sill i papper blev till fest.

Vedhuggargänget beväpnades med sägar och yxor för att gå lös på vedstapeln. En viss längd av denna avdelades för dagens arbete allt efter konstapelns lynne för dagen och detta beting skulle fullgöras. En dag fick vi se ett nytt ansikte. Det var banmästaren, som skulle ha fyra man till att rensa spåret mellan stationen och varvet. Arbetet började först efter passage av tunneln. Mellan denna och Hoglands park är det körbana och där hackades rent i dubbelspåret. Förmannen var inte så dålig, som vi först tänkt. Han var så belåten med vårt "rälsmockeri", att han dagen efter tog oss med ut i staden och bjöd med oss på kaffe. Där gick 50 öre, men arbetet gick också undan.

En dag var "Varvsparaden" fördubblad och vi kunde förstå, att det var något extra. Det visade sig bestå i flyttning av gamla pansarplåtar, som vägde upp till 20 ton. De transporterades med slädar på såpade plankor. Det behövdes mycket folk för att hala i taljorna och skifta plankorna. För en plåt blev det totalt stopp, trots att befälet svor och hotade. Ledaren sade, att om inte plåten kom på plats, skulle allesammans få "skoffla". Det visade sig på björkholmska betyda, att få arbeta över, tills det var färdigt. Vid arbetstidens slut kom emellertid kapten H och såg, hur utpumpade vi var. Han bestämde då, att plåten kunde stå kvar över natten och ta igen sig. Och nästa morgon rullades plåten lekande lätt till sin plats.

När så småningom årets rekryter började strömma till, blev det slut på "Varvsparaden" och rekrytskolan skulle börja. Den handlade om gymnastik, läsning, kanonexercis och marschövning.

En morgon skulle vi ha kanonexercis i "Batteriet". Det var inga moderna kanoner utan av den gamla sorten med brokar och taljor. Arbetet med dessa attiraljer skulle ske fullständigt ljudlöst, det var första budet. Vår plutonchef, löjtnant B, hade inte infunnit sig, varför exercisen började under konstapel J:s befäl. Slutligen kom B rödögad och trött efter en genomfestad natt och skulle överta befälet. Nu var första budet glömt av de agerande gastarna och ett väsen med brokar och taljor, som väl aldrig hörts i

Kranboden vid Flottans skeppsbro. Arkivbild

Järnvägstunneln under Stortorget i Karlskrona. Foto Olle Melin

något batteri vidtog. B rasade och höll sig för öronen, men fick till slut kommendera återställ. Ordern skulle vara "kanonerna horisontellt och tvärs" – det var ju gamla mynningsladdare – men råkade bli "kanonerna härs och tvärs". Hållande fast sina kopparslagare försvann han. När han senare på dagen, någorlunda återställd, infann sig, var allt glömt från båda sidor.

En annan gång hade vi infanteriexercis och marscherade fram och tillbaka på kaserngården mellan Gamla Köket och vaktgrinden med karbiner och remtyg. Utanför köket var marken stensatt med flata stenar, som delvis stod på kant. När truppen kom dit, såg varje man ner i marken för att inte stupa, det vill säga alla utom 22:an, kallad "amerikanaren". Löjtnant B framhöll honom som ett föredöme, eftersom han inte gick och koxade i marken som en oxe. Förmaningen hade dock ingen verkan, utan koxandet fortfor. Men tredje gång vid fällan stöp amerikanaren och skamfilade knogarna. Oordning och halt. Löjtnant B måste vända sig bort och den närmaste mannen utbrast "Sådant såg vi aldrig i Boston". Det var nämligen amerikanarens stående uttryck. Efter detta koxade alla.

Efter tre månader ansågs vi redo för andra uppgifter. Efter att ha visat upp våra färdigheter för amiralen, tågade vi taktfast ut ur Exercishuset för att nästa dag få nya order. Innan skingringen avtackade löjtnant B truppen och en av de våra var dristig nog att framföra allas vårt tack till B. Att detta ej upptogs illa syntes nog. Nu var det äntligen dags att gå till sjöss.

Tage Fredriksson

Tack Jonny och Anna

Under arbetet med detta nummer av tidningen fick jag ett samtal från Jonny Ekdahl i Malmö, som berättade, att strax före jul stängde Kockums sin hobbylokal, där Jonny snidat i mer än 45 år. Nu var det oåterkalleligen slut med denna verksamhet.

Sett i backspegeln är det en enastående prestation, som Jonny genomfört. Under de 45 åren han varit verksam, har han framställt mer än 10 000 föremål, som han skänkt till organisationer och enskilda. Han har heller aldrig tagit betalt för sina alster.

Det svenska kungaparet, guvernörer, biskopar, ambassadörer, amiraler, sjömanskyrkor är exempel på mottagare av Jonnys fantastiska träföremål. Inte minst inom Flottans Män är Jonny och hans kära Anna kända som mycket generösa givare.

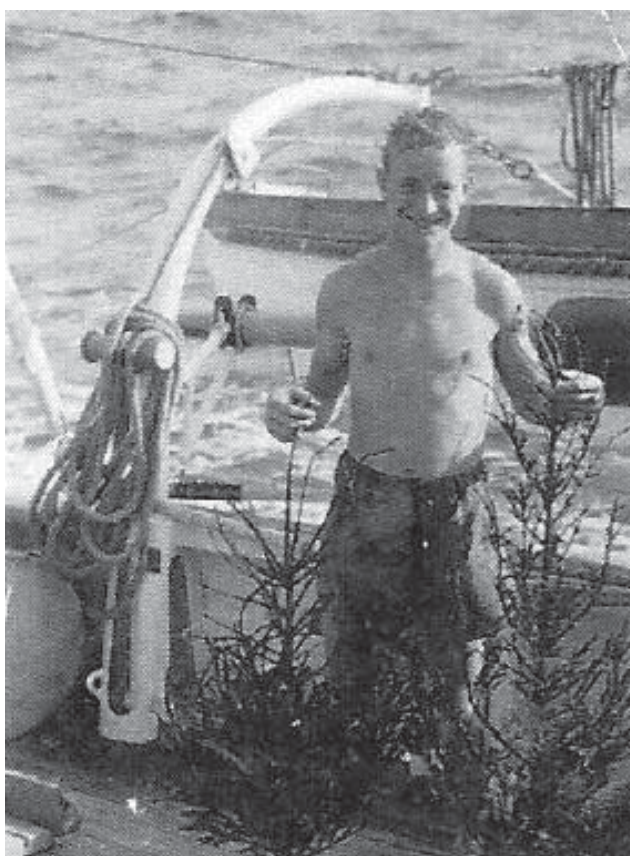
År 1983 startade World Maritime University i Malmö och där har sedan dess Jonny och Anna lagom till jul som goda jultomtar delat ut föremål till varje student. På så sätt finns Jonny representerad i mer än 1 000 hem i Malmö och i mer än 100 länder.

Det är en fantastisk insats som Jonny och Anna genomfört och som nu tyvärr får ett slut. Kanske ändå sista ordet ännu inte är sagt. Den som lever får se.

Olle Melin

Jonny och Anna som jultomtar framför Öresundsbron i samband med en tomtekongress i Danmark

Jonny Ekdahl ombord på HMS Falken i Barbados juldagen 1954

Hej

Jag berättade för dig om att "min" verkstad, Kockums Hobby, stängdes den 18:de december 2012. Under 45 år har jag skapat ca 10.000 sjömanskonstverk, som är spridda i över 100 länder. Samtliga alster är skänkta till föreningar och organisationer. Bilden visar slutförandet av det sista sjömanskonstverket, en pennmugg med två fyrslagna valknoppar. Bilden är tagen den 3:dje feb.2013.

Vänliga FM-hälsningar

Jonny Ekdahl

Förberedelserna för ME 03 pågår för fullt

Den 13 mars lämnar *HMS Carlskrona* hemmahamnen för att gå till Adenviken och delta i mission ME 03, som pågår från den 6 april till den 6 augusti. Ett fartyg av *Carlskronas* storlek har det gott ställt med underhålls- och försörjningsmöjligheter ombord, men kräver ändå en landorganisation för ett bakre underhåll.

Jag fick ett samtal med två logistikofficerare, kaptenerna Mats-Peter Rubin och Lars Billquist, som från en bas i Djibouti tillsammans med ytterligare 10 personer, skall ombesörja underhåll för fartyget och medföljande helikoptrar.

Mats-Peter Rubin deltog under 8 månader i motsvarande mission ME 02 och Lars Billquist var med som avlösare under en månad.

Den svenska landstyrkan, som kallas NSE (National Support Element), består av 12 personer; Chef, ställföreträdande chef, tre logistikofficerare, en logistikassistent, en movcom (transportledare), en helikoptertekniker, en specialist på helikoptermateriel, en P-master (ekonomichef) och två sambandstekniker. Chef för styrkan är örlogskapten Ilkka Laine. Några av befattningshavarna avlöses efter halva tiden.

När jag besökte logistikofficerarna var de igång med att kontrollera förnödenhetslistorna. Listorna för fartygsdelen av underhållet upptar cirka 460 poster, allt från en enkel räknedosa till en stor gaffeltruck. Till detta kommer en stor mängd förbrukningsartiklar. Listorna är inte slutliga och kan komma att ändras och utökas. Utrustningen samlas ihop i Uppsala och flygs sedan från Örebro med världens största transportflygplan, det ryska AN 124. Det behövs ett par omgångar för att få ner all utrustning.

Utrustningen förvaras i containrar, vilka är cirka 6 meter långa och 2,5 meter breda. Containrar finns för säkerhetsutrustning, nödproviant packningsmaterial, förråd, miljö, kontor m.m.

Förbandet kommer liksom förbandet i ME 02 att gruppera i anslutning till den franska flygbasen Aérienne 188.

Det är ett omfattande förberedelsearbete, som förbandet har att utföra, innan den skarpa verksamheten startar den 6 april. Med förberedelser och efterarbete beräknas missionen vara cirka 5 månader.

Mats-Peter Rubin berättade, att han under ME 02 i tjänsten kom att besöka några andra länder som Etiopien, Seychellerna, Oman, Kenya och Tanzania.

Vi önskar förbandet "Lycka till" i deras viktiga uppgift, där den viktigaste uppgiften är att säkra mattransporterna till den svältande befolkningen i Somalia.

Olle Melin

Lars Billquist (till vänster) och Mats-Peter Rubin under förberedelserna för ME 03. Foto Olle Melin

Motsvarigheten till vår älgskylt

En vanlig syn på Djiboutis vägar

Foto: Mats-Peter Ruibin

Bilderna är tagna under ME 02

Så här kan temperaturen vara en normal dag ute respektive inne

Karta över Afrika med Sverige inlagt som jämförelse. Sverige har cirka 270 mil kust – sträckan Djibouti – gränsen Somalia och Kenya är cirka 350 mil

70 år sedan Sjökrigsskolan i Näsbypark invigdes

Den 11 januari 1943 marscherade chef, lärare och kadetter med klingande spel in till den nya Sjökrigsskolan i Näsbypark och tog den i besittning. Gladast den dagen var nog chefen för Kungl Sjökrigsskolan, dåvarande kommandören, sedermera viceamiralen Erik Samuelsson.

Den allra första sjökrigsskolan sattes upp i Karlskrona 1756. Utbildningen flyttades 1792 till den nyinrättade Krigsakademien på Karlberg, där utbildningen på den tiden omfattade minst 5 år. Å andra sidan var åldern på kadetterna låg, mellan 13 och 16 år.

Så småningom ansågs det rationellt med en egen sjökrigsskola och en sådan inrättades 1867 och från början huserade man provisoriskt i en fastighet på Vallingatan 25 i Stockholm. År 1878 flyttade man till den nyuppförda byggnaden på Skeppsholmen, idag kallad Gamla Sjökrigsskolan. I denna byggnad bedrevs den teoretiska utbildningen, medan den praktiska ägde rum ombord och på de olika örlogsstationerna. Beslutet 1912, att studentexamen skulle vara krav för antagning, innebar, att utbildningen kortades till cirka 3,5 år. All inkvartering skedde genom inackorderingar i olika stockholmshem.

År 1938 gjordes en framställning till Kungl. Maj:t om nya lokaler, men denna lämnades utan åtgärd. Skolan fick i samband med andra världskriget rekordmånga elever, varför lokalfrågan blev akut. 1941 lades en proposition på riksdagens bord, sedan Dora Lamm på Näsby slott lämnat ett generöst erbjudande om försäljning av slottet med omgivning. I januari 1943 flyttade skolan in i de nya lokalerna.

Ett antal nya byggnader tillfördes och marinens officersutbildning ägde rum på Näsbypark till och med, att sista kursen i det gamla utbildningssystemet examineras 1982. Därefter användes Näsbypark av marinen för olika utbildningsändamål till och med 1987. Bland annat hade Kustartilleriets stridsskola sina lokaler här.

Den nya befälsordningen från 1981 innebar ändrade utbildningsbetingelser och två nya Officershögskolor inrättades, för flottan i Karlskrona inom Karlskrona örlogsskolors ram och för kustartilleriet i Göteborg vid KA 4. År 1984 sammanslogs de två skolorna till Marinens officershögskola som ett eget förband med placering i Karls-

Näsby slott. Arkivbild

krona. År 2000 sammanslogs försvarets alla officershögskolor till tre gemensamma placerade på Karlsberg samt i Östersund och Halmstad.

Sedan dess har ännu en befälsordning genomförts, men skolorna i Halmstad och på Karlberg finns kvar, nu under namnet Militärhögskola.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Gamla Sjökrigsskolan på Skeppsholmen

Kasern Najaden vid Vallgatan i Karlskrona. Kasernen stod klar 1895 för Kongl Karlskrona artillerikår, övertogs 1902 av det nyuppsatta Kungl Karlskrona kustartilleriregemente (KA 2). KA 2 flyttade 1943 och Flottans sjömansskola tog över. Flottans sjömansskola uppgick på 1950-talet i Karlskrona örlogsskolor. Från 1981 till år 2000 huserade här Flottans, sedermera Marinens officershögskola

Med Patricia till Skottland

Vår medlem i Trelleborg, Stig Bengtsson, har i ett brev berättat om en resa till Skottland 1959 ombord på ubåtsdepåfartyget, HMS Patricia. Med brevet följde också ett antal bilder. Så här skriver Stig:

Jag hade glädjen att följa med HMS Patricia på utlandsbesök till Skottland 1959. Med på expeditionen var också några ubåtar.

Vi utgick från Hårsfjärden och när vi var ute på Nordsjön passade jag på att fotografera några av våra medföljande ubåtar.

Vi angjorde Edinburgh och möttes med pompa och ståt, uppställning, musik och tal.

Det var något helt annat att komma i land i flottans uniform än att komma som civil sjöman. Detta märkte vi tydligt och kanske framför allt hos det kvinnliga könet och så har det väl alltid varit i Storbritannien.

Chefen för kustflottan var med på resan och ubåtsflottiljens chef var kommendörkapten Bengt Hedlund. Bland medföljande ubåtar märktes HMS Sjöhästen (äldst) och HMS Bävern (yngst). Vår lilla miniubåt Spiggen fick stanna hemma.

Signalist 554 Bengtsson

Stig med skeppskamarat från Södertälje

Författaren vid Patricias ankarspel

HMS Bävern

HMS Patricia byggdes 1926 i Newcastle för ett grekiskt rederi och kom tio år senare till Svenska Lloyd och ingick i den förnäma flottan av Englandsbåtar fram till andra världskriget. Hon förhyrdes av marinen 1940 för att ta besättningarna till Italien och de där inköpta jagarna. Under hemfärden kapades hon tillsammans med jagarna av engelsmännen och fördes in till Färöarna, en dramatisk episod i krigets upptakt.

Patricia inköptes sedermera av marinen för att ersätta Svea, Sveriges första pansarskepp, som ubåtsdepåfartyg. Hon var i tjänst till 1970 och såldes därefter som skrot till Allan Nilsson AB i Ystad.

Patricia

Värnpliktig på minsveparen HMS Styrso

Modell av HMS Styrso M61

Av Lars-Olof "Olle" Thåström, f.d radarmatros på HMS Styrso – M61

Jag träffade Arne Göthammar, som äger Styrso numera. Han köpte henne och hennes systerfartyg Hasslö 1990, men sålde av Hasslö nästan omgående. Anledningen till, att jag började söka information om Styrso och besättningen från 1981-82, var, att det hösten 2012 var 30 år sedan, som vi muckade från henne. Jag försökte hitta någon eller några från fartyget. Jag hade inga listor att gå efter, utan bara ett antal namn i huvudet och dessutom bilderna, som jag tog under vår värnplikt. Den första, jag hittade, var vår teletekniker Tommy Sörstrand. Honom hittade jag på Facebook. Under sommaren 2012 hälsade han på mig i Dala-Järna. Vi hade inte setts sedan den septemberdag 1982, då våra vägar skiljdes åt efter muckarfesten på Borgholms restaurang på Öland.

Vi tyckte, det skulle vara trevligt att försöka hitta våra värnpliktiga kamrater från fartyget. Vi sökte på nätet, skrev till de vi fann och lyckades hitta samtliga utom två svepmatros. Jag hittade även några av våra befäl.

Med diverse hjälp av en av maskinkillarna fick vi tag i Arne, som ägde Styrso. En septemberdag 2012 åkte jag till Södertälje och träffade honom. Jag fick en otrolig flaschback, då jag klev ombord och gick ner i mässen och vidare såg alla platser, där jag gått ronder, när jag hade kajvakt. Mycket var sig likt, men fartyget var inte i allra bästa skick, men tiden tär på allt.

Hur hade vi det då ombord på henne, när det begav sig?

Om vi hoppar tillbaka sådär en 30 år och lite till, så ryckte jag in vid Flottan den 26 september 1981 på bataljon Sparre i Karlskrona och gjorde min landutbildning där under en månads tid. Jag var uttagen till radarmatros, med vad det innebar! Jag blev i alla fall efter grundutbildningen placerad HMS Hasslö (M64) från oktober till december. Vi flyttade ombord på Hasslö samma dag, som U-137 gick på grund i Karlskrona skärgård. Vårt systerfartyg HMS Aspö (M63), som också ingick i 412.min-

svepardivisionen, blev utkommenderad till bevakning, medan vi på Hasslö fick permission. Saken var den, att hon skulle avrustas och modifieras och vi skulle rusta Styrso. I december 1981 hade vi rustat fartyget och hon var nu vår båt. Fast mycket gångtid fick vi inte den vintern. Det var nog den kallaste vintern, jag kan minnas. I Karlskrona var det fruset långt ut i skärgården.

Nyårsaftonen 1981 fick jag ringa in det nya året med hjälp av skeppsklockan. Jag var yngst ombord och fick då äran att slå slagen för klockan 00:00. Den skeppsklockan finns bevarad idag och finns på Sjöhistoriska museet i Stockholm. Även Styrsos fina stora styrratt finns bevarad där liksom hennes namnbräda. Det finns också en byggmodell av henne på Marinmuseum i Karlskrona.

När våren sedan kom, lämnade hon kaj och vi fick lära oss svepa och lägga minor. En sak lärde jag mig och det är, vad sjösjuka är. Att sitta högst upp i en mörk styrhytt och se radarskärmens snurrande och inte ha en fast punkt att titta på, det var inte någon höjdare. Varje gång vi gick ut, blev jag sjösjuk, men efter en timme vande man sig och klarade sig till nästa gång, man lämnade kajen. Radarskärm, sjökort, navigationsbestick och en hink att ha i beredskap var min utrustning. Jag satt i mörker tillsammans med rorgångaren, medan befälen stod på bryggan och väntade på kommandon från mig, när det var dags att gira, var vi var etc.

I början på april månad 1982 var det så dags för 412.minsvepardivisionen att bege sig till Västkusten och Göteborg för ansluta oss till HMS Iggö (M60) och fiske-smackarna (minsvepare typ fiskebåt). Det var ett kärt återseende med dem som var ombord på Iggö. Vi hade ju gjort grundutbildningen tillsammans i Karlskrona, innan vi delades upp på de olika fartygen.

Vi började samträna med dem och våren började komma. Mycket sjötid blev det och det var nog den bästa

tiden, jag haft, även om jag blev sjösjuk. Även andra av besättningen led av sjösjukan och värst var nog för Tommy Sörstrand, teleteknikern. Han och jag delade på tjäns-ten vid radarn. Då jag hade frivakt satt han där och skulle navigera. En natt, då jag kom upp för sitta där under hundvakten, så var Tommy borta. Jag frågade då vakt-havande befäl, var han var. Ja, sa han, Tommy stack ner i motorrummet, han var lite sjösjuk. Han hade då gått och satt sig intill gyrokompassen i maskinövervakningen, där det gungade som minst. Han mådde inte bra, om vi säger så. Då han väl kom upp till bryggan för lämna av, frågade jag honom var vi var på sjökortet. Han tittade lite på det och gjorde ett svep över ett område, som sträckte sig från Lysekil ner mot Tjörn och ett antal sjömil ut i Skage-rack. Efter en del letande hittade jag en signal från en RA-CON-(BEACON) fyr, en fyr som sände ut signaler (olika fyrrar har olika signaler, typ morse alfabetet) och genom dessa signaler kunde jag identifiera den fyren på ett sjö-kort och på så sätt se, var vi var. Det tog lite tid, men det gick.

Den 25 maj skulle vi träna på att gå i militär farled ge-nom skärgården på Västkusten. Vi hade väldigt dålig ra-darbild med många närekon, som gjorde, att vi inte kun-de gå med hjälp av radarnavigering, utan fick köra op-tiskt från bryggan. Klockan var några minuter efter 12 på dagen och jag hade gått på vakten. Då plötsligt small det till och det tog tvärstopp och Styrso fick en rätt kraftig slagsida, men rätade upp sig. Vi hade gått på grund. Där stod vi på en grynna vid Eggskär/Klädesholmen och fick hissa de tre kloten i masten.. Vi fick sedan kalla på hjälp och sjöräddningen kom med två fartyg. En maskinserge-ant fick ta på sig dykardräkten och dyka ner för att kon-trollera eventuella skador. Vi tog inte in något vatten i alla fall. Där stod vi hårt på en grynna, där det var knappt två meter djupt och vi hade ju 2,8 som djupgående. Det blev och tömma ut allt färskvatten i förliga tankarna och vi

fick sedan lyfta upp all ammunition från durken och pla-cera den på svepdäcket.

Varje låda vägde nog 25-30 kg och innehöll skarplad-dad ammunition till kanonen, en Bofors 40 mm automat-kanon. Det var nog ett 50-tal lådor, som vi fick hissa upp och bära till halvdäck. Det tog några timmar att få detta gjort. Därefter gick det att dra loss oss från grundet, var-efter vi kunde återvända till Nya Varvet i Göteborg. Vi gick med god fart tillbaka, 14-15 knop. Hon gick nog inte mer än 18 knop som mest. Vi, som hade frivakt fick välja mellan att återställa ammunitionen under gång, eller när vi kom iland. Vi valde att göra det ombord och nu gick det betydligt snabbare.

Väl i hamn fick man börja inspektera skadorna mer in-gående. En hel del av kölen var bortsliten men inget ska-dat på bordläggningarna. Dagen efter drogs Styrso upp på slipen på Nya Varvet och vi kunde då se skadorna. Vi fick då beskedet, att visst kunde man åtgärda henne på plats, eller så fick vi gå till Karlskrona och få det åtgärdat, men då fick vi inte gå fortare än 5 knop för det fanns risk att hon skulle brytas itu! Och vi som gått med nästa full maskin tillbaka till Göteborg!

Ja, där stod vi nu utan båt, men det löste sig. Besätt-ningen på Iggö fick flytta i land och vi på Styrso flyttade ombord på henne. Vår besättning var en så kallad A-be-sättning medan Iggö hade B-besättning. Sagt och gjort, fick vi byta mössband till Iggö under en månads tid, medan Styrso reparerades. Hela sommaren tillbringade vi på Nya Varvet, det var en otroligt skön sommar med bl.a. bad ute bland klipporna.

När så augusti kom var det dags för oss att bege oss med Styrso till Musköbasen på ostkusten. Det tog sina timmar att gå runt och vi kom fram till Muskö utan några incidenter. Där skulle vi nu inleda slutövningarna och vi började svepa efter minor utanför kusten vid Norrkö-ping. Där körde vi fram och tillbaka i flera dygn med små

*Styrsö skeppsklocka
bild från Sjöhistoriska
museumet*

stopp vid någon krigsförtöjningsplats, där vi skulle mas-
kera fartyget. Under 3,5 dygn sov jag inget. Satt jag inte
vid radarn och navigerade, så skötte jag svepspelet nere i
svepdurken, fyra timmar på bryggan och fyra timmar
vid svepspelet. Fick man någon timme över för att sova,
så kom larm, att vi skulle ge oss i land för vakt. Gissa om
man var sömnig!

En natt skulle vi gå in mot Norrköping och det var rätt
rejäl sjögång. Vi såg inte mycket på radarn på grund av
en massa närekon av vågorna, så jag visste inte, var vi
var. Bryggan saktade då farten och tände strålkastare.
Plötsligt hör vi någon hojta på bryggan,. Stopp i maskin!
Man hade då hittat en styrbordsprick i farleden fast på fel
sida om oss,. Vi var ute och åkte utanför farleden. Vi
kastade omedelbart ankare och låg kvar resten av natten.

Dagen efter det gick vi mot Musköbasen och där blev
det stopp i maskin, när en motor gick sönder. Det blev
att ligga still i ett dygn, medan man lagade motorn. Efter
denna lagning var det dags för oss att styra färden mot
Karlskrona och uttryckning. Men den färden från Muskö
till Karlskrona gick i motsjö hela vägen. Det var sådan
sjögång, att varje vågdal gjorde, att *Styrsö* stampade så
hårt, att det gick inte och ligga och sova i förliga mässen!
TV:n, som satt på förliga väggen i vår mäss, ramlade ner
och gick sönder, trots att den var sjösurrad. Det slutade
med, att då jag gick av min vakt, fick gå ner och lägga
mig i svepdurken, för få sova någon timme.

Ja, det var min sista resa med *Styrsö* och vi mönstra-
de av i början på september 1982. Det skulle dröja 30 år
innan jag kunde kliva ombord på henne igen vid mitt be-
sök i september 2012.

Tommy Sörstrand och en av våra kockar, Jan Hal-
ling, var även de och hälsade på hos Arne och *Styrsö* nå-
gon vecka efter mig. De hade då pratat med Arne om, att
flera från besättningen skulle kunna komma dit och kan-
ske kunna ta ut henne på en liten tur.
Men nu blir det inte så, då *Styrsö* seg-
lat in i sin himmel.

Saknad men inte glömd.
Med vänliga hälsningar

Lars-Olof "Olle" Thåström

Husbåt brinner i Lina

Sådan var rubriken i Länstidningen Södertälje, sedan el-
den tagit fart i den gamla minsveparen natten mellan den
27 och 28 december. Så här stod det vidare i tidningen:
En husbåt vid gamla tegelbruket i Lina brinner. Rädd-
ningstjänsten har problem att släcka elden. Nu tar man in
en vattenkanon, men arbetet kan ta hela dygnet.

Husbåten, som är en gammal minsvepare från 40-talet
(50-talet, red anm) och helt byggd i trä, började brinna
vid 03.40 på fredagsmorgonen, efter att det utvecklats
en brand i oljepannan.

På grund av säkerhetsrisker kan räddningstjänsten
inte gå ombord på båten, utan måste släcka elden utifrån.
LT:s reporter på plats rapporterar, att det brandmännen
försökt med inte har gett någon effekt. De har kontroll på
branden, men måste låta båten brinna upp. Det kommer
ta åtminstone halva dagen innan branden är släckt, enligt
bedömningen, som gjordes vid 08.30-tiden.

Båten är en permanentbostad, men den man som bor
på båten klarade sig utan skador.

Polisen misstänker inget brott.

Så slutade historien om minsveparen *HMS Styrsö*.

Styrsö brinner

PS. Jag ser det som ett märkligt sammanträffande, att
samma köpare köpte såväl *HMS Styrsö* som *HMS Has-
slö*. Dessa namn är för evigt en del av mitt liv. På *Styrsö*
i Göteborgs södra skärgård tillbringade jag åtskilliga må-
nader under min värnpliktstjänstgöring vid KA 4 1959-
60. Vad jag minns är kylan och livet i de då ganska primi-
tiva barackerna och avsaknaden av rinnande varmt och
kallt vatten. Men det var en nyttig lärdom att klara sig
själv, som ändå vederfors oss därute. På *Hasslö* i Karls-
krona skärgård tillbringade jag somrarna från det jag fyllt
3 år fram till jag flyttade hemifrån och sedan slutet av
1980-talet har jag tagit över den numera till permanent-
bostad förändrade sommarstugan, även om jag endast
utnyttjar den sommartid. Red

Besök hos en avlägsen medlem

Leif Ljunglund med fru Inger har besökt Flottans Mäns medlem Olof Arndt, som bor i Acassuso, 2 mil från Buenos Aires. Olof var en glad man, som välkomnade oss på 9:e våningen i ett fint hus.

Olof var i många år gift med en argentinska, som gick bort 2011, men har barn och barnbarn boende nära samt en anställd hushållerska, som hjälper till varje dag.

Vi fick tre trevliga timmar tillsammans och det serverades biff och rödvin. Olof berättade om sitt liv. Han är född i Skellefteå 1928, berättade om utbildning och alla resor han gjort. Det var spännande höra om hans liv till sjöss och i land.

Olof utbildades på Sjöbefälsskolan i Stockholm samt även som sjöofficer i svenska flottan.

15 år gammal gick Olof till sjöss på en Sveabåt, som gick på koltraden till Tyskland under andra världskrigets slutskede. På hemvägen i södra Östersjön mötte de ett vitt passagerarfartyg. De möttes nära varandra. Då small det på fartyget, som blivit torpederat av en främmande ubåt. Detta blev värsta fartygskatastrofen i människoliv under kriget.

Olof blev tidigt genom ett erbjudande skeppsmäklare i Buenos Aires, en syssla han hade fram till pensioneringen. Han hade sitt kontor på Calle 25:e de Mayo, en gata som var väl känd av många sjömän.

Olof var tidigare ordförande i svenska föreningen, som huserar i samma byggnad som svenska ambassaden.

Olof köpte en gård utanför staden, men sålde den för tjugo år sedan och flyttade till sin nuvarande adress. Här har han all service på nära håll.

Evert Taube besökte Buenos Aires i början på 1970 talet för att få en utmärkelse av Argentinska myndigheter för den fina reklam, han framfört genom sina visor om landet. Då var Olof där. Han fick även en medalj av Evert med band i svenska färgerna. Detta uppskattade Olof väldigt mycket.

Olof gick i pension, när han var 60 år och han tyckte då, att det fick vara nog.

Vi pratade mycket om Argentina i dagsläge, hur det är samt var och hur folket har det.

Olof hade beställt krigsböcker från Sverige, men de fick han ej ta in. Där sa regeringen stopp.

Argentina har en kvinnlig president sedan 2007, som heter Cristina Fernández de Kirchner.

Leif överlämnade presenter från Flottans Män och det uppskattades mycket och som ni ser på bilden, har Olof satt på sig kepsen. Han hälsade och tackade till Flottans Män. Vi hade också lite privata presenter med oss. Bland annat hade Leffe köpt Svensk Sjöfartstidning den blev Olof glad över. Vi kan inte förstå, hur Olof kan tala

svenska utan brytning efter alla dessa år.

Tack Olof för att vi fick besöka dig i din vackra lägenhet med utsikt mot Rio de la Plata.

*Leif och Inger Ljunglund
Stockholm*

Kronprinsessan i Karlskrona

Försvarsmaktens gåva till Kronprinsessan Victoria och Prins Daniel i samband med deras bröllop i Stockholm den 19 juni 2010 bestod i, att Försvarsmakten erbjöd sig att genomföra upplevelseläger för 30 – 40 ungdomar med speciella behov.

Uppdraget att genomföra lägret gick till Sjöstrids-skolan i Karlskrona. Under lägervistelsen fick ungdomarna bl.a. prova på att ta sig upp i livflotte, köra fartyg i simulator och lära sig hjärt- och lungräddning. Att resa och iordningställa tält samt förbinda sår samt att åka bandvagn i terräng ingick också.

Höjdpunkten på lägerveckan var, när kronprinsessan och Prins Daniel tillsammans med överbefälhavaren Sverker Göransson kom till Karlskrona för att följa verksamheten under en dag Kronprinsessparet deltog med liv och lust i de olika momenten.

Lägret blev mycket lyckat och de deltagande ungdomarna uppskattade verkligen Försvarsmaktens gåva.

Olle Melin

*Prins Daniel och Kronprinsessan i samspråk med
Överbefälhavaren Sverker Göransson
Foto: Informationsavdelningen Marinbasen*

INSTANT ACCURACY

What if a weapon system could provide you with the hit capability required to pinpoint just the bad guys, leaving the good guys unharmed and safe?

The Trackfire RWS, our remote weapon and sensor system, can do just that. Even under extreme conditions, mounted on a vessel operating in rough seas at high speeds, you can trust it to get the

job done, every time. Enabling you to take on any threat out there.

Trackfire RWS will put you in control of any hostile situation, dramatically increasing your safety. And it will work wonders for your authority.

ANTICIPATE TOMORROW ● ● ● ● ●
www.saabgroup.com

SAAB

Commercial/Military

Light and compact diesel engines
 170-500hp for high speed vessels

**Service and
 support worldwide**

Marinediesel Sweden

Metallgatan 6
 262 72 Ängelholm
 +46 431 801 30

www.marinediesel.nu

FRAHTIDENS FÖRSVAR
 UTFORMAS

Weinsjös karikatyrrer

Flottans Män kallas härmed till Riksårsmöte på Ronneby Brunn lördagen den 25 maj 2013 kl 14.30.

Förslag till dagordning:

1. Flaggpärad. Parentation. Årsmötet öppnas.
2. Fastställande av den fortsatta dagordningen.
3. Fråga om årsmötets stadgeenliga utlysande.
4. Val av årsmötespresidium (ordförande och sekreterare).
5. Val av två justeringsmän att jämte mötesordförande justera protokollet.
6. Val av två rösträknare (kan vara samma som i punkt 5 ovan).
7. Fastställande av röstlängd.
8. Styrelsens verksamhetsberättelse (årsberättelse).
9. Ekonomisk årsredovisning.
10. Revisorernas berättelse.
11. Beslut angående ansvarsfrihet.
12. Eventuellt beslut angående medelsdisposition.
13. Beslut angående slutlig budget för år 2013 och preliminär budget för år 2014, samt årsavgift till riksförbundet för år 2015.
14. Kort orientering om verksamheten år 2013.
15. Val av förbundsstyrelse, revisorer och valberedning enl. § 12 i stadgarna.
16. Eventuellt förslag från lokalförening eller enskild medlem enl. § 15 i stadgarna.
17. Avtackningar. Avslutning. Flaggpärad.

Förbundsstyrelsen

Valberedningens förslag till styrelseledamöter och revisorer för 2013

Ordförande

Johan Forslund, lof Stockholm. M omval 1 år 2013

Övriga styrelseledamöter

Örjan Sterner, lof Stockholm. M omval 2 år 2013-2015

Bo Schagerberg, lof Nynäshamn. M omval 2 år 2013-2015

Rolf Pärnhem, lof Karlshamn. S omval 2 år 2013-2015

Bertil Andreasson, lof Göteborg. V omval 2 år 2013-2015

Ersättare

Lars Sellgren. Lof Härnösand. N omval 1 år 2013-2014

Stieg Andersson, lof Västerås. M omval 1 år 2013-2014

Rolf Åhrberg, lof Norrköping. M omval 1 år 2013-2014

Lennart Persson. Lof Södertälje. M omval 1 år 2013-2014

Thomas Kristoffersson. Lof Malmö. S omval 1 år 2013-2014

Göran Persson, lof Karlshamn. S omval 1 år 2013-2014

Jackie Lindebäck, lof Lysekil. V nyval 1 år 2013-2014

Kjell Jönsson. Lof Halmstad. V omval 1 år 2013-2014

Pers ers för

Wikberg

Sterner

Schagerberg

Engvall

Edström

Pärnhem

Andreasson

Linde

Revisor

Bo Johansson. lof Stockholm. M omval 2 år 2013-2015

Revisorersättare

Jan Pettersson. Lof Stockholm. M omval 2 år 2013-2015

Kvarstående/ "överlappande" representation

Ledamöter

Jan Wikberg, lof Östersund. N Vald 2012 kvarstår till 2014

Lars Engvall, lof Haninge. M Vald 2012 kvarstår till 2014

Carl-Erik Edström, lof Västervik. S Vald 2012 kvarstår till 2014

Lars Linde, lof Ängelholm. V Vald 2012 kvarstår till 2014

Revisorer

Hans Gustafsson, lof Stockholm. M Vald 2012 kvarstår till 2014

Revisorersättare

Thomas Eriksson, lof Stockholm. M Vald 2012 kvarstår till 2014

På uppdrag av valberedningen
Göte Lindberg

Under år 2012 har Valberedningen bestått av följande medlemmar: Lars Biärsjö
Göte Lindberg, Bertil Graeve och Lars-Erik Wennersten. Eftersom Nils-Gösta Persson p.g.a sjukdom ej kunnat delta i valberedningsarbetet har Lars-Erik ställt upp för region Väst.

PROGRAM

RONNEBY BRUNN.

FLOTTANS MÄNS RIKSÅRSMÖTE DEN 25-26 MAJ 2013.

LÖRDAG DEN 25 MAJ.

0730-0900 Frukost

0800-0815 Flagghissning

1100-1330 Förbundsstyrelsemöte

1200-1330 Ankomst, Bokning

1330-1430 Lunch

1430-1700 Riksårsmöte

1430-1730 De som inte deltar i möte kan åka på utflykt

Eller göra annan aktivitet inom området.

(Se utflyktsprogrammet)

1800-1900 Förbrödring vid baren, underhållning.

1900-2100 Middag, gåvor, tal

C:a 2015 Flaggan halas ned

2100- Dans och/eller andra egna aktiviteter

SÖNDAG DEN 26 MAJ

0730-0900 Frukost

0800-0815 Flagghissning

0900-1130 LoF konferens

1200-1300 Lunch

1300- Avfärd

*Brunnsparken Ronneby
Foto Dag Åshage*

ANMÄLNINGSBLANKETT

Flottans Mäns Riksårsmöte 25-26 maj 2013, Ronneby Brunn

Namn..... Födelsedata.....
Gatuadress..... Lokalförening.....
Postnummer.....Ort..... Telefon.....
Namn på medföljande..... Födelsedata.....

Hela paketet vid Riksårs mötet den 25 till 26 maj 2013. I dubbelrum: 1390 kr /per person, antal:.....
i enkelrum: 1690 kr/ person, antal:.....
I paketet ingår: Kaffe vid ankomst, Lunch, Eftermiddagskaffe, Supé med vin, Logi inkl frukost den 26/5.
Inklusive underhållning och dansmusik samt fri tillgång till SPA. (Medtag badkläder)

För gäster som kommer på fredagen är priset för dubbel rum 600 kr/person, antal:..... samt för enkelrum
1025 kr/person, antal:.....
Kvällsmat 150 kr/person

För gäster som äter lunch på söndag är priset 130 kr/person, antal:.....

Utflykt med buss till Karlshamns samt guide på plats 165 Kr/person. Boka plats, antal:.....

Är du allergisk, vänligen meddela detta:.....

Sista anmälningsdag för deltagande och logi är 20 april och är bindande efter detta. Glöm inte att uppge avsändare på inbetalningskortet.

Inbetala beloppet på plusgiro nr 56 28 25-0 senast 25 april.

Anmälan skickas till:

Flottans Män i Karlshamn c/o Peter Krona, Garvaregatan 6 3tr, 374 38 Karlshamn.

Förfrågningar Rolf Pärnhem, tel 0454-19611, 070-5557024

e-post peter.krona@bwm.se

Värdar och värdinnor bär blå-gult band på vänster axel.

OBS! Denna anmälan är obligatorisk för alla deltagare i Riksårsmötet. OBS!

PROGRAMINFORMATION RIKSÅRSMÖTET 2013.

Lördagens stora utflykt går till Karlshamn. Vi kommer att bekanta oss med Skottsbergsska gården som är landets bäst bevarade köpmansgård med högtstående prov på 1700- talets heminredning och ett enastående minnesmärke över svensk byggnadskonst och bostadskultur från nämnda århundrade.

Vidare till PUNSCHMUSEET.

Få drycker är så besjunga som punschen. Poeter och trubadurer har alltsedan Bellmans dagar prisat dess smak och utseende. Vem känner inte till Karlshamns Flaggpunsch. Ärtter och varm punsch är en gammal fin sed i Flottan. Vem vet varför det heter punsch? Arrak ingår. Vet du vad det är? Allt detta och mer till får du veta vid besöket.

Alice Tegnér föddes i Karlshamn. Vad vet du om henne? Hon har ett eget rum på museet. Hennes pappa var kapten Sandström från Karlshamn.

Vill man inte åka på utflykt så finns det följande att göra på "Brunnen".

1. Utnyttja SPA gratis. Tag med badkläder och handduk.
2. Göra en guidad promenad i Brunnsparken med Brunnsdrickning det tar c:a 60 minuter och kostar per person 60 kr.
3. Tipspromenad i parken c:a en timma. 80 kr/person.
4. Olika skönhetsbehandlingar till olika priser, fråga i receptionen.

RON kongresshall. Här kommer vi att hålla Riksårs möte. Här finns olika audiovisuella hjälpmedel. Lokalen tar 250 personer.

KORSORD

Även denna gång blir det två priser ur
Jonny Ekdahls produktion

Det nya korsordet har som vanligt konstruerats
av Gustav Karlsson

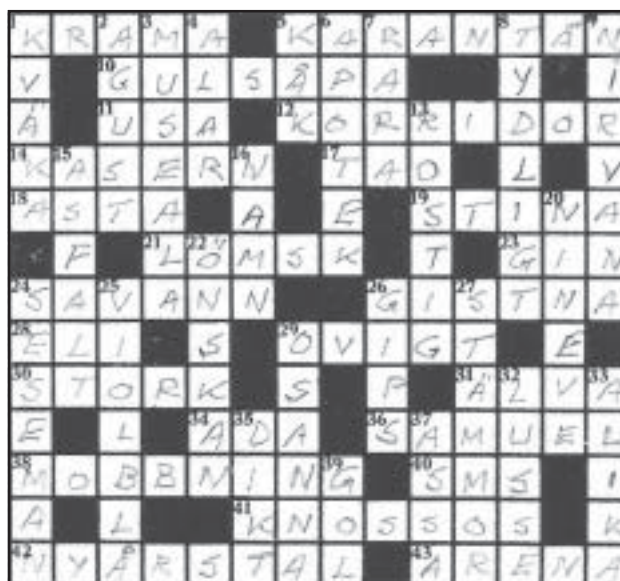
Senast 30 april vill jag ha Din lösning under adress:

Redaktören Flottans Män
Författarevägen 9
371 63 LYCKEBY

Vinnare till korsord 4-2012 blev:
Helge Hansson, Trelleborg
Nils-Georg Folkesson, Växjö

Grattis!

Lösning Korsord 4 2012

Vågräta ord.

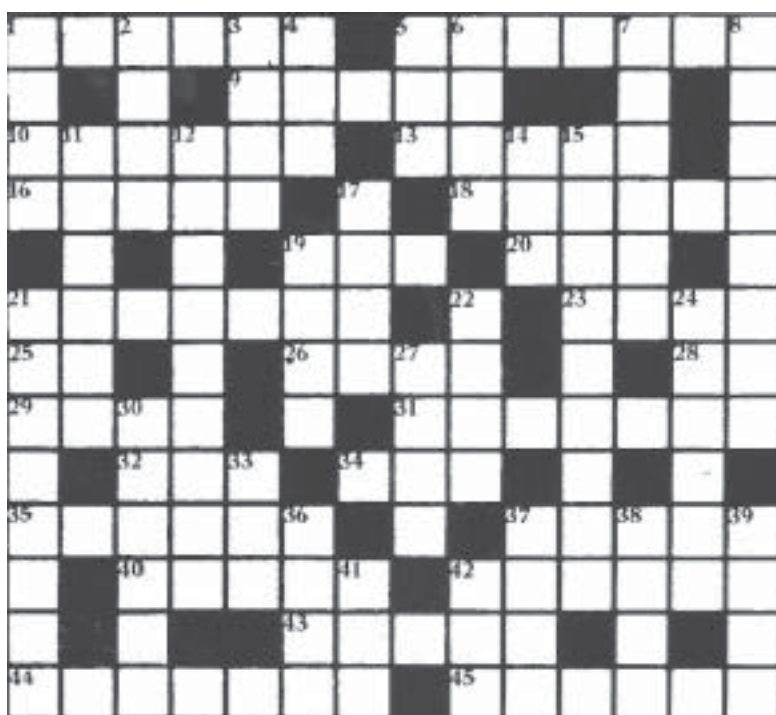
1. Påve nummer ett.
5. Ödestiger för Carolus.
9. En tia.
10. Kan soppa vara.
13. Av svart ras.
16. Kan stå mot södra.
18. Oh, mia bella...
19. Obestämt märke.
20. På kaffepanna och av mus.
21. Strand.
23. Lapp.
25. Mot lo.
26. För miljarddel.
28. Pronomen.
29. Lantlig stridsmakt.
31. Skjuta ett skott.
32. Bedja på latin.
34. Släpa.
35. Skedde.
37. Skett..
40. Gossenamn.
42. Festa. Frossa.
43. Vandrare.
44. Varuförteckning.
45. 1694 i Roma antiqua

8. Eftersträva.
11. Fägelbur.
12. Uträtad.
14. Tomrum.
15. Biskoplig.
17. Tidig morgon.
19. Jesu mormor.
21. Grumsbehållare.
22. Nyupptäckt stjärna.
24. Av röd och vit.

27. Sätt att sälja.
30. Tidpunkt.
33. Abbrevierat adverb.
36. Författaren....Leino.
37. Bomull.
38. Kanske vattnet gjorde.
39. Naturbehov.
41. Sat sapeinti.
42. Våg- eller hår-.

Lodräta ord.

1. Slät yta. Etage.
2. Ovattnad.
3. Kan låtas vara jämt.
4. Vana.
5. Skogsgud.
6. Asagud.
7. Beställa avtalat gods.

Stolt fartygschef på nyaste korvetten

Den 17 december, tog Försvarsmakten emot korvetterna *HMS Visby* och *HMS Nyköping*. Därmed är två fartyg fullt utrustade och kan ingå i Försvarsmaktens insatsberedskap. Erik Öhrn, fartygschef på *HMS Nyköping*, pustar ut efter en intensiv höst, men ser samtidigt fram emot nästa års utmaningar tillsammans med sin besättning.

En Visbykorvett är som många fartyg i ett. Hon kan jaga ubåtar, röja minor, är bestyckad med sjömålsrobot mot andra fartyg och har flygplatsfunktion för start och landning av helikopter. Allt detta är förpackat i ett fartyg på bara 72 meters längd och med 43 personers besättning. Dessutom är hon smyganpassad och därför svår för en motståndare att upptäcka med radar eller andra hjälpmedel.

Anställda sjömän och officerare utgör besättningen
Övergången från värnplikt till anställda sjömän är något som passar bra ombord på ett avancerat fartyg av denna typ. Genom att anställda sjömän jobbar ombord under flera år, blir fartyget med all teknik effektivare.

– Visst är det oerhört mycket teknik ombord på fartyget. Alla i besättningen är specialister på sin del, som maskin, luftförsvar eller andra delar. Samtidigt måste alla kunna hjälpa till på annat håll, där det behövs, då vi är en slimmad besättning, säger Erik.

Mycket att lära sig

Marinen har övat med Visbykorvetter av tidigare versioner under flera år, så mycket kunskap finns redan hos besättningen, men i samband med den senaste versionen installerades en hel del ny utrustning, som det tar tid att

lära sig att använda fullt ut. Erik har dock stort förtroende för sitt fartyg och sin besättning.

– Vi har haft en tuff höst med mycket tid till sjöss och jag har sett, vilken kapacitet det finns i fartyget och framför allt i besättningen. Man har slitit hårt och lärt sig oerhört mycket på kort tid.

Erik Öhrn, FC *HMS Nyköping*

En vanlig syn till sjöss nästa år

Både *HMS Visby* och *HMS Nyköping* kommer att öva intensivt i år och korvetterna kommer att synas regelbundet av människor, som rör sig utmed kusten. Om man kommer tillräckligt nära, det vill säga. För med hjälp av radar är fartygen oerhört svåra att upptäcka på avstånd. Trots att man följer alla gällande regler och bland annat har radarreflektorer och sänder ut sitt läge med transponder för att synas tillräckligt, blir besättningen ofta uppropade på radio av förbryllade handelsfartyg, som inte ser något radareko utan endast transponderinformationen.

Smygegenskaperna fungerar och bidrar till att göra Visbykorvetterna till de unika fartyg, de är.

Jimmie Adamsson

Foto: Jimmie Adamsson

Ubåtshallen växer

Arbetet med den nya ubåtshallen vid Marinmuseum i Karlskrona fortskrider planenligt. En februaridag såg det ut som bilderna visar. Snart kommer de två ubåtarna *Hajen* och *Neptun* att vara helt inneslutna i byggnaden, som till formen inte alls är olik Visbykorvetterna. I månadsskiftet augusti – september i år ska huset vara färdigt och då startar arbetet med att göra *Neptun* klar för visning. Om allt går enligt planerna kommer invigning att ske den 4 juni 2014.

Foto: Olle Melin

Olle Melin

Nationalskalden

Evert Taubes värld

Möte i monsunen och Eldarevalsen stod i en klass för sig, när det gjordes en undersökning om svenska sjömäns favoritsjömansvisor. En annan topprankad visa av vår nationalskald är ”Min älskling du är som en ros”. Den skrevs till Everts avgudade hustru Astri. Till favoriterna hör också Calle Schewens vals, som från början skrevs, när Evert skulle träda in i Pelarorden 1931. Sedan dess har den blivit hela svenska folkets egendom.

Läsaren får i den här intressanta boken bland annat en snabbversion av Evert Taubes 86-åriga levnad. För alla vi älskare av nationalskalden Evert Taube är boken en guldgruva, som ger många nya hittills okända fakta och beskrivningar av Taubes äventyrliga liv och konstnärskap.

Evert föddes 1890, samma år som fyrtornet på Vinga stod färdigt. Barndomen tillbringade han där. Pappan Carl Gunnar var fyrmästare. Hustrun Julia var dotter till fyrmästaren på Ursholmens fyr. Familjen fick tretton barn.

Evert fick tidigt lära sig att havet skördade sina offer. Den äldre brodern Fredrik drucknade utanför Smögen vid Hällö, när Evert var 16 år gammal.

Jungfruresa

1908 gick Evert till sjöss första gången. Som ung och oerfaren fick han slita hårt i maskinrummet på S/S Australic under en lång resa till Australien.

Jungfruresan präglade honom djupt och lämnade spår i flera av hans mest kända visor. Den första sjöresan avslutades med att han rymde från båten, när den nått North Shields i norra England. Han beskrev episoden i visan ”Mary Strand” och i en bok.

1910 fick Evert hyra på Princess of Wales, som Great Eastern Railway sålt till, Buenos Aires. Taube mönstrade på tillsammans med ytterligare två andra präktiga svenskar, Karl Alfred (Bolin) och Fritiof Andersson. I den välkända visan ”Karl Alfred, Fritiof Andersson och jag” berättar Evert om, hur kaptenen och den övriga besättningen försökte sänka fartyget för att få ut försäkringspengar. De tuffa svenskarna avstyrde dock försöket och gärningsmännen hamnade i fängelse.

Taube hamnade så småningom i Argentina och hans äventyr på Pampas har skildrats i andra sammanhang. 20-åringen blev kvar i Argentina i fem år. Hans upplevelser i detta land blev en ovärderlig skatt att ösa ur i Taubes kommande konstnärskap.

Albert Engström

1915 träffade Evert i Stockholm en väletablerad mentor,

nämligen Albert Engström. Resultatet blev bland annat, att Everts alster köptes av de etablerade tidningarna. Dessutom publicerade Engström visor och berättelser av Evert i bland annat skämttidningen Strix. Taube fick också tack vare Engström kontakt med förebilder som Erik Axel Karlfeldt, Gustaf Fröding och Verner von Heidenstam.

Den 10 januari 1919 debuterade Taube som professionell scenartist. Det var på Cabaret Läderlappen i Stockholm, som han tog steget upp på den offentliga nöjesscenen. Samma år gav Bonniers ut Taubes första vissamling, ”Sju sjömansvisor och Byssan Lull”.

Den 14 januari 1925 gifte sig Evert i Jacobs kyrka i Stockholm med sin älskade Astri. Tidningarna uppmärksammade särskilt, att all musik som spelades var komponerad av brudgummen. I ”Bröllopsballader och rosenrim” ger Taube sin version av bröllopet i en blandning av prosa och lyrik.

Fritiof Anderssons visbok (1929) blev en stor framgång hos både publiken och kritiken. En ännu större framgång blev vissamlingen ”Ultra marin” från 1936.

Hyllad på Gröna Lund

Under perioden 1961-1973 uppträdde och hyllades Evert Taube av publiken på Gröna Lund. Sammanlagt blev det

inte mindre än 159 framträdanden och tusentals stockholmare och tillresta turister bildade en hyllningskör "vars jubel bara tycktes öka i styrka varje år".

Det finns inte mindre än 2 500 brev från Evert till Astri samlade i Evert Taubes arkiv. Brev från Astri till Evert är betydligt färre, 399 stycken.

Många gånger var det slitsamt för Astri att leva med den bohemiske nationalpoeten. Evert arbetade vanligtvis nattetid och sov istället på dagen. Han avslutade ofta sitt nattarbete med att skriva brev till hustrun, som hon kunde läsa, när hon vaknade.

1000 begravningsgäster

Lördagen den 31 januari avled Evert Taube på Saltsjöba-

dens sjukhus efter en tids sjukdom. Begravningsakten hölls i Maria Magdalena kyrka den 16 februari med över 1000 gäster. Stockholms barockensemble spelade utslutande musik komponerad av Taube.

David Anthin är litteraturvetare. I »Evert Taubes värld« sammanfattar han på ett populärvetenskapligt sätt 15 års arbete med Taubes konstnärskap. Boken har samma upplägg som och delar även titel med den uppmärksammade utställning på Liseberg, som Anthin var med om att skapa 2008. Här har de åtta rummen i utställningen blivit lika många kapitel.

Evert Taubes värld är också Svenska Humanistiska Förbundets årsbok.

Uno Gradin

Ny CD med Marinens Musikkår

Marinens Musikkårs senaste CD är volym 11 i en serie av marschkungen John Philip Sousas kompositioner för blåsorkester. Skivan är utgiven på det multinationella skivbolaget Naxos. Den amerikanske dirigenten Keith Brion leder musikkåren och han var i Karlskrona i september 2010 för att låta just Marinens Musikkår spela in en av skivorna i serien, som när den är färdig kommer att omfatta 18 CD. Inspelningen gjordes i Kungl Amiralitetsskyrkan, Ulrica Pia med Mike Purton och Martin Atkinson som inspelningstekniker.

Tidigare CD i serien är inspelade av Royal Artillery Band och Norska Marinens musikkår. Anledningen till, att Keith Brion valt just dessa tre musikkårer, är, att de har ungefär samma numerär av musiker, som Sousa en gång hade i sin musikkår. Även CD nummer 12 är inspelad med Marinens Musikkår och beräknas komma ut om ungefär ett år.

Den nu utkomna skivan kommer att säljas världen

runt och kan på så sett ge marinen, Karlskrona, Marinbasen och inte minst musikkåren världsberömmelse.

Lars Sjöberg

CD:n omfattar 14 nummer och de flesta är säkert för många okända verk av den store kompositören. Sousa är ju mest känd för sina marscher, men här får vi också lyssna till ett antal fantasier och en del annan musik. Som vanligt håller inspelningen mycket hög klass.

Marinens Musikkårs Vänner

Vid den stora turbulens, som rådde, sedan de olika landstingen tagit över resterna av den svenska militärmusiken, bildades en vänförening i Karlskrona i syfte att behålla gamla anrika Flottans Musikkår som en blåsorkester. Man lyckades med detta och till och med att få musikkåren återförd till Försvarsmakten den 1 juli 1993 och sedan dess är musikkåren en verklig "reklampelare" för vårt försvar.

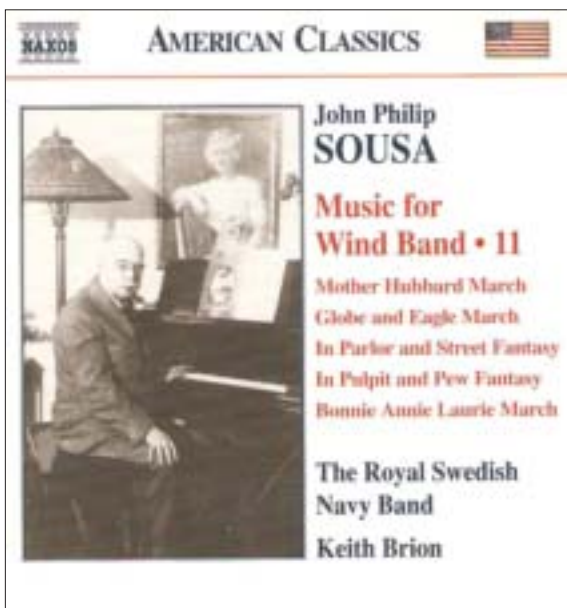
Vänföreningen fortsätter oförtrutet sin verksamhet och en del orosmoln har förekommit beträffande musikkårens framtid, kanske främst gällande stationeringsorten. Men vänföreningen har också på många andra sätt stöttat verksamheten med stipendier, utrustning och mycket annat.

Medlemskapet är öppet för alla och betingar det moderata priset av 100 kronor. Man får då sig tillsänd medlemsbladet Reveljen, information om musikkårens konserter, skivutgivning m.m. Just i år ingår ovan refererade CD som en medlemsförmån.

Är Du intresserad så är plusgirot 21738-0

Du kan också hitta uppgifter på www.marinensmusikkar.se

Olle Melin

Modell av fregatten Vanadis

Det kom ett brev till Sjöofficerssällskapet i Karlskrona från Margareta Brogren i Falkenberg, syster till nedan nämnde Johannes Johansson och som i brevet meddelade, att brodern i sitt testamente donerat en modell av ångfregatten Vanadis. Så här skriver Margareta: (vissa strykningar har gjorts)

Nyligen gick min bror, Johannes Johansson, rektor för Kungliga Musikhögskolan i Stockholm, ur tiden. En fartygsmodell, som han arbetat intresserat och intensivt med på sista tiden av ångfregatten HMS Vanadis, skulle enligt hans uttryckliga önskan, uttalad för ett bra tag sedan, skänkas till Sjöofficerssällskapet i Karlskrona.

Modellen är knappt en meter lång (inklusive bogspröt), uppskattningsvis 85–90 cm (vi har inte haft tillfälle att mäta den, eftersom vi inte bor i Stockholm, där den finns kvar i hans bostad). Till donationen fogas även hans fotologgbok över det fortskridande arbetet samt hans research i form av skriftligt material.

Bygget av Vanadis är utfört från grunden, av ”en hög bräder”. Johannes fick åtskilliga modelldetaljer från England, där han hade kontakt med en ytterst kompetent specialistfirma. Under byggtiden gjorde Johannes grundlig research, bl.a. på Sjöhistoriska museet och i Krigsarkivet. Han dokumenterade fortlöpande sitt bygge med foton och i skrift och han berättade förtjust om sina fynd, som när han utifrån fartygsritningen kunde korrigera en uppgift på Sjöhistoriska museet om ett årtal bekräftande en detalj på däck.

Johannes Johansson (1951–2012) växte upp i örlogsstaden Karlskrona, där han tog studenten 1970. Han var son till komministern i Karlskrona stadsförsamling, Magnus Johansson och Greta, f. Lundström.

Johannes ärvde sin fars kärlek till havet och sjöfarten och en känsla för staden Karlskronas egenart (sedan 1998 på UNESCO:s världsarvslista). Som ung lärde han sig segla och bygga fartygsmodeller, något han fortsatte med hela livet. Nämnas kan, att Johannes farfars bror, garvarsonen Johnny Johansson från Eringsboda, varit skeppsgosse på skolfartyget Jarramas 1896–98 samt att Johannes far Magnus tjänstgjorde som fartygspastor på HMS Älvsnabben under långresan 1958–59 till Västindien, Mexico och USA:s västkust.

(Det kan knappast ha varit Jarramas, eftersom hon seglade första gången år 1900. Red. Anm.)

Johannes yrkesliv ägnades musiken. Sina första lärospån gjorde han strax intill Sjöofficersmässen, på kasern Ankarstjärna, där han gick och lärde sig spela klarinett för

Modell av fregatten Vanadis

en medlem i Flottans musikkår. Han var utbildad kyrkomusiker, körpedagog och tonsättare. Som tonsättare vann han internationellt erkännande för sina verk, som ofta kombinerar röster, instrument och högtalare.

Johannes var under åren 1999–2005 prefekt vid Musikhögskolan i Malmö. Han avslutade 2011 en sexårsperiod som president för de europeiska musikhögskolornas samarbetsorganisation AEC (Association Européenne des Conservatoires, Académies et Musikhochschulen). Johannes var också ledamot av Kungl. Musikaliska Akademien och Honorary Member vid Royal College of Music och Guildhall School of Music and Drama i London.

I en minnesartikel av Nanushka Yeaman i tidskriften Fokus, s. 52, numret den 21–28 juni 2012, nämns i slutet hans donationsönskan. Här följer artikeln:

Johannes Johansson var väldigt populär bland sina studenter. Kårens ordförande beskriver honom som en glad, närvarande och storörad rektor, som verkligen lyssnade. Han levde genom och för Kungliga Musikhögskolan, som han ledde från 2006 till sin hastiga bortgång i slutet av maj. Studenternas kärlek var också en följd av Johanssons varma, stöttande personlighet och vilja att sätta deras behov i centrum. Ett av hans främsta mål var att få dem att mötas och samarbeta över institutionsgränserna, oavsett om man studerade folkmusik, klassiskt, komposition, jazz, produktion eller pedagogik. Kanske var öppenheten en följd av rötterna i hamnstäderna Malmö och Karlskrona.

Sin egen studietid finansierade Johannes Johansson genom att jobba som kyrkomusiker i Lund — ett naturligt livsval för en prästson. 1986 blev han medlem av den svenska tonsättarföreningen FST och grundade samma år Ensemble Ars Nova, som han ledde i tio år. Som tonsättare var han internationellt verksam och komponerade de sista åren främst vokalmusik, bland annat i samarbete med poeter som Eva Ström, Tomas Tranströmer och Ylva Eggehorn.

Till KMH kom han från en tjänst som prefekt vid Musikhögskolan i Malmö. Samtidigt var han uppskattad president för de europeiska musikhögskolornas samarbetsorganisation AEC, ett uppdrag som han innehade fram till 2011. Han anlitas ofta som sakkunnig i Sverige och

utomlands och var också ledamot vid Kungliga Musika- liska Akademien samt hedersmedlem vid Royal College of Music och Guildhall School of Music and Drama i London. Kollegorna beskriver honom som en filosofiin- tresserad humanist, som brann för internationellt samar- bete och musiken som positiv samhällskraft. En envis och framåttänkande rektor med bestämda åsikter, som inte alltid behagade alla. Och inte minst en entusiastisk retoriker som långsläde med sina presentationer och tal. –De var intellektuellt hisnande, fyllda av framtidstro och följde en musikalisk form Jag har aldrig hört någon tala så väl, minns KMH:s ställföreträdande rektor Cecilia Ry- dinger Alin.

Utanför chefsrollen drog han sig däremot gärna tillba- ka — och njöt av att bara vara en i gänget.

Till hans största bedrifter som rektor, utöver sats- ningarna på konstnärlig forskning, studentdeltagande och större gemenskap mellan institutionerna, var att se till att Musikhögskolan äntligen fick ett nytt hus, skräd- darsytt för skolans behov. Dessa skiljer sig enormt från 50-talets, både vad gäller utrymme och ljudisolering. Kampen för en ny byggnad hade pågått i årtal, men in- tensifierades av Johannes Johansson, som var en duktig förhandlare och även fick Wallenbergsstiftelserna att do- nera 20 miljoner till konstnärlig forskning, orglar, flyglar och inredning.

På sin 60-årsdag i december gratulerades han av sko- lans elever med Massenets ”Meditation», Polska från Rättvik», ett eget körverk och Weiwei Jins komposition »Kaleidoscope”.

– Han visste ingenting, vi tog honom till salen och satte honom mitt i rummet, bland lärare, kollegor, elever och vänner. Sedan öppnade vi med musik, som flätades ihop i ett flöde. Jag satt nära honom och såg att hela han lyste. Jag tror att han grät. Han var helt överväldigad, inte minst för att vi satte studenterna och deras musicerande i centrum, berättar Cecilia Rydinger Alin.

Under firandet fick han också en modellbyggsats, ef- tersom hans största passion vid sidan av musiken var gamla fartyg. Han älskade att bygga modeller av gamla båtar och var nästan färdig med en ångfregatt från 1800- talet, som nu enligt hans önskan ska doneras till Sjöoffi- cersmässen i Karlskrona.

Den tredje presenten var en flyglektion, eftersom han alltid drömt om detta. Äventyret blev av bara några dagar före hans bortgång och enligt en kollega var han lycklig som en prins den sista tiden.

Johannes Johansson

Matroskårens musikkår på Vanadis under världsomseg- lingen 1883-1885

Ångfregatten *Vanadis*

År 1858 beviljades medel för byggandet av en ångfre- gatt. Hon började att byggas år 1859, sjösattes den 30 april 1862 och trädde i tjänst 6 augusti samma år. For- mellt var hon ett stridsskepp men i praktiken ett seglande övningskepp med ångmaskin. Saint-Barthélemys siste svenska guvernör, Bror Ludvig Ulrich, lämnade ön med sin familj och flertalet övriga svenskar (däribland Alarik Helleday) med fregatten den 20 mars 1878.

Vanadis genomförde 1883–1885 en världsomsegling, under vilken omfattande vetenskapliga rön gjordes rö- rande jordmagnetism, hydrologi med mera.

Vanadis var fregattriggad med tre master och 1 643 kvadratmeter segelyta. Stormasten nådde 46 meter över vattenytan. Maskinen bestod av en liggande tvåcylindrig ”trunkmaskin av Penns system” tillverkad av Motala verkstad. I likhet med den mindre *HMS Saga* kunde pro- pelleren lyftas upp i en propellerbrunn.

När Suezkanalen invigdes år 1869 ångade *Vanadis* in som nummer fyra i egenskap av Sveriges representant. Sommaren år 1877 tjänstgjorde hon på redde- n i Karlskrona som flaggskepp i en särskild eskader för artilleri-, torped-, telegrafi- och signalövningar.

Vanadis var kasernfartyg i Stockholm till 1939, innan hon högs upp 1945.

Data ångfregatten *Vanadis*

Byggd	Örlogsvarvet Karlskrona (nybygge 247)
Sjösatt	30 april 1862
I tjänst	6 augusti 1862
Utrangerad	22 december 1893
Logementsfartyg i Stockholm till	1939
Skrotad	1945
Längd	64 meter
Bredd	12, 8 meter
Djupgående	6,2 meter
Displacement	2138 ton
Maskineri	1 Motala ångmaskin om 1400 hästkrafter. 4 ångpannor
Fart	11,5 knop
Bestyckning	22 st 6,81 tums bombkanoner
Besättning	316 man

Lokalföreningarna informerar

Region Nord

Sundsvall

Året 2012 avslutades för vår del med regionalkonferens ombord på Ånedinlinjen den 8-9 november, då det sammanföll bra i tiden med pansarbåtsjubileet och LOF-mötet. På hemmaplan gjorde vi säsongsavslut genom att delta i Taubesällskapet Nordostens arrangemang med trubaduren Pär Sörman som gästartist. Hela 140 personer deltog i tillställningen, där det bjöds mat och underhållning i lagom dos.

Nu är det nytt år med ny chans, som det brukar heta. Vintern har oss i sitt grepp och snö har vi fått, så det räcker ett tag. Men vi går mot ljusare tider, även om det går sakta. Man måste bara hitta "rätt kurs", det är viktigt. Det känner alla flottans män väl till. Det gäller i alla livets skiftande lägen oavsett om man kör bil, seglar eller står till rors.

Vår kassör – Mats Andersson – kör som befälhavare bogserbåt i Sundsvallsdistriktet allt som oftast. En dag fick jag tillfälle att åka med vid en isbrytning för att ta ut ett lastfartyg i rännen, en intressant och ovanlig upplevelse. Jag fick även "stå till rors" en stund. Det gick ganska bra, eftersom vi gick i en ränna. Förra gången jag höll i en fartygsratt var 1958 ombord på fregatten *Mjölner*. Vid ett tillfälle vid gång utanför Vaxholm frågade jag befälet i styrhytten, om jag inte kunde få stå till rors en stund. Jag tyckte det såg spännande ut. Efter nödig instruktion prövar jag mig fram. En stund senare anropar bryggan styrhytten och fartygschefens barska röst hörs "Vem står till rors"? Styrman svarar lite försiktigt, "furir Malmqvist

– förrådsman". Chefen avslutar med "titta akterut"! En titt akterut avslöjar ett kölvatten i form av en lång boarm, som far hit och dit, en mardröm för varje fartygschef. Jag förstod själv, att det var bäst att även i fortsättningen hålla mig till provianten i mina förråd. Sammanfattningsvis är det nog bra, om man i alla lägen kan försöka hålla den "rätta kursen".

För övrigt håller vi på att förbereda vårt årsmöte den 15 februari.

Årsprogrammet för 2013 ser ut som följer: Mars Studiebesök på Sundsvalls Tidning / Dagbladets tryckeri i Birsta.

20 mars Fikaträff på café Skonerten,

Kulturmagasinet kl 1000.

19 april Årtmiddag i Lions lokal kl 1800.

19-20 maj Riksårsmöte i Ronneby.

31 augusti Regionmöte i Sundsvall / FM Östersund, Härnösand och Sundsvall.

Hösten 2013 Planerat deltagande i FM-Härnösands surströmmingsfest.

11 september Ordförandesegling med styrelsen.

18 oktober Årtmiddag i Lions lokal kl 1800

6 december Årsavslutning i Lions lokal kl. 1800.

Årsprogrammet finns även på vår hemsida www.flottansman.se/Sundsvall

Nästa gång redovisar vi årsmötet och dess beslut. Vi har även börjat fundera på, vad för trevligt vi kan bjuda våra gäster på vid regionmötet i augusti.

Gert Malmqvist

Region Mitt

Gotland

Vinter med snö och kyla har lagt sig över Gotland. I skrivande stund i början av februari kan vi börja skönja en spirande vår, ljuset börjar återkomma och solen skymtar mellan snöbyarna.

Höstens kamratträffar genomfördes enligt gällande program. Vid en sammankomst höll Erik Hoffstedt ett föredrag om förlisningen av den tyska minkryssaren *Albatross*, som den 1 juli 1915 grundstöttes på östra Gotland efter beskjutning av ryska örlogsfartyg. Det var en händelse, som förde Gotland närmare det pågående kriget.

Vi avslutade året 2012 med en julfest i gemenskap med vår damklubb, Sextanten. Ett 30-tal medlemmar mötte upp för att med julmusik avnjuta julmat och gemenskap. Som vanligt vid våra sammankomster var stämningen hög och en trivsam kamratgemenskap infann sig.

Första sammankomsten för året hölls den 25 januari, där klubbmästaren Lennart Söderberg med säker hand hade tillagat ärtsoppa. Göran Kronqvist har skänkt ett antal vapensköldar till föreningen och under kvällen berättade Göran om bakgrund och historia för respektive sköld.

Planeringen för år 2013 är klar. Vi har sedvanliga kamratträffar sista fredagen i månaden med ärter och tillbehör. Den 17 april har vi en särskild notering i almanackan, Marininspektör Jan Thörnqvist besöker oss för att informera om Marinens nuvarande och framtida utveckling.

Närmaste programpunkt är årsmötet den

Skribenten vid ratten

Minkryssaren Albatross. Fotograf okänd.

23 februari. Valberedningen har gjort ett bra arbete och samtliga styrelseposter är bemannade med förslag. Under cirka fem år har vi fört diskussioner med Region Gotlands politiker och tjänstemän om framtiden för vår samlingslokal, Marinstugan. Tjänstemännen har en åsikt. Marinstugan skall inte vara kvar på befintlig plats, eftersom området är avsatt som parkmark. Politikernas åsikt är att Marinstugan mycket väl kan vara kvar, då den inte stör helhetsbilden. Vem som får sista ordet är inte klart. Vi fortsätter med att argumentera och övertyga om Marinstugans nuvarande placering.

Olof Berglund

Norrköping

Julfirande på torra land.

De tre senaste åren har föreningen firat jul på köl och då med *M/S Birka Paradise*. Det har varit lyckade föreställningar, men inför julen 2012, beslöt vi att förlägga julfesten till den egna Marinstugan, som genom en ombyggnad har plats för cirka 70 gäster. Det utökade utrymmet kom väl till pass, då ett stort antal kamrater med respektive samt medlemmar från damklubben Skeppsdockorna mötte upp och hade en mycket lyckad fest. En som verkligen bidrog till detta var den välkände entertainern, norrköpingsonen Jacob Jaldeland. Han såg till, att den blev fullt ös på julfirandet från början. Jacob framförde en exposé av gamla välkända och populära låtar alltifrån Elvis Presley till Johnny Cash.

Filmafton med Jan Knutsson

Vid den första måltidsträffen för året visade vår webmaster Jan Knutsson ett collage av filmer, som vann stor uppskattning bland kamraterna. Först ut var en trevlig PR-film om den erkänt vackra östgötaskärgården med många igenkännande kommentarer om kobbar och skär. Därefter visades en film

Jan Knutsson

om ett unikt årligen återkommande fiskafänge 45 meter under marknivån i Holmens underjordiska kraftstation. Det är vid det årliga underhållsstoppet av turbinen, som det går alldeles utmärkt att bl.a. fiska lake. Turbinen har för övrigt en effekt på hela 25 MW och fallhöjden är 18 meter. Den film, som väckte störst uppmärksamhet, var förklarligt nog filmen om kryssaren *HMS Göta Lejon*, inte minst därför att en del av de närvarande kamraterna tjänstgjort ombord på detta stolta krigsfartyg och nostalgien flödade. Det var en film från åren 1964/65, där man fick följa unika filmsekvenser från rustning vid Karlskronavarvet och utbildning av besättningen för skarpa lägen inom de olika vapengrenarna. Filmen visade även navigationsövningar i hög fart genom krigsfarleder och förbandsövningar fram till ett stridsfartyg av yppersta klass för sin tid. *Göta Lejon* rustades och övades för att delta i den stora krigsövningen 1964, som kanske många äldre kamrater minns. Filmspeaker var dåvarande fartygschefen kommandörkapten Roland Engdahl, som var en riktig kryssarveteran. *Göta Lejon* såldes 1971 till Chile och fick då namnet *Almirante Latorre* och tjänstgjorde i den chilenska Marinen fram till 1984. Filmen om *Göta Lejon* finns att se på YouTube för intresserade.

HLR-utbildning.

En något annorlunda aktivitet genomfördes för en tid sedan i vår Marinstuga. Det var

HMS Göta Lejon, här kamouflagemålad

styrelsen, som tagit det lovvärda initiativet att genomföra en utbildning i HLR, vilket står för Hjärt-Lungräddning.

Ett 15-tal kamrater med ordförande Ove Hagström i spetsen var på plats för att ta del av utbildningen, som leddes av Björn Fröjdh från Räddningstjänsten Östra Gotland. Utbildningen, som tog närmare 4 timmar var upplagd enligt följande:

- Introduktion HRL
- Praktiska övningar HRL
- Introduktion av Hjärtstartare
- Praktiska övningar med Hjärtstartare
- Livräddning vid luftsvägsstopp
- Hantering av medvetslös person med puls.

Att närmare redogöra för, hur HLR utförs i praktiken, skulle föra för långt i denna artikel. Dock kan nämnas, att tidsfaktorn har en avgörande betydelse, om ett hjärtstopp inträffar. Kan man komma igång med bröstkompressioner och inblåsningar inom loppet av 180 sekunder inklusive tid för Hjärtstartare finns stora möjligheter att rädda den drabbade personen. De praktiska övningarna var mycket realistiskt upplagda under mycket sakkunnig ledning och kursdeltagarna gick in för sin uppgift med stor frenesi. Vi kan verkligen rekommendera denna typ av utbildning ute i föreningarna. Kontakta gärna lokala företag inom branschen, så kan de säkert hjälpa till med en utbildningsinsats. Flottans Män i Norrköping överväger nu inköp av en Hjärtstartare, som kommer att placeras på lämplig plats i Marinstugan.

Text och foto: Evert Elgefjod

Björne Kölvik och Ingemar Åström övar HLR med Hjärtstartare

Stockholm

Om e-post

Kansliet skickar information om kommande aktiviteter i form av e-post via Internet till alla medlemmar, som har anmält sin e-postadress. För att denna kommunikation skall fungera fordras, att det finns plats i medlemmens inkorg, så att meddelandet kan tas emot. Skulle inkorgen vara full, returneras meddelandet till kansliet och informationen kommer alltså inte fram. Kansliet ber er därför att hela tiden kontrollera nivån i era inkorgar och sköta om era e-postlådor, så att kommunikationen kan fungera.

Om information

Det finns ett stort antal medlemmar, som inte har datorer och alltså inte kan nås via e-post. Till dessa medlemmar kan kansliet istället göra brevutskick via Posten för att informera. Om du vill ha sådana informationsbrev i framtiden, ber vi dig att anmäla detta till kansliet.

Adventsgudstjänst

Traditionsenligt höll vi vår adventsgudstjänst tillsammans med Sjömanskyrkan i en fullsatt Gustav Adolfs kyrka. Det blev en stämmingsfull gudstjänst, där vi som vanligt enligt örlogstraditionen höll krigsmannabönen och där Nynäshamnsföreningens musköteri ställde upp med flaggvakt. För detta fick musköteriet mycket beröm, som senare via hörsägen inkom till vårt kansli.

Vinterkryssning

I mitten av februari gjorde vi en vinterkryssning från Strömkajen till Husarö tur och retur. Vi var en grupp förväntansfulla resenärer, som gjorde samling i den grå lördagsmorgonen för att åka med Waxholmsbolagets *m/s Söderarm* på ordinarie tur.

Ute i skärgården möttes vi inte av glittrande fjärdar, som vi är vana med från somrarna, utan av bländande isvidder och stillhet och frid, som vi inte trodde fanns där ute. Vi lade till vid bryggor, som normalt brukar vara fyllda av sommarmänniskor, men som nu var nästan tomma. Ett dovt muller omgav oss tidvis tillsammans med de vibrationer, som uppstår vid gång i is. Om bord hade vi det varmt, trivsamt och rymligt under hela resan. Det fanns en välinredd kafeteria, där vi kunde förse oss med mat och lämpliga drycker.

När vi passerat Södra Ingmarsö fick vi göra ett besök på bryggan och träffa en väldigt trevlig kapten och därifrån fick vi också se vår ö Stora Tratten i vinterskrud, visserligen på avstånd, men i alla fall.

Vi vände vid Husarö och for hem samma väg, som vi kommit, till en mörk Strömkaj, medan skymningen sakta sänkte sig över oss, efter elva timmar till sjöss. Ett stort

tack till *m/s Söderarm* för en fin och trivsamt dag till sjöss.

“Deo Gratias Semper Agamus”

Lars Biärsjö

Region Syd

Kalmarsund

År 2012 försvann så fort, så vi hann inte med att lämna vårt bidrag till årets sista nummer av tidningen, men bättre sent än aldrig.

Vi har träffats en gång i månaden under 8 månader och har haft nöjet att lyssna till intressanta föredrag av föredragshållare med intressanta ämnen, humor och gediget kunnande.

Januariträffen gästades av kommandörkapten Leif Carlsson, som gav oss en inblick i ubåtsvapnet nu och då. Han hade också mycket att berätta om ”besöket” av U 137, katastrofen med Kursk och en hel del annat.

Till medlemsträffen i februari hade vi bjudit in Åke Andersson, VD för Destination Kalmar, som berättade om arbetet och planeringen av vidareutvecklingen av Kalmar som turiststad.

Årsmötet i mars bevisades av 22 medlemmar (50%!), där vi efter mötet fick lyssna till den genuina sjöbjörnen Nisse Gustafsson, 87 år, som lät oss ta del av hans tid som valfångare i australiska vatten.

Aprilträffen hade kommandörkapten Johan Spåhl som föreläsare. Han var FC på kustkorvetten Kalmar under fartygets sista år, innan det togs ur tjänst år 2005. Man deltog då i ett antal större samövningar med utländska fartyg. Han gav oss även en inblick i framtiden för flottan de närmaste åren.

På majmötet berättade Lars Berg ingående och initierat om tillkomsten av Göta Kanal och personerna bakom, Baltzar von Platen och Thomas Telford. Här hördes verkligen historiens vingslag denna mycket givande kväll.

På nationaldagen deltog vi i fanborgen med 6 personer.

Efter sommaren startade vi i september. Kalmar kommun hade fått äran att som enda ort i Sverige få stå som arrangör för den internationella stortävlingen Ironman. Vår medlem Pelle Fredriksson var mycket engagerad i evenemanget och gav oss en gedigen och mycket intressant information om förberedelserna och själva tävlingen. Ett enormt arrangemang, bl.a. deltog över 800 frivilliga i arbetet.

I oktober blev det lyxkryssning med Queen Mary 2 under förnämlig guidning av Rolf Pärnhem, som berättade och visade bilder och film från en resa, han gjort med fartyget.

Året avslutades i november, då kammaråklagaren och reservofficeren i Flottan, Johan Henningsson, besökte oss. Han berättade i ord och bild om tiden 2009, då han tjänstgjorde på *HMS Trossö* som juridisk rådgivare till förbandschefen i samband med uppdraget i Adenviken.

Vi förbättrade medlemsantalet under året till 47 stycken vid årets slut. Medlemsträffarna har varit tämligen välbesökta, även av medföljande damer, vilket vi uppskattar. Under hösten 2013 hoppas vi kunna ordna någon slags festlighet i samband med vårt 10-årsjubileum.

Bengt Hammarlund

Karlshamn

Vi bjöds på ett stämmingsfullt luciatåg från klass 6 i Bodestorpskolan med lärarinnan Josefin som ledare. Levande ljus och dämpad belysning bidrog till en bra inledning av festen. Festkommittén hade dukat upp ett utsökt julbord med råvaror från lokala producenter, väl tillagat och upplagt. Många var de, som ”backade om” av allt det goda. Det blev en trevlig början, inför stundande Jul och Nyårshelger.

Styrelsen har varit aktiv med förberedelser inför riksårsmötet, som kommer att äga rum längre fram i maj på Ronneby brunn. Anläggningen betraktas av de flesta bedömare som en av de bästa i sitt slag. I parkens bedårande växtlighet frodas våldoften, en levande naturkunskap och ett aktivt sällskapsliv med inriktning på motion, rekreation och lek. Brunnsparken blev vald till Sveriges vackraste park 2005. Det finns ett stort antal faciliteter samt många aktiviteter att tillgå.

Vi har även, i samband med riksårsmötet, förberett ett besök till Karlshamns punschmuseum, som avslutas med provsmakning av ”förkrigspunsch”. Äldre gentlemän minns med avsmak den s.k. folkpunschen, som under andra världskriget i brist på äkta råvaror, framställdes i Sverige. Men här bjuds på ”äkta” vara i måttliga mängder.

Vi besöker därefter Skottbergsgården, som anses vara en av landets bäst bevarade handelsgårdar från 1700-talet och som förklarades som byggnadsminne 1964. Gården är ett mycket representativt exempel på 1700-talets Karlshamnsarkitektur. Mycket få förändringar har gjorts på fastigheten genom åren.

Bosse R

Trevlig samvaro i klubbstugan

Luciatåg från Bodestorpsskolan

Malmö

Vi var ett antal medlemmar, som Alla Helgons Dag samlades vid Sjöfartsmonumentet, för att vid en minnesgudstjänst hedra bortgångna kamraters minne. Monumentet är rest över dem, som mist livet i civilsjöfart under andra världskriget. Men som Sjömansprästen påtalade, så kan man minnas vänner och anhöriga denna stund också.

Aftonen den 10 december inleddes med, att vi tog för oss av en fantastisk julbuffé. När maten hade sjunkit ner, var det tid för Stefan Leo att ta till orda. Kvällens tema var tillbakablickar på, vad som hände vid juletid förr i tiden. Vi lyssnade på stenkakor om livet som sjöman under krigsåren och krigsjularna. "När haven åter blir fria", "Jul på havet", "En sjömansjul på havet", "En sjöman bortom spärren" och "Jul i främmande hamn" är exempel på musik från den tiden. Vi fick också höra sången, som Evert Taube skrev till Flottans Mäns första möte den 23 maj 1935 och även smickrade sång till oss flottister, vilken sjöngs av Ulla Billqvist.

Från Stefans resa med Älvsnabben 1977-78 upplevde vi julen 1977 vid Mayero Island, och nyårsringning ombord i Curacaos hamn, detta med bilder och filmsnuttar. Ett stort tack till Stefan Leo för ett mycket trevligt program.

Den 24 januari besökte vi Köpenhamns Marineförening. Vi lotsades till målet av

deras medlem Kurt "Malmö", som mötte upp på den svenska sidan. Vi blev mycket väl omhändertagna och bjöds på kinesisk buffé. De danska vännerna var mycket gästvänliga och vi bestämde, att bjuda in dem till oss i Malmö.

Thomas Kristoffersson

Minnesmonument

Köpenhamns Marineförenings Formand Leif Larson och vår ordförande Jörgen Persson vid vårt besök i Köpenhamns Marineförenings lokal.

Trelleborg

Bättre väder än regnrusk vill man ha, när det är julfest, men vädret rår vi inte på, utan det är bara att klä sig därefter. Backlagsmännen och festkommittén hade dukat upp ett skånskt julbord med mycket mat av olika sorter för de 50-tal deltagarna. Svettpärloorna syntes i många ansikten, när det slevades in för fullt för att stilla sin hunger med klubbmästarens delikatesser. Julöl med snaps intogs, efter att julsångerna tystnat. Till kaffet njöt vi av de goda mandelmusslorna med vispgrädd och jordgubbssylt. Efter en historia om "Pontus Pilatus" sjöng undertecknad a capella en sjömanssång, som heter "Kalle Sand", ett gripande sjömansöde. Vi önskade varandra En God Jul och drog oss hemåt i samma väder, som vi hade på vägen dit.

Flottans Män i Trelleborg hade en trivselkväll torsdagen den 10 januari och då höll Leif Eneberg ett intressant föredrag om Ostindienfararen Götheborgs seglats från Sverige till Kina. Leif var en av besättningsmännen på fartyget under denna historiska rutt. Han berättade om strapatser ombord, om fina segeldagar och blåsiga nätter. Han mönstrade på i staden Jakarta i Indonesien och när Götheborg förtöjde i Kanton i Kina, var mottagandet mycket uppmärksammat med tusentals människor på plats. På plats var också det svenska kungaparet, som välkomnade besättningen. Leif mönstrade av i Shanghai efter några månaders seglats och flög hem till Skåne igen. Nu smakade klubbmästarens Wallenbergare med äkta potatismos, brunsås och gröna ärtor mycket gott i en skånings alltid "syltna kropp".

Vi i syd önskar Er alla ett bra och trevligt år!

Göte Lindberg

Västervik

En minnessten har suttit monterad på gaveln till Västerviks museum. Stenen togs bort i samband med, att fasaden renoverades. Olof Nimhed, chef för museet, överlät till Flottans Män i Västervik att välja ny plats för stenen. Eftersom Flottans Män skulle få besök av marininspektören, konteramiralen Jan Thörnqvist, den 18 december, tillfrågade vi honom att återinviga minnesstenen och svaret blev "Ja, en hedersbetygelse för mig".

Detta är upprinnelsen till en mycket vacker och andaktsfull ceremoni. Kvällen den 18 december var upplyst av Västerviks ljus, som återkastades av snön runt museet. Minnesstenen placerades på berghällen

framför det ankare, som redan finns där. Stenen minner om dem, som fick sin grav i havet under första och andra världskriget och ger anhöriga möjlighet att sörja och minnas de sina.

Marininspektören höll ett högtidligt tal till de sjömän, som tjänstgjorde ombord på de fartyg, som deltog i dessa två krig såväl från marinens som handelsflottans sida. Flottans Mäns sångarlag sjöng "Hem det bär". Efter avtäckelsen höll vår kaplan, Mariett Adel-Skiöld, en betraktelse över dem, som förlorats till havs. Flottans Mäns sångarlag sjöng "Närmare Gud till Dig". Sven-Erik Jacobsson blåste tupto och därefter "Il Silenzio". Till minne av de omkomna hölls en tyst minut. Efter ceremonin tändes ljus för omkomna kamrater tillsammans med dem, som förlorat anhöriga under kriget. Marschaller var utplacerade runt hela ceremoniplatsen och detta gav en effektfull inramning av platsen, där minnesstenen placerats. "Ni kunde inte ha valt en bättre plats än denna för minnesstenen och ceremonin", var marininspektörens avslutande ord, när han såg utsikten mot Västervik.

Efter högtiden inbjöds det till informationsmöte i museets stora sal. Där hälsade Olof Nimhed välkommen och tackade för,

att vi fått uppleva en sådan stämningsfull ceremoni vid återinvigningen av minnesstenen.

Därefter gavs ord och bild till marininspektören som, informerade om Marinen idag och i morgon, ett givande program för oss som legat i "malpåse" en ganska lång tid. Tekniken har ju tagit en hög fart, sedan allt gick med handkraft. Det har varit "full speed ahead" inom alla områden. Efter mötet förhållade vi till vår Marinstuga, som ligger granne med museet, ett långt stenkast så här i snötider. I stugan väntade vår klubbmästare Åke Revelj med en rykande varm fisksoppa med alla tillbehör. Alla lät sig väl smaka från "amiral till korpral", som det står i "Klart till drabbning" (nu fick jag in lite nostalgi här).

Resten av kvällen förflöt som sig bör i en mäss. Vad mer kunde vi önska än denna trevliga avslutning.

Vi Flottans Män i Västervik tackar konteramiral Jan Thörnqvist och hans adjutant kapten Anders Lütz genom

Bo Nord

Amiralen tänder ljus. Foto Markus Nord.

Minnesplatsen. Foto Markus Nord

Växjö

Sten Svensson fick veteranmärket

Vår ordförande Sten Svensson fick under årsmötet motta Flottan Mäns Veterantecken, som utdelas till medlem, som länge och troget deltagit i föreningslivet. Sten har varit medlem i 20 år. Tecknet överlämnades av vice ordförande Leif Carlsson.

Bilder från beredskapstiden

På Gustaf Adolfs-dagen den 6 november stod det Herrsill på programmet och underhållande bildvisning från beredskapsåren.

Vad är Herrsill? Är det manne bara hansilar, som serveras? Nej, svaret är, att det är bara F.M.-gossar utan damer på denna träff. Klubbmästarna i köket hade slitit hårt med att trola fram olika sorters sill från fiskbutikerna och alla 20 medlemmarna lät sig väl smaka av läckerheterna. Och vad är väl en sill utan en liten....

För underhållningen stod en herre vid namn Anders Wijk, vars far, Ivan Wijk, var reklamtecknare till yrket och när han var inkallad under beredskapsåren 1940-45, på lediga stunder, tecknade olika händelser. Dessa cirka 3 000 bilder har senare blivit en bok. (Det finns en bok i Marinstugan.) Anders Wijk har överfört omkring 200 bilder till dia, som han förevisar vid olika sammankomster, samtidigt som han berättar medryckande om faderns upplevelser. Det blev ett mycket uppskattat föredrag.

Greger Johansson

Vår ordförande Sten Svensson tar mot veteranmärket av vice ordförande Leif Carlsson.

Foto Greger Johansson

En av Ivan Wijks teckningar från beredskapsåren. Foto Greger Johansson

Region Väst

Halmstad

När detta läses, har vi inlett ett nytt verksamhetsår, det 74:e i ordningen. Vad, som kommer att hända detta år, står ju, än så längre, skrivet i stjärnorna. I förra krönikan nämndes, att det gamla skeppsgossefartyget, *HMS Najaden*, är på väg att lämna staden. Underhållskostnaderna kommer i framtiden att bli för stora. Olika initiativ för att rädda fartyget har tagits av Najadens Vänner m.fl. En eventuell stiftelse kan kanske bli en lösning. Vad, som skall hända i år, vet vi, som sagt inte, men förhoppningar är inte förbjudna.

Fjölårets sista kamratafton ägde rum den torsdagen 22 november. Servicen och underhållningen var som vanligt absolut inget att klaga på. Kvällens föredragshållare, f.d. folkskolläraren Jan Sjöström, engagerade auditoriet ordentligt. Jan visade bilder från olika platser i staden, inledningsvis en mindre detalj från någon plats. Deltagarna var indelade i två lag och skulle tala om, var fotot var taget. Om ingen kunde, expanderades bilden, tills någon kunde svaret. Vilket av lagen, som var kunnigast, var lite oklart för de flesta, dock inte för undertecknad, som helt klart, var med i vinnande lag.

Årets adventslunch inleddes med en liten betraktelse av vår kaplan, Dan Hagung. Efter denna inledning avåts en god lunch med efterföljande trevlig samvaro, precis som det skall vara i en kamratförening. De, som arbetat med arrangemanget, hade gjort ett mycket gott jobb.

Vid årets officersexamen på FMTS i St Nicolai kyrka delades föreningens premium ut till "Bäste kamrat" av undertecknad. Mottagare var kadett Patrick Karlsson, System- och vapentechniker sjö.

Vid januari månads kamratafton gästades vi av psykolog Bengt Schager, som driver företaget Marinprofil i Halmstad. Företaget arbetar med lämplighetstester av sjöbefäl och har 37 olika rederier som kunder och har så här långt testat folk från 42 nationer. Förutom om företaget berättade Bengt om sin sjöbakgrund, från mässkalle till telegrafist via signalistutbildning i flygvapnet. Efter psykologistudier började Bengt studera ledarstrukturer kontra traditioner i fartyg. Efter Scandinavian Star-branden 1990 ökades kraven på sjöfolk, gemensamt språk, agerande i krissituationer m.m. I syfte att få rätt personal till sina fartyg, vänder sig alltså 37 rederier till Marinprofil i Halmstad. Föredraget var mycket uppskattat och intressant och alla var helt tysta hela tiden.

Vid vårens kommande kamratafton berättar Ida Johansson om sina erfarenheter som trainee under två "Tall Ships Races",

FM Halmstads välbesökta årsmöte 2013. Foto: Leif Leihed

Carl-Axel Månsson om "Karlskronas be-fästningar" och Egon Edström om "Örjans Vall". Lördagen 18 maj har vi planerat en tillställning med inbjudna från Kongens Lyngby.

Föreningen avhöll sitt årsmöte 3 februari och glädjande nog var 28 medlemmar (14%) närvarande. Årsmötesordförande var, för 15:e gången, vår hedersmedlem Carl-Gustaf Bergenstråhle. Mötet genomfördes med sedvanlig schwung och akkuratess. En del förändringar gjordes i styrelsen. Ny kassör blev Rolf Remkeus. Tidigare kassör, Arne Guntell, är numera klubbmästare. Manfred Schulz lämnade styrelsen av hälsoskäl, men

kommer fortsätta arbeta med viss dokumentation. Ny vice ordförande är Rolf Lundblad och nygammal styrelseledamot Richard de Garay. Två nya suppleanter invaldes, Åke Svensson och Michael Rapp.

Jag vill avsluta med att slå ett slag för vår hemsida (www.flottansman.se/halmstad). Här finns många intressanta länkar, ett trevligt fotogalleri och annan information.

Vi ser fram emot ett givande år och att vi, även i fortsättningen, kommer ha en vacker fullriggare förtöjd vid Halmstad Slott.

Väl mött i Marinstugan
Kjell A Jönsson

Jönköping

Flottans Män Jönköping har under hösten 2012 och vintern 2013 hållit några traditionella styrelsemöten. Tyvärr fick ett utan- nonserat föreningsmöte under sena hösten ställas in p.g.a. att för få var anmälda. Kan- ske kolliderade det aviserade mötet med jul- bestyren?

Första styrelsemötet för året inleddes med lunch på Mäster Gudmunds Källare, en plats med litterär och marin anknytning. Restaurangen är belägen i ett mysigt valv, en trappa ned, i de västra delarna av Jönkö- ping endast några hundra meter fågelvägen till Vättern. Vem var då Mäster Gudmund? Jo det var en av huvudpersonerna i jönkö- pingsförfattaren Victor Rydbergs historis- ka roman "Vapensmeden", som många sä- kert har läst avsnitt ur i skolan. Romanen utspelar sig i reformationens brytningstid. I kapitlet om "Mäster Gudmunds Brygga" berättas, att det invid den stora bryggan i Vättern fanns ett båthus med både större och mindre segel- och roddbåtar. Dessutom fanns den stora jakten, "det enda fartyg, som kunde begagna sig av Kung Göstas (d.v.s. Gustav Vasa) nyutfärdade privilegi- um för jönköpingsborgarna om fri in- och ut segling, hvar helst de bäst kunna". Kapitlet avslutas med att ett litet sällskap sätter sig i jullen, med Mäster Gudmund vid rodet och ger sig ut på den sommarblanka sjön och efter en stund sjunger Margit till ack-

Ordföranden i FM Halmstad, Kjell Jönsson, delar ut premium till bästa kamrat vid officersexamen i Halmstad. Foto: FMTS

ompanjemang av Harpolekaren ” Gläns över sjö och strand, stjärna ut fjärran”. Denna numera välkända julsång sjöngs alltså, för första gången, en vacker sommar dag ute på det spegelblanka Vättern. Allt detta i poesiens värld!

Till denna litterära och marina utveckling bör tilläggas, att styrelsen efter lunch fortsatte sitt styrelsemötet i McCarter Business Managements, som vid detta tillfälle välvilligt ställt lokal till Flottans Mäns förfogande. För så är det för en förening, som är husvill d.v.s. saknar hus och hem: Man får söka sig fram i olika lokaler.

Åter till styrelsemötet där bl.a. vår webbmaster Jan Frykman gav en fyllig redogörelse för, hur den framtida webbsidan kommer att se ut för Flottans Män i Jönköping. Därefter diskuterade styrelsen vår medlem Jan Hallströms förslag till nya stadgar för vår förening.

Nu ser vi fram mot den återuppväckta föreningens andra årsmöte, som kommer att hållas i mars månad och där kommandörskapen Jan Tornerhjelm ska hålla föredrag om ”Flottan idag och i morgon”. Mer om det i nästan nummer.

Leif Aljered

En snöig eftermiddag för ett gäng från Jönköping till konsert i Karlsborg med Marinens Musikkår.

Foto Hans Sunesson

*Per-Otto Johansson generalrepeterar Marinens Musikkår i Fästningskyrkan i Karlsborg
Foto Hans Sunesson*

.....

Karlstad - Värmland

Vintern håller sitt grepp över Värmland med snö och kyla. Sweden Rally är nu genomfört, så nu behövs varken snö eller kyla längre. Nu vill vi ha vår.

Senaste vi var med i spalten, nämnde jag, att vi tillsammans med övriga föreningar i klubbhuset skulle genomföra en Sjöfartsdag i slutet av augusti. Denna kom till stånd. Vädret var kanske inte det bästa, men deltagarantalet var hyfsat. Fartyg och båtar, som lovat komma lyste dock med sin frånvaro tråkigt nog både för oss och besökarna. Detta berodde delvis på, att de, som hade ansvar för denna del, kanske inte utfört sitt uppdrag, som de borde. För att råda bot på detta har vi inför årets Sjöfartsdagar redan

Magnus Heikenberg drar en story vid måndagsfikat. Samme man har tillverkat vår skylt till klubbrummet. Foto Sigurd Wapelhorst

nu startat projekteringen med handplockad personal för att säkerställa en bättre tillslutning av främst fartyg samt att ordna med övriga arrangemang, som kommer att utökas detta år.

Under hösten fyllde vår ålderman Lennart Nordgren 90 år och givetvis uppvaktade vi honom personligen genom ordföranden och sekreteraren på hans stora dag. Det var en pigg nittioåring, som i samband med vår julmiddag höll ett anförande om de gamla pansarskeppen och detta med anledning av, att Flottans Män i år uppmärksammade 100-årsminnet av Pansarbåtsinsamlingen, som startade 1912. Julmiddagen var välbesökt, där även vår kaplan Staffan Kvassman medverkade genom att hålla en julbetraktelse.

Tidigare under hösten samlades vi en kväll för traditionsenlig ärtmiddag. Mats Notini stod för kvällens föredrag under rubriken "Min verksamhet som marinbiolog", ett intressant och uppskattat föredrag.

Sjöfartsgillet träffas varje måndag och tar en kopp fika och drar några skrönor, fullt festligt eller vad man nu säger. Man ägnar vid behov även viss tid för arbete i och omkring vårt klubbhus. Sjöfartsgillet har inbjudit Flottans Män att fortsättningsvis delta i deras måndagsmöten.

Lysekil

När man i januari månad, längst ut i väster i havsbandet, hukar sig under kalla nord- och västanvindar med tillhörande snöfall, tänker man att detta är ett nytt FM-år och snart är det vår. Men det ljusnar i horisonten i väst.

Sammanfattar man det gångna året, finner man snart, att 2013 bör bli ett väl så aktivt år. Vi har, trots avgångar av diverse anledningar ökat vårt medlemsantal från 173 medlemmar till 192 i skrivande stund, en ökning med cirka 10%, vilket är en mycket positiv utveckling. Detta kommer vi att jobba vidare med.

Ekonomi är stabil och vi ser med tillit fram emot årets aktiviteter: Årsmöte kommer att hållas lördagen den 22 mars. Jan-Otto Pettersson, tidigare operatör av Sjöugglan i havsfiskelaboratoriet tjänst, kommer att ta oss med till både djupvattensfauna samt djurlivet i Antarktis.

Lördagen den 18 maj kommer vi att arrangera "Räkfrossa" på det moderna passagerarfartyget Windros med avgång kl 1000 från Lysekils södra hamn. Det blir en båtresa genom de sägenomspunna Nordströmmarna, Malön, Ängön m.fl. platser. Vi gör uppehåll på Gullholmen med besök på skeppsmuseet. Hemresan sker via Islandsberg med ankomst Lysekil kl 1400. Alla FM medlemmar är välkomna. Mer info kommer på vår hemsida.

Åldermanen Lennart Nordgren assisteras av hustru Monica vid sitt föredrag.
Foto Sigurd Wapellhorst

Under hösten ropade vi på hjälp med att tillverka en skylt till vårt lilla krypin i klubbhuset, vilket vi sedan tidigare beslutat att kalla "Gunrummet", vilket givetvis skulle stå på skylten. Vår medlem Magnus Heikenberg åtog sig arbetet. Avteckning kom-

mer att ske måndagen den 18 februari..
Med hälsningar från Solens stad

Bert Ågren

Torsdagskvällar i juli kommer vi att ha "öppet hus" i vår klubbstuga med servering av korv/bröd och kaffe. Vi hälsar alla FM medlemmar hjärtligt välkomna!

Van Carlsson

Varberg

Temat för årets sista *skeppskväll* var fullriggaren *Preussen* och den praktfulla modell av skeppet, som pryder vår föreningslokal. *Preussen* var den första och därtill den enda femmastade fullriggaren i världen, byggd i Gestemünde 1902 och var något av ett prestigebygge för det tyska kejsarriket under Wilhelm II. Tyvärr förliste den ståtliga fullriggaren redan 1910 efter en kollision med ångaren *Brighton* i Engelska kanalen.

Stort kunnande och säker hand präglar vår vackra modell av *Preussen*, där alla detaljer på skrov, däck och i rigg är ett gediget hantverk. Genom goda kontakter med intendenten på Sjöfartsmuseet i Göteborg, som tillhandahöll ritningar och beskrivningar, kunde modellbyggaren och konstnären, Gunnar Larsson, skapa denna genuina kopia av fartyget. "Pappa satt gärna hemma vid köksbordet, när han utformade sina fartygsmodeller", säger sonen Bertil och näm-

ner bland flera andra byggen skolfartyget *Danmark*, som numera är placerad i Sjöfartsmuseet i Göteborg. Gunnar var även skicklig som marinmålare, vilket hans livfulla gestaltning av barken *Pamir* i hårt väder - på hedersplats i vår lokal - vittnar om. Likafullt är det intressant, att han var en av de män, som bildade den dåvarande FM-avdelningen i Varberg 1949 och var föreningen trogen livet ut.

I början av december blev vi åter inbjudna till besök ombord i den ansedda patrullbåten *Jägaren* och blev som vanligt varmt mottagna. Till kaffe och kaka i massen berättade FC Karsten Flemming, med stöd av bilder, om marinens verksamhet, som följdes av många intressanta frågor och svar. De trivsamma förmiddagstimmarna avslutades med, att Gunnar Larsson den II - dagen till ära försedd med röd tomteluva - överlämnade vackra julpaket, med choklad och annat godis, till glädje för alla ombord.

I juldekorerad stuga tog vi farväl av det gamla året med en buffé, där inget saknades, som hör ett traditionellt julbord till. Den godlynta kvällen formades av sång och goda historier, som kröntes med att Kaarina Larsson deklamerade den stämningsfulla dikten *Tomten* av Viktor Rydberg, och en ståtlig tomte såg till, att var och en fick en julklapp.

Till bilder, under årets första *skeppskväll*,

berättade Gunnar Larsson om tiden som värnpliktig marinpolis i flottan. Den gedigna utbildningen och praktiken ledde fram till, att flera av hans kurskamrater fick tjänst som poliser i det civila. Själv blev Gunnar erbjuden den möjligheten, men avstod trots polisiära rötter genom sin morfar, som med ståndkrage, sabel och kask var polisman i Varberg. Kvällen ändades med varm punsch till mustig ärtsoppa, som Ralf Karlsson och fru Juanita generöst tillagat och skänkt oss.

Så har vi haft årsmöte, vilket började med parentation över tre medlemmar, som lämnat vår gemenskap för alltid. Efter många trivsamma år har jag nu avgått som styrelseordförande. Till ny sådan valdes enhälligt Göran Andersson och som ny styrelseledamot valdes Folke Larsson. I övrigt förblir styrelsen intakt. Flottans Mäns Heders-tecken tilldelades Göran Andersson, Jan Steinbach, Bengt Asterling och Gunnar Larsson för goda arbetsinsatser i föreningen. Med fagert tal, vackra blommor och present, avtackade Göran den "gamle" ordföranden. Årsmötet avslutades med, att den "gamle" överlämnade både klubba och flottans vaktmärke till den "nye", och önskade lycka till.

Jag tackar för det förtroende och det stöd som styrelse, övriga medlemmar och Damklubben Tärnan visat mig genom åren. När jag nu lämnar över till Göran, är jag övertygad om, att han får samma goda stöd, som jag har åtnjutit. Den goda andan och föreningskulturen, som sitter i väggarna, får Göran arva.

Med hälsningar i vårens tid
Per Callenberg

Vaktombyte i "radiohytten" !

Nu, när Per lämnar över klubban till mig, är jag både stolt och känner mig hedrad att ta över som ordförande i den fina förening, som Per och hans team byggt upp genom åren. Först börjar jag med att tacka för förtroendet att få leda styrelsen under ett år. För att ta på sig detta uppdrag krävs, att man är omgiven av ett gäng styrelsemedlemmar, som besitter stor kompetens, erfarenhet och gott kamratskap och går in för styrelsearbetet med själ och hjärta. Jag är övertygad om, att vi klarar detta tillsammans! Under min tid som värnpliktig i flottan var jag radiotelegrafist, till en början på Radioskolan i Karlskrona och därefter till sjöss på minsvepare. Därefter har jag arbetat hos Vattenfall, Södra Skogsägarna och ASEA/ABB. Jag är nu pensionerad sedan en tid.

Tack Per för din fina insats som ordförande i FM-Varberg under tretton år ! Vi hoppas få se dig på våra möten framöver och ta del av dina goda råd. Med dessa ord hoppas jag, att medlemmarna ställer upp och hjälper till, så att vi kan fortsätta vår

Modell av Preussen i FM Varbergs klubblokal

trivsamma samvaro och ha roligt tillsammans!

Väl mött !
Göran Andersson
Tillträdande ordförande

Foto: Gunnar Larsson

Modellbyggaren Gunnar Larsson med modellen av Preussen

Per Callenberg håller parentation över avlidna kamrater

Per Callenberg överlämnar ordförandeskapet till Göran Andersson

Ängelholm

Nya friska tag är väl en bra målsättning, när ett nytt år påbörjas, vårt 76:e här i Ängelholmsföreningen och här kommer första rapporten för 2013. Vi har redan hunnit att genomföra två välbesökta föredrag. Först ut var vår grannförenings ordförande Kjell Jönsson, Halmstad. Han berättade och visade bilder från sin tid i marinen, där han slutade som örlogskapten. Han tjänstgjorde på ett stort antal minsvepare, innan han gick över till isbryartjänst. Kjell kåserade på ett trevligt och medryckande sätt med ett intressant bildval om en lång rad marina fartyg. Kjell avtackades med varma applåder och därtill ett par årgångar av Loggboken från Kust och Hav, som överlämnades av vår vice ordförande Claes Nerhagen. Det blev en lyckad kväll, som började med fika. Ett stort tack till Per Axel för hans insats i datateknikens egen värld.

Det nya verksamhetsåret finns redan på vår hemsida och som vanligt kan anmälan till olika aktiviteter göras i "Gula Pärmerna" i vår alltid söndagsöppna Kajuta på Östergatan 89. Vi har även söndagsöppen telefon, 0768-494861. Söndagsöppet är det mellan 0900 och 1200.

Vårt årsmöte, där det serverades sedvanlig ärtsoppa, ägde rum fredagen den 1 mars. Om detta återkommer vi i nästa nummer av tidningen liksom det av oss arrangerade regionmötet i Göteborg den 23 mars.

För övrigt ser vi fram mot ett intressant 2013 och dess begivenheter. Första maj kommer som vanligt Hemvärnets Musikkår till oss med pukor och trumpeter och vi längtar redan till den efterföljande sillfrukosten i Kajutan.

Ett firande, som vi inte får missa, är naturligtvis vår Nationaldag den 6 juni. Ett bra sätt att visa upp oss i vår stad är att delta i marschen från torget till vår fina hembygdsparck, som vi gjort under många år.

Vår sommaröppna Kajuta, där vi bjuder på kaffe och våfflor, inleds i år redan den 2 juli, som vanligt mellan 11 och 15. Söndagen den 7 juli kommer vår egen sjömanspräst Lennart Pettersson och håller korum på vår innergård med efterföljande kaffe i Kajutan. Vår sommaröppna Kajuta fortsätter tisdagarna 9, 16, 23, och 30 juli. Välkomna! Missa inte detta tillfälle att besöka oss och vår Kajuta och dess samlingar. Vi hoppas givetvis, att några intresserade, som vill bli medlemmar, skall dyka upp dessa dagar. Detta gäller givetvis också, när vi har söndagsöppet.

Vår ordförande Lars Linde har, som förut nämnts, varit och är fantastisk på att fixa föredragshållare. Marininspektör konteramiral Jan Thörnqvist blev nummer 45 och han besökte oss den 12 februari. Jan Thörnqvist var den tredje marininspektören, som hållit föredrag på bibliotekets hörsal i Äng-

elholm. Kvällens tema "Den nutida flottan och dess framtid" är verkligen högaktuellt i dessa dagar med många frågor om vår framtida försvarsförmåga, som kanske i bästa fall rör sig om veckor eller mindre än så. Till denna kväll hade Lars även lyckats få vår riksordförande Johan Forslund att medverka. Försvarets Tekniska Skolor i Halmstad hade anmält intresse och deltog med en studiegrupp och lärare. Dessa fick möjlighet att träffa marininspektören en halvtimme före programmet. Det offentliga programmet lockade ett drygt hundratal personer. Frågan är, om inte detta var publikrekord för våra offentliga sammankomster på biblioteket. Vår riksordförande Johan Forslund hälsade kvällens gäster välkomna och berättade om Flottans Män och dess verksamhet i hela vårt avlånga land. Han avslutade sitt anförande med att överlämna ord och bild till marininspektören eller Chefen för Marinen, som det hette förr. Det blev ett mycket intressant föredrag om vår marin av idag, som är ganska liten i antal fartyg räknat jämfört med tidigare, men tekniskt på en mycket hög nivå. Både våra Visbykorvetter och icke minst våra ubåtar har väckt stor uppmärksamhet internationellt. Många planer finns, men allt kostar pengar och detta bromsar utvecklingen för hela vårt försvar. Även våra utlandsinsatser kostar resurser och nu i vår år HMS Carlskrona på gång söderut mot nya uppdrag. Planer finnes redan för 2014, då även en Visbykorvett kan bli aktuell att delta i utlandsuppdrag, berättade Jan Thörnqvist. Efter föredraget ställdes så många frågor från den verkligen intresserade publiken, att vår ordförande fick ingripa, för att det inte skulle pågå till sena natten. Föredragshållarna fick varma applåder för ett verkligen intressant och högaktuellt ämne i dessa dagar. Tidigare på dagen träffades representanter från vår styrelse och våra gäster hemma hos Lars och Ingrid Linde, som bjöd på fika och jättegod fastlagsbullar. Därefter blev det samling i Kajutan för sedvanlig pannbiff med lök. Vi fick här motta marininspektörens personli-

Marininspektören och rikshedersordföranden Jan Thörnqvist till höger tillsammans med adjutanten Anders Lütz framför Flottans Mäns skylt vid besök i Ängelholm den 12 februari. Foto Gunnar Gunnarson

Kjell Jönsson Halmstad till höger får här sina "Loggböcker" av vår vice ordförande Claes Nerhagen för sitt intressanta föredrag om sin tid i marinen.

ga vapensköld. Den mycket lyckade kvällen avslutades med en sillmacka i Kajutan för dem, som hade längst väg hem. Slutligen, ett varmt tack till Kurt och Göran i Byssan.

Till slut, glöm inte att kolla vår hemsida om eventuella programändringar och annat, t.ex alla bilder från vår verksamhet. Nu väntar vi bara på våren.

Gunnar Gunnarson.

Foto Gunnar Gunnarson

Från vänster riksordförande Johan Forslund, marininspektör Jan Thörnqvist och ordförande Lars Linde, som tackar för vapenskölden

In memoriam

Torsten Ståhling

Vår högt värderade kamrat Torsten Ståhling är död. Han avled den 23 december 2012 efter en längre tids sjukdom. Han blev 76 år.

En kylig februaridag år 1994 hölls ett årsmöte i "kajutan" belägen på Djurgårdsgatan i Linköping.

Det var representanter för Flottans Män i Östergötland, som samlats. På detta möte beslöt man, att Flottans Män Östergötland skulle namnändras till Flottans Män i Norrköping och att Linköping därmed bildade en ny förening.

Torsten Ståhling tog då på sig ett stort ansvar. Han inredde i sitt hobbyrum på Styrmansgatan i Norrköping ett litet kontor, där det bl.a. fanns en mycket gammal skrivmaskin och en handdriven kopiator. Torsten satte nu full fart och samarbetet med bl.a. Sjövärnsskåren, SVK, intensifierades. Man höll till i SVK:s lokaler på Järnbrogatan, där Torsten med sin fru Kerstin såg

till, att Flottans Mäns ärtträffar redan från början höll hög klass.

Lokalfrågan för föreningen hade nu högsta prioritet och Torsten uppvaktade kommunen varje månad. Under tiden togs Torstens talanger till vara när det gällde SVK:s båtar. Det var bl.a. elsystemen, som skulle bytas ut och SVK:s byggnad på Häradsskär behövdes byggas om. I detta stora projekt var naturligtvis Torsten med och styrde och ställde. När man efter många om och men fick tillgång till en lokal på Saltängsgatan, drog Torsten med flera kamrater igång en sponsorgrupp som besökte företag och institutioner i Norrköping med omnejd. Torsten var outtröttlig i sitt uppdrag att uppvakta företagsledare m.fl. om sponsormedverkan för den nya föreningslokalen. Det gick över förväntan, då företagen vid denna tid var på gott spenderhumör.

På den tiden hade Norrköping egna båtmässor på Himmelstalund och i rekryteringssyfte hade SVK och FM ett gemensamt stånd, som alltid var bemannat av Torsten.

Efter lång tids slit kunde Torsten Ståhlings Team meddela, att invigning av FM:s lokaler var nära förestående. År 1996 anlöpte ett större antal örlogsfartyg Norrköpings hamn. Det blev därmed en invigning med stor pompa och ståt. Nästa steg för Torsten med kamrater blev, att 1999 inbjuda alla FM-föreningar i Sverige till Riksårsmöte i Norrköping. Norrköpings kommun, statliga och privata företag ställde upp och stöttade detta stora arrangemang, som blev en succé. När Baltic Race kom till Norrköping år 2001 och 2002 var Torsten naturligtvis med och ordnade fram FM- personal för sambandet med segelfartygen.

En stor entusiast och nära vän har seglat vidare.

Rolf Åhrberg

F.d. ordf i FM Norrköping

FÖRMÅNSPRIS FÖR MEDLEMMAR I FLOTTANS MÄN!

För rumsbokning:

www.orlogshotellet.com
www.orlogshemmet.com
info@orlogshemmet.com
Tel. 08-611 01 13

Örlogshotellet
Teatergatan 3
111 48 Stockholm

Förmånspris gäller för anställda inom Försvarsdepartementets verksamhetsområde och medlemmar i hemvämet, frivilliga försvarsorganisationer och militära kamratföreningar, rekryter under utbildning till sjömän och soldater samt aspiranter och kadetter under utbildning till officer. Gäller även för veteran samt nära anhörig – make/maka & barn – till personal tjänstgörande i utlandsstyrkan.

Stiftelsen
Drottning Victorias Örlogshem

etabl. 1908

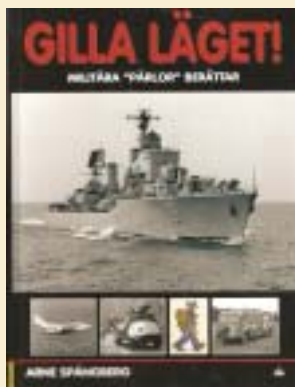
Drottning Victorias Örlogshem.

Alla Flottans Män som besöker Stockholm bör bo på vårt Örlogshem. Ett bra dubbelrum kostar 1000 kr med fin frukost. Det ligger centralt, nära till allt.

Upplev den gamla tiden när en säng på Örlogshemmet kostade 3,50 kr. Ibland fick man ett två- bäddrum och vid andra tillfällen blev det ett rum med sex bäddar, men det gick bra det också.

Det var en fantastisk möjlighet att få sin bostad ordnad när man låg förtöjd på Gålö under veckorna.

Furiraspirant Jan Öberg
T 103 Polaris 1962-63

Gilla läget!

Journalisten Arne Spångberg ligger bakom ovanstående titel. Undertiteln är "Militära pärlor berättar". Väldigt många militära "pärlor" finns idag till påseende vid något av de drygt 20 museer, som ingår i SMHA (Sveriges Militärhistoriska Arv), en organisation som bildades 2008.

I boken kan Du läsa om jagaren *Småland*, Flygande Tunnan J 29, Sveriges hemligaste kanon, Hemsö fästning och många andra spännande berättelser. Lite udda inslag är Salvttjutaren (skeppshunden) på pansarskeppet *Drottning Victoria*, Nickes, vedermodor ombord och i land, historien om 91:an Mandel Karlssons vedermodor på Hallands regemente och inte minst puman Måns, som hölls tam och fången på Skillingaryds skjutfält 1913.

Tidigare kanslichefen vid SMHA, Christian Braunstein, har skrivit en kommentar till de olika inslagen.

Det syns tydligt, att det är en erfaren journalist, som ligger bakom de olika kapitlen. Det rika bildmaterialet höjer värdet på boken.

Trafik Nostalgiska Förlaget. ISBN 918627590-7

MFI. Flygindustri under ett halvt sekel
Svensk Flyghistorisk Förening är en mycket livaktig organisation, som bl.a. ger ut en mycket intressant tidning med sex nummer årligen. Till detta kommer i regel också en bok i något intressant ämne. År 2011 handlade boken om F 3 och flyget på Malmen utanför Linköping.

Årets bok har titeln MFI. Flygindustri under ett halvt sekel och handlar om Malmö Flygindustri och SAAB/MFI, en verksamhet som startade i Båstad 1938 och slutade i Malmö 1994. Det är fascinerande att följa den oerhörda utveckling som skett beträffande flygplan. Det här är flyghistoria men också en historia om teknik, verkstäder och mycket annat. Sven Stridsberg, välkänd författare inom flygområdet, är huvudförfattare, men har också haft ett antal medarbetare som hjälp. Ett synnerligen rikt bildmateriel gör boken än mer intressant.

Svensk Flyghistorisk Förening. ISBN 0345-3413

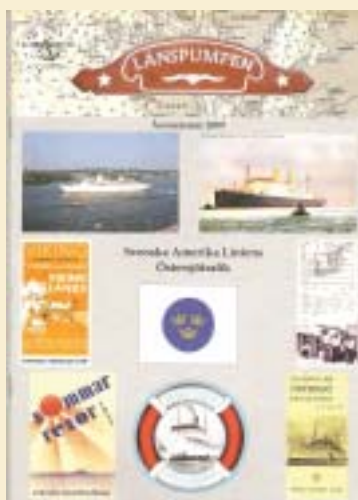
Svensk Militär Idrott och Mångkamp under ett sekel. Minnesskrift

År 2009 utkom en bok med rubricerad titel för att celebrera etthundraårsminnet av bildandet av Sveriges militära idrottsförbund (SMI). I detta förbund ingick också civila idrotter typ Modern femkamp m.fl. De civila sporterna övergick successivt i olika specialförbund och Försvarsmakten tog själv över ansvaret för de militära grenarna år 2002. I samband därmed bytte SMI namn till Svenska Mångkampsförbundet.

Läsaren kan snabbt konstatera, att Sverige varit mycket internationellt framgångsrikt, när det gäller de militära disciplinerna. Bland annat var vi klart dominerande inom den Moderna femkampen till och med olympiaden 1956. En stor sensation var det, när karlskronasonen Lasse Hall 1952 och 1956 blev olympisk mästare i grenen. Han var inte officer utan snickare vid Örlogsvarvet. Han blev sedermera slöjdlärare i Viggbyholm.

Om detta och mycket annat kan man läsa i denna minnesskrift. Ett rikt bildmaterial och utförliga resultattabeller höjer värdet på boken.

Svenska Mångkampsförbundet. ISBN 978-91-633-6358-0

Svenska Amerika Liniens Östersjötrafik

En gång i tiden hade Svenska Amerika Linien en omfattande trafik på Östersjön med fartygen *S/S Borgholm*, *S/S Kastellholm* och *S/S Marieholm*. I ett årsnummer för 2009 av tidningen *Länspumpen*, organ för Klubb Maritim i Göteborg, beskrivs den omfattande trafiken av Arne Sundström och Bertil Söderberg. Trafiken omfattade åren 1924 till 1939, så andra världskriget satte stopp för trafiken. Trafikens främsta uppgift var att köra passagerare till rederiets Atlantlinjer. *Marieholm* kom att kallas in som förbindelsefartyg för Kustflottan och inköptes så småningom att användas som stabsfartyg för Flaggen. I den egenskapen fungerade hon till mitten av 1970-talet, då minfartyget *Visborg* tog över rollen. Det är utan tvekan en mycket intressant beskrivning, som man får sig till dels och inte minst det rika bildmaterialet gör häftet än intressantare. Jag fick tag i mitt exemplar vid Stiftelsen Skärgårdsbåten i Stockholm.

Sjöfartsmiljöer

Även denna bok har några år på nacken. Den kom ut redan 2005 och är utgiven av Riksbankens utgivningsförlag och Statens maritima museer.

Sjöfartens historia handlar om många olika miljöer, om skeppsvarv, hamnar och kajer om kanaler och slussar, fyrar, farleder – miljöer som har genomgått stora förändringar under en kort period. Trots alla dessa förändringar har svensk sjöfart fortfarande kvar kulturmiljöer från olika tider, som speglar sjöfartens och skeppsbyggeriets historia. Även miljöer med flera hundra år på nacken fungerar fortfarande och är en viktig del av det marina kulturarvet. Kapitelrubrikerna ger en bra information om boken - Sjöfartens utveckling, Hamnar och lastageplatser, Varv, Kust och hav samt Kanaler och slussar.

En mycket intressant bok om vår sjöfartsmiljö skriven av en kulturgeograf, Maria Bergman
Riksbankens utgivningsförlag och Statens maritima museer 2005. ISBN 91-7209-379-x

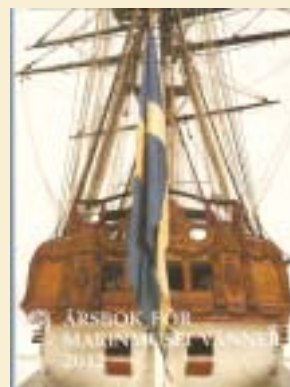

Vardagsliv under andra världskriget

Boken har undertiteln "Minnen från beredskapstiden i Sverige 1939 – 1945" och är producerad av Institutet för språk och folkminnen i Göteborg. Boken innehåller ett drygt fyrtiotal berättelser, hur svenskarna upplevde krigsåren. Berättarna är födda mellan åren 1917 och 1933. Till detta kommer ett drygt 20-tal teman med korta inlägg från olika intervjuade.

Boken kommer säkert att väcka många minnen hos dem, som var med men även för dem, som inte var med, ger boken ett annorlunda historiskt perspektiv, än de rent historiska böckerna om Sverige under andra världskriget.

Ett par timmars mycket intressant läsning utlovas
Institutet för språk och folkminnen. ISBN 978-91-86959-03-6

Årsbok för Marinmusei Vänner 2012

Lagom till julen 2012 utkom Årsbok för Marinmusei Vänner, den femtioandra i ordningen. Årets bok är en s.k. temabok och temat för året har varit fartyg byggda vid Örlogsvarvet i Karlskrona – Karlskronavarvet.

Sedan starten 1680 har till dags dato byggts 469 fartyg vid varvet. Sjäklart kan inte alla dessa beskrivas, utan här har gjorts ett urval om 23 fartyg, från det första, Skeppet Blekinge, sjösatt på Wämövarvet 1682 till minfartyget Carlskrona sjösatt 1980.

Den omfattande produktionen i kompositmaterial de senaste åren har beskrivits i årsboken 2008.

Fartygen som beskrivs har i många fall varit milstolpar i varvets historia, som t.ex. af Chapmans serieproduktion, första maskindrivna fartyget, första järnfartyget, sista segelfartyget osv. Samtliga fartyg (sex stycken), som fått namnet Karlskrona finns beskrivna i boken. (nybygge nr 4 Skeppet Carlskrona, nybygge nr 89 Galären Carlskrona, nybygge nr 101 Huckerten Carlskrona, nybygge nr 217 korvetten Carlskrona, nybygge nr 306 Stadsjagaren Carlskrona samt nybygge nr 390 Minfartyget Carlskrona).

Sammanlagt har 11 författare medverkat i de 23 kapitlen. Utöver dessa kapitlen finns en fullständig förteckning över varvets 469 nybyggen samt ett kapitel om sedan föregående årsbok utkommen marin litteratur.

Föreningen Marinmusei Vänner svarar för utgivningen med undertecknad som redaktör. Årets upplaga har getts ut i samarbete med Varvshistoriska föreningen i Karlskrona.

Bengt Olof Melin.
ISBN 978-91-979955-0-4

Sjöfartslexikon

Den här boken har några år på nacken, men är för den skull inte mindre intressant. Den har några underrubriker som Ordbok, Nya ord och begrepp, Reglementen, Lasthantering och Nöd. Sjökapten Gösta Bågenholm har sammanställt ett lexikon med cirka 3 200 ord och uttryck och boken kan ses som ett komplement till Sohlmans sjölexikon från 1955 med cirka 5 500 uppslagsord. En värdefull bok för den sjöintresserade.

Förlag: Båtdokgruppen HB, 2006.

Bokpresentatör Olle Melin

“The Royal Navy will sail on Monday”

1982 utbröt ett krig mellan England och Argentina i södra Atlanten. Konflikten rörde, vem som äger Falklandsöarna? Dessa öars ”olycksöde är och har varit, att de alltid varit mer eftertraktade än omtyckta”.

Kampen rör, vem som är rättmätiga ägare till öarna? Det är en mängd nationer, som genom århundraden har suttit på öarna eller ansett sig ha haft besittningsrätten

Vi kan genom historien se, att engelsmännen var där 1592, holländarna 1600, engelsmännen 1690, fransmännen 1794, engelsmännen 1795, spanjorer och fransmän 1767 och engelsmän och spanjorerna 1795. Sedan kommer argentinarna 1820 och slutligen engelsmännen 1833. Trots denna utvecklingen anser sig Argentina ha rättmätig suveränitet till öarna. Nu inträffar ett antal händelser runt 1980-talet.

Ser vi till England, så påbörjas ett arbete att reducera the Royal Navy. Flottan skall minskas och bl.a. ska deras hangarfartyg säljas. Det pågår också arbete med, hur mycket kraft, som skall läggas på kvarvarande kolonier. Vem skall anses vara en samväldesmedborgare, som då skulle kunna kräva, att dess boplatz skall skyddas? En definition blir, att åtminstone en mor-eller farförälder fötts i Storbritannien. De skulle då innebära, att tredje/fjärdegenerationen inte skulle kunna påräkna skydd. Och detta är väl de samväldesmedborgare, som nu bor på öarna. En annan åtgärd, som i konsekvens med detta beslutats om, är att ta hem det örlogsfartyg, som under senare år haft som uppgift att skydda Falklandsöarna och övriga engelskägda öar i dess farvatten sedan en lång, *HMS Endurance*.

I Argentina tillträder vid denna tidpunkt en ny president, Galtieris. Man tyckte, att han skulle få någon ”trevlig present” som ny president — Falklandsöarna. Argentina räknar alltså med en snabb ockupation av öarna och att engelsmännens intresse för öarna bör vara svalt. Man förväntar sig, att de inte kommer protestera och att de inte hade några resurser att sätta in. Planen var att invadera öarna lite senare, än vad som nu blev fallet, men...

Anledningen, att ockupationen tidigare lades, var ett intermezzo med ett antal argentinska skrothandlare på en av de andra öarna, som engelsmännen kontrollerade i dessa farvatten, nämligen Sydgeorgien. Plötslig eskalerade denna konflikt, så att Argentina måste sända militär trupp och engelsmännen började se om sitt hus, om möjligheterna att ge öarna skydd.

Som sagt var, engelsmännens intresse för Falklandsöarna var svalt, men ändå när det började hetta till, så började man fundera på, om det var möjligt att genomföra en operation så långt hemifrån. Några år tidigare hade man utarbetat en operativ plan för återtagande av Falklandsöarna, men resultatet av den planeringen var, att det inte skulle gå. Nu in-

Örlogsmannasällskapets bibliotek har en omfattande samling av litteratur om Falklandskriget

träffade konflikten och då finns det rådiga män, som tänker agera.

En av dem var First Sealord och Marinchefen Sir Henry Leach, som fick klart för sig, vad som skedde. Efter ett kort fundering insåg han, att England måste agera. Så han stegade upp till premiärministern, Margaret Thatcher, en torsdag. Han hittade henne i Parlamentet, men trots uniform och amiralsgaloner fick han snällt vänta, innan han blev insläppt. Kontentan av hans samtal och möte blev, att han lovade att ”The Royal Navy will sail on Monday”. Ganska omgående fick han mothugg från flygvapnet och armén, som sade, att det är inte möjligt och på så kort tid. En liten försvarsgrensstrid blossade upp. Men ”Maggie” beslutade att segla och då fick de andra hänga på. Och på måndagen började man flytta styrkor sydvart.

Amiralen Woodward hade med sin stridgrupp just genomfört en slutövning i anslutning till Medelhavet och var på väg hem, då han fick order att gira sydvart. ”Varför?” ”För att återta Falklandsöarna”. ”Men jag har inga sjökort”. ”Kommer”! Så med lite omrangering och byte av uppbörder mellan fartyg seglade han sydvart och påbörjade planering att återta öarna. Nu fanns det de, som tyckte, att han skulle ha ersatts med en mer driven amiral och en som hade högre grad, men man insåg, att det nog var mindre bra med en sådan förändring.

I samma veva skickade man iväg tre ubåtar sydvart, som skulle vara de, som tidigast kom fram till området och som skulle kunna upprätthålla den så småningom upprättade TEZ, för någon resurser måste finnas, annars håller inte be- greppet.

Samtidigt hemma i England började man nu rekvirera örlogsfartyg, förrådsfartyg, civila transportfartyg, underhållsfartyg, bogserbåtar m.m. för att kunna embarkera trupp ombord, att lasta flygplan på hangarfartygen, lasta underhåll. Ja allt och på kort tid!

Det första Woodward gjorde var att avdela örlogsfartyg och ubåt till Sydgeorgien. De lyckades lösa sin uppgift, när de kom fram, men det var med nöd och näppe. Hårt väder höll på att ominstetgöra landsättning av trupp m.m. Men slutligen, med några robotträffar från helikoptrar mot de argentinska enheterna, blev det vapenstillestånd.

Woodward identifierade ett antal stora hot hos de argen-

tinska styrkorna, ett hangarfartyg, deras ubåtar, deras flyg och då speciellt de nya Super Etendard med nylevererade Exocet-robot till ett antal av 5. Klarar vi av att fortsätta, om en av dessa robotar slår ut ett av våra hangarfartyg och 50% av våra "flygfält" försvinner? På den sista frågan hade man räknat med att klara sig utan ett hangarfartyg.

När nu krisen börjar, sätter världssamväldet igång diplomatin för att lösa konflikten på fredlig väg. En av de mest aktiva är den amerikanske utrikesministern Haig, som gör otaliga resor mellan Buenos Aires och London, ofta med ner-slående resultat. "Maggie" i London är en ganska hårdhudad premiärminister. Haig kommer vi ett tillfälle med ett förslag till henne, "att så länge vi håller på och fredsmäklar, kan vi väl låta två flaggstänger finnas på öarna" Hennes svar är ett krasst nej. En stång räcker.

Det är 8 000 distansminuter mellan England och Falkland och mittemellan ligger Ascension, som kommer att bli ett logistikcentrum för engelsmännen. Det tar tid att förflytta styrkorna. Frågan är, om engelsmännen verkligen tror, att det skall övergå till krigshändelser, eller om argentinarna kommer att ge upp innan? Är alla införstådda med denna händelseutveckling?

Så är man då 200 distansminuter från Falklandsöarna, d.v.s. den proklamerade TEZ, vilket då innebär risk/möjligheter till stridskontakter. Och de kommer, till lands, till sjöss och i luften. Ja, så sänks jagaren *Sheffield* av en robot. Det är dock inte en explosion av stridsdelen, som sänker fartyget, utan branden som uppstår, då roboten går igenom fartyget. Alldeles för många moderna brandfarliga material, som fartyget byggts av, antänds. Att man inte "upptäckte" roboten i tid, kan till dels förklaras med, att alla försvarssystem ombord var anpassade och uppbyggda mot ett WP-hot och nu kom roboten från ett "NATO-system"

Rorofartyget *Atlantic Conveyor* var nästa fartyg att sänkas. Detta fartyg hade ett antal helikoptrar ombord och påföljden av detta blev, att marktrupperna efter landstigningen fick gå över Falklandsöarna i stället för att flygas över. Det tredje fartyget, som träffades av en robot, var jagaren *HMS Glamorgan*, som efter genomförd kustbeskjutning skulle lämna området och man tyckte, man kunde gena lite och gå ner i stridsberedskap. Då träffades hon av en robot, som hade satts upp som kustrobot på Falklandsöarna. Fartyget klarade sig, men det blev ond bråd död ombord.

En händelse, som ändrade krigets utgång, var ubåten *HMS Conquerors* sänkning av kryssaren *Belgrano*. Det finns synpunkter på detta, då sänkningen skedde utanför den proklamerade zonen, men som engelsmännen konstaterade, så skulle ju fartyget plötsligt kunna girat och kommit in i zonen och då utgöra ett hot. Så det var bäst att passa på, när rätt målläge uppstod. En annan syn på detta är, att under krig finns det inga zoner till sjöss och därmed är vardera sidans mål legala.

Så kom ögonblicket för landstigning, vilket var en högriskoperation, som skedde på ett avstånd, så att argentinskt flyg skulle kunna sättas in. Detta gjordes, men inriktades mest på de engelska örlogsfartygen istället för de stora truppfartygen, "sitting ducks". Landstigningen gick bra. Ett antal örlogsfartyg sänktes mest med bomber. En lång och mödosam förflyttning över Falklandsöarna skedde nu, innan de första trupperna kunde ta sig in i Port Stanley och freds-förhandlingar inleddes och fördrag underskrevs.

Då är frågan, råder lugn och ro idag? Så sent som i början på detta år börjar Argentina mullra angående Falklandsöarnas tillhörighet samt att falklandsborna skall genomföra en folkomröstning om, vem man vill tillhöra.

Så är då en stor operation till ända. Det förtjänar dock att påminnas om och inte glömmas, nämligen underhållsoperationerna, som genomfördes för att få det hela att lyckas. Närmsta bas var 4 000 distansminuter från operationsområdet. Ett stort antal underhållsfartyg såg till, att det fanns olja, ammunition, mat och dryck. Fartyg genomförde reparationer fritt till sjöss m.m. Tänk bara att bunkra fritt till sjöss dag som natt och under ubåtshot. Det innebar, att ligga 60 meter från bunkerfartyget och genomföra sicksackning. Det ställer krav på gott sjömanskap.

Slutet blev, att den engelska flaggan fortfarande vajar på Falklandsöarna. Segern kom att kosta nära 1 000 stupade, sju större fartyg sänktes och ytterligare några blev mer eller mindre skadade och omkring 100 flygplan och helikoptrar gick förlorade.

Något, som påverkade resultatet, var, att engelsmännens vapensystem var utvecklade mot WP och inte mot NATO-system. Ubåtarna hade sambandsproblem, då alla radiosystem var riktade mot norra halvklotet och WP och inte söderut. Att ha med pressfolk, var inte alltid rätt. Det upplevdes inte helt lustigt för förbandschefen, att via BBC lyssna på utsändning av hela sin stridsplan. Vapensystemens uppbyggnad skulle också tåla saltvatten och detta under lång tid. Vid ett antal tillfällen klickade avfyrningar p.g.a. av saltvattenbeläggningar. Och många funderingar har säkert engelsmän och övriga nationer dragit av händelserna.

Händelserna och skeendena under Falklandskriget kom även att påverka den svenska flottan. Man passade på att dra erfarenheter och det påbörjades en utveckling av nytt uniformssystem. M/80 byttes ut 1993 "endast" tretton år gammalt, detta att jämföra med arméns M/59, som blev 31 år.

Utvecklingen av smygteknik drevs på och projekt om förstärkt luftskydd på korvetter typ Göteborg sattes igång. Skyddstjänsten ombord utvecklades mot bakgrund av robotinsatsernas resultat.

Det finns många böcker skrivna i detta ämne bl.a. i premiärminister Margaret Thatchers memoarer. I admiral Sandy Woodwards memoarer får vi möta hans tankar och hans samtal med primärministern och det engelska högkvarteret. Chris Craigs bok "Eldunderstöd" ger oss en inblick i ett örlogsfartyg och en fartygschefs tankar gentemot sin förbandschef. Boken "Ordeal by exocet" handlar om *HMS Glamorgan* och här får vi komma längre in i ett örlogsfartyg och se, vad som händer i strid och vid robotträff. Max Hasting och Simon Jenkins, två civila krigsreportrar, som följer hela operationen, beskriver händelserna i boken "Slaget om Falklandsöarna". Och så finns det många, många fler böcker att läsa.

Vi får väl se, när "Slaget om Falklandsöarna" slutar, om det någonsin gör det.

Rolf Edwardson

Anm. TEZ = Total Exclusion Zone.

Vill Du se ett bildspel om Falklandskriget, gå in på nedanstående

<https://dl.dropbox.com/u/70378703/FALKLANDSKRIGET%20ver21982.ppt>

Födelsedagar Vi hyllar

90 år född den

7 april 1923 Bernth Österdahl UPPLANDS VÄSBY
14 april 1923 Kommendör 1 gr Åke Johnson ÅRSTA
19 april 1923 Olle Alvar Petersson STOCKHOLM
24 april 1923 Sjökapten Bror Gunnar Björmeld GÖTEBORG
2 maj 1923 Eric Nygren TIMRÅ
5 maj 1923 Fiskare Gunnar Johansson V FRÖLUNDA
27 maj 1923 Algot Jönsson LIMHAMN
28 maj 1923 Direktör Hans Jennel STOCKHOLM
31 maj 1923 Nils-Gunnar Norén HALMSTAD
17 juni 1923 Olof Westin HÄRNÖSAND
20 juni 1923 Övermaskinist Lars Hansson SUNDSVALL

85 år född den

5 april 1928 Åke Palm ÄNGELHOLM
10 april 1928 Direktör Olof Arndt ACASSUSO ARGENTINA
10 april 1928 Tuve Nerborg HALMSTAD
25 april 1928 Teleingenjör Ingvar Tobiasson HISINGS KÄRRA
26 april 1928 K B Bjering HALMSTAD
29 april 1928 Kommendörkapten Göran Almgren SOLLENTUNA
8 maj 1928 Sjöingenjör Åke Hellman HISINGS KÄRRA
15 maj 1928 Amiral Bengt Schuback UPPSALA
18 juni 1928 Kurt Gustavsson ÄNGELHOLM
21 juni 1928 Örjan Sandell LYSEKIL
23 juni 1928 Ingenjör Kurt Johansson KARLSKRONA

80 år född den

1 april 1933 Claes Svensson V FRÖLUNDA
4 april 1933 Kanslichef Jan Sondén NACKA
17 april 1933 Drifttekniker Kjell Gunnarsson KARLSKRONA
18 april 1933 Konteramiral Göran Wallén LIDINGÖ
20 april 1933 Skeppare Gunnar Utbult ÖCKERÖ
21 april 1933 Jan Ringbom HALMSTAD
30 april 1933 Musiker Gunnar Olsson TVING
1 maj 1933 Bengt-Ove Larsson VARBERG
6 maj 1933 Bernt Cederberg VÄSTERVIK
8 maj 1933 Tandläkare Anders Möllerström NYNÄSHAMN
9 maj 1933 1 driftingenjör Percy Svensson LYCKEBY
10 maj 1933 Sjöingenjör Alvar Andersson LYCKEBY
12 maj 1933 Bert Larsson VÄSTERVIK
23 maj 1933 Nils-Erik Helgesson VALDEMARSVIK
24 maj 1933 Sjökapten Ulf Holm ÖSMO
27 maj 1933 Major Lennart Wållberg NORRKÖPING
31 maj 1933 Sune Sundell NORRTÄLJE
6 juni 1933 Örlogskapten Sten Adolf Nilson VÄLLINGBY
7 juni 1933 Olle Lindholm KARLSTAD
9 juni 1933 Ove Ohlin VÄSTERVIK
10 juni 1933 Nils Borin NORRKÖPING
10 juni 1933 Rolf Söderholm NORRTÄLJE
11 juni 1933 Avdelningsdirektör Bengt Angberg STOCKHOLM
11 juni 1933 Ingenjör Bertil Vesterlund ALNÖ
12 juni 1933 Arne Fransson MÖNSTERÅS
23 juni 1933 Avdelningschef Lars H Jacobsson LIDINGÖ
23 juni 1933 Ingenjör Nils-Göran Nordin KARLSKRONA
29 juni 1933 Maskinist Bengt Johansson ÄNGELHOLM

75 år född den

1 april 1938 Lennart Juhlin BILLDAL

2 april 1938 Kapten Björn Andersson STURKÖ
4 april 1938 Leif Nathell ÄNGELHOLM
6 april 1938 Kjell Olsson NYNÄSHAMN
13 april 1938 Börje Jönsson ÖRKELLJUNGA
15 april 1938 Civilingenjör Thomas Murray UPPLANDS VÄSBY
18 april 1938 Bengt Granung V FRÖLUNDA
19 april 1938 Förste postiljon Allan Forsvind BAGARMOSEN
19 april 1938 Jan-Peter Gomer NORRKÖPING
20 april 1938 Vild Hasse Bengtsson MALUNG
21 april 1938 Per Andersson VÄSTERVIK
21 april 1938 Gert Borg SJÖBO
23 april 1938 Nils-Erik Andersson HANINGE
26 april 1938 Jonny Gustavsson ÅSKLOSTER
27 april 1938 Jan Willy Persson ÄNGELHOLM
28 april 1938 Åke Forsell KIMSTAD
28 april 1938 Major Karl-Erik Lundström HÄRNÖSAND
30 april 1938 Ture Anderberg HJÄRUP
8 maj 1938 Mogens Petersen MATFORS
9 maj 1938 Köpman Kurt Granberg STOCKHOLM
15 maj 1938 Örlogskapten Anders Lavestål NÄTTRABY
16 maj 1938 Stig Bengtsson TRELLEBORG
19 maj 1938 Göran Svensson KARLSHAMN
22 maj 1938 Civ. ing. John G. A. Adams ENKÖPING
22 maj 1938 Kapten Ivar Sjöberg SORUNDA
24 maj 1938 Kommendörkapten Lars Bertil Larsson KARLSKRONA
30 maj 1938 Leg tandläkare Göran Kimell BROMMA
4 juni 1938 Reymond Janeblom RÄVLANDA
5 juni 1938 Berne Malmgren KARLSHAMN
9 juni 1938 Lars Moberg V FRÖLUNDA
11 juni 1938 Leif Carlsson HJÄRNARP
12 juni 1938 Direktör Christer Holmberg STOCKSUND
17 juni 1938 Kapten Åke Semb ÄLANDSBRO
24 juni 1938 Ingemar Andreasson TÄBY
24 juni 1938 Örlogskapten Göran Kronquist VISBY
25 juni 1938 Klas Malmberg LOMMA
25 juni 1938 Lennart Nyman HÄRNÖSAND

70 år född den

4 april 1943 Speditionschef Karl-Erik Andersson SÖDERKÖPING
4 april 1943 Civilingenjör Uwe Burmeister LÜBECK
4 april 1943 Christer Karlberg ÅKARP
4 april 1943 Svetsare Rolf Nilsson BRASTAD
5 april 1943 Per Tistad SKIVARP
6 april 1943 Birger Rydberg GAMLEBY
8 april 1943 Thomas Iván EKERÖD
9 april 1943 Claes Ahlaba MARIESTAD
9 april 1943 Ingvar Valter Stenmark KARLSKRONA
11 april 1943 Leif Sande'n SKÄRHAMN
12 april 1943 Kalle Enockson VÄSTERVIK
14 april 1943 Rolf Johansson VARBERG
20 april 1943 Fabrikör Kåre Wirén LIDINGÖ
27 april 1943 Ove Strömberg HÄRNÖSAND
30 april 1943 Mats-Olof Bystedt ÄLANDSBRO
2 maj 1943 Kapten Jan O Johansson HABO
5 maj 1943 Skorstensfejare Ingvar Johansson LIDINGÖ
6 maj 1943 Sjöingenjör Tommy Andersson HÄRNÖSAND
6 maj 1943 Lars T Jacobsson VIKBOLANDET

7 maj 1943 Gunnar Bergljung KARLSKRONA
 9 maj 1943 Stig Händelfors VÄSTERVIK
 13 maj 1943 Jan Nilsson VÄSTERVIK
 13 maj 1943 Bernt Wilander KISTA
 14 maj 1943 Rolf Brehmer HANDEN
 17 maj 1943 Lennart Jansson HISINGS BACKA
 17 maj 1943 Civ.ing Göran Maniette VÄXJÖ
 18 maj 1943 Bo Månsson HÄRNÖSAND
 20 maj 1943 Murare Lars-Åke Johansson V FRÖLUNDA
 21 maj 1943 Anders Wästfelt LIDEN
 22 maj 1943 Bror Svanberg UDDEVALLA
 29 maj 1943 Plåtslagare Bo Elgstam FARSTA
 29 maj 1943 Ingvar Modig FRÖSÖN
 29 maj 1943 Bo Nilsson NORRKÖPING
 30 maj 1943 Jorma Kinert HÄRNÖSAND
 30 maj 1943 Lars Landström LINDOME
 31 maj 1943 Kustbevakningsinspektör Jarl Larsson TIMRÅ
 3 juni 1943 Kriminalkommissarie Lars Engvall HANINGE
 9 juni 1943 David Sandberg VÄSTERVIK
 10 juni 1943 Ingenjör Ulf Allringer SUNDSBRUK
 10 juni 1943 Tommy Lindholm GÄLLÖ
 11 juni 1943 Kriminalkommissarie Torbjörn Lundahl
 STOCKHOLM
 11 juni 1943 Gunnar Segerholm IMMELN
 14 juni 1943 Kamrer Lars G Gustafsson STOCKHOLM
 18 juni 1943 Stig Hagfjärd HANINGE
 18 juni 1943 Avdelningsdirektör Leif Holmström
 JOHANNESHOV
 20 juni 1943 Bo Råström VÄSTERVIK
 23 juni 1943 Yngve Gottlow RONNEBY
 25 juni 1943 Åke Nellmer VÄSTERHANINGE
 30 juni 1943 Hamnkranförare Ingemar Henningsson
 GÖTEBORG

65 år född den

6 april 1948 Gert Andersson NYNÄSHAMN
 6 april 1948 Ingenjör Sture Magnusson HISINGS BACKA
 7 april 1948 Kapten Jonas Montgomery VÄSTERHANINGE
 8 april 1948 Bertil Gutö HANINGE
 13 april 1948 Ingvar Karmberg RÖDEBY
 20 april 1948 Hans Pettersson SKUMMESLÖVSSTRAND
 22 april 1948 Mats Edberg NORRTÄLJE
 25 april 1948 Sven-Olof Nilsson ROCKNEBY
 27 april 1948 Bengt Bergslid ÖSTERSUND
 28 april 1948 Per Birkefall KARLSTAD
 28 april 1948 Snickare Conny Lundholm SILJANSNÄS
 1 maj 1948 Åke Dagnevik KARLSKRONA
 5 maj 1948 Lars Brink LYSEKIL
 13 maj 1948 Per Axel Uhlin ÄNGELHOLM
 14 maj 1948 Thommy Helmersson TYRESÖ
 18 maj 1948 Torbjörn Nilsson LINDOME

19 maj 1948 Conny Sundgren NYNÄSHAMN
 22 maj 1948 Förste byråsekreterare Lennart Axelsson
 STOCKHOLM
 22 maj 1948 Takmontör Christer Hjorth LINKÖPING
 27 maj 1948 Företagare Tommy Bäckstedt NORRKÖPING
 1 juni 1948 Ingenjör Bengt-Olof Nilsson SOLNA
 6 juni 1948 Berit Åberg NYNÄSHAMN
 7 juni 1948 Ingenjör Ronny Lindqvist GÖTEBORG
 11 juni 1948 Ingenjör Bertil Lundvall ÄNGELHOLM
 14 juni 1948 Kjell Åsberg V FRÖLUNDA
 15 juni 1948 Peter Linell VÄSTERVIK
 18 juni 1948 Ingrid Hansson HÄRNÖSAND
 20 juni 1948 Verktygsmakare Håkan Sigurd SÖDERKÖPING
 29 juni 1948 Peedu Hell LYSEKIL

60 år född den

5 april 1953 Ingemar Ask LYSEKIL
 6 april 1953 Lars Saager LISTERBY
 14 april 1953 Polisinspektör Håkan Löwberg JÖNKÖPING
 19 april 1953 Köpman Birger Ekdahl HALMSTAD
 30 april 1953 Tågmästare Jan Tunsund VARBERG
 6 maj 1953 Karl Rosberg GENARP
 7 maj 1953 Nagamon Andersson SKUTSKÄR
 7 maj 1953 Sören Hedlund NORRTÄLJE
 14 maj 1953 Mekaniker Stefan Larzen LINDOME
 27 maj 1953 Åke Revelj VÄSTERVIK
 30 maj 1953 Inge Davidsson ÖJERSJÖ
 10 juni 1953 Peter Carlsson NYNÄSHAMN
 13 juni 1953 Sten Hovne VÄXJÖ
 14 juni 1953 Kenneth Törnkvist TRELLEBORG
 23 juni 1953 Johnny Rosenqvist MALMÖ
 25 juni 1953 Konstnär Bo Mars UNNARYD
 27 juni 1953 Kjell-Arne Glöck SÖDRA SANDBY
 29 juni 1953 Bo Adenvi TRELLEBORG

50 år född den

4 april 1963 Ulf Nilsson TRELLEBORG
 20 april 1963 Jan Lindström JOHANNESHOV
 18 maj 1963 Löjtnant Christian Sandström UPPSALA
 2 juni 1963 Per Nilsson HALMSTAD
 4 juni 1963 Johan Gustavsson VALDERMARSVIK
 13 juni 1963 Thomas Bäcker STOCKHOLM
 16 juni 1963 Martin Johansson LYSEKIL
 30 juni 1963 Dykare Mikael Tornhav TIMRÅ

40 år född den

3 april 1973 Säljare Patrik Danilsson LIDINGÖ
 24 april 1973 Jenny Ahlén STOCKHOLM

30 år född den

19 april 1983 Dan Lindberg TRELLEBORG

Kommatera rätt - skillnad mellan liv och död

Många läsare kanske inte känner igen det underlag, som vi efter bearbetning publicerar i tidningen. Jag har en gång av min lärare i folkskolan fått lära mig vikten av att kommateras rätt och det belyste han med följande exempel:

En dödsdömd fånge hade sökt nåd och inför den förestående avrättningen väntade han på beslut. Telegramledes kom beslutet, tyvärr felkommaterat för i telegrammet stod det:

Avrätta, ej benådad

Nu visade det sig, att fången i verkligheten var benådad, för i telegrammet borde det stått:

Avrätta ej, benådad.

Ett felaktigt kommatecken avgjorde i detta fall skillnaden mellan liv och död.

Red

Avlidna kamrater

Carl-Fredrik Adlerstråhle Stenungsund
Född den 1 december 1915 Avliden den 23 oktober 2012

Folke Andersson Stockholm
Född den 2 april 1920 Avliden den 3 juni 2012

Gunnar Boman Härnösand
Född den 27 februari 1949 Avliden den 31 december 2012

Gustav Boström Norrtälje
Född den 1 december 1923 Avliden den 18 januari 2013

Thure Broström Malmö
Född den 28 februari 1929 Avliden den 26 april 2012

Lars-Ola Clappe Norrköping
Född den 9 september 1927 Avliden den 11 januari 2013

Gösta Enarsson Karlshamn
Född den 2 december 1932 Avliden den 16 november 2012

Bengt Forsmalm V Frölunda
Född den 6 november 1925 Avliden den 28 oktober 2012

Kent Gamelius Västervik
Född den 21 mars 1936 Avliden den 11 november 2012

Bertil Hagelqvist Göteborg
Född den 4 oktober 1925 Avliden den 24 september 2012

Charley Johnsson V Frölunda
Född den 13 februari 1924 Avliden den 8 december 2012

Sven-Eric Jönsson Slite
Född den 24 januari 1924 Avliden den 12 december 2012

Sture Karnstedt Norrköping
Född den 19 september 1925 Avliden den 17 december 2012

Sören Kullman Waxholm
Född den 5 mars 1934 Avliden den 29 april 2012

Harald Lundqvist V Frölunda
Född den 14 oktober 1914 Avliden den 31 december 2012

Göran Nordling Stockholm
Född den 22 maj 1917 Avliden den 7 januari 2013

Kjell Norell Härnösand
Född den 18 mars 1932 Avliden den 12 januari 2013

Bengt Rasin Göteborg
Född den 17 april 1922 Avliden den 3 januari 2013

Sven Rubensson Tvååker
Född den 22 februari 1931 Avliden den 22 december 2012

Ingvar Røjlar Färlöv
Född den 22 januari 1924 Avliden den 11 december 2012

Tage Sjölander Öregrund
Född den 22 augusti 1929 Avliden den 18 juli 2012

Lars Stenberg Halmstad
Född den 13 juni 1927 Avliden den 22 december 2012

Torsten Ståhling Norrköping
Född den 16 december 1936 Avliden den 23 december 2012

Harry Wall Stockholm
Född den 17 september 1924 Avliden den 10 december 2012

Tore Willby Västerås
Född den 8 oktober 1921 Avliden den 11 december 2012

Janne Winell Norrköping
Född den 13 mars 1933 Avliden den 13 november 2012

Alf Åberg Kalvsund
Född den 17 juli 1932 Avliden den 17 september 2012

Hedra våra avlidna kamraters minne med en gåva till Flottans Män. Pg 5 88 19-4.
Efter Din betalning sänder FM kansli blanketten till de sörjande.

Nya medlemmar

Vi hälsar följande medlemmar välkomna och önskar att alla skall få mycket glädje av medlemskapet.

Gotland

Ulf Andersson
Lars W Grönberg
Berndt Klasson
Håkan Nilsson
Göteborg
Bill Ahlebrand
Per Arnell
Bror Gunnar Björnell
Bo Brännström
Benny Börjesson
Rolf Carlsson
Magnus Ewert
Reymond Janeblom
Tommy Johansson
Peder Josephsson
Rune Karlsson
Hans Kolmodin
Stig Loström
Roy Norström

Claes-Håkan Rydberg

Peter Schulte
Claes Sjögren
Lars Svensson
Jan Thörnqvist
Halmstad
Lars Jönsson
Bo Mars
Bo Strömberg
Sten Sundström
Boye Svensson
Jan Svensson
Karlshamn
Sewe Lindberg
Karlskrona
Göran Gustafsson
Tommy Karlsson
Kent Persson
Olle Norrby
Björn Wallmert

Malmö

Sune Andersson
Håkan Larsson
Norrtälje
Otto Carneheim
Torild Eriksson
Allan Fahlström
Björn Fredlund
Göran Hedberg
Marianne Jansson
Hans Nordström
Stockholm
Thomas Amnebring
Lars H Dellden
Göran Frisk
Håkan Fröberg
Bengt Gradin
Birger Johansson
Nils-Erik Lindberg
Thomas Lorge

Stig Nordqvist

Stephan Norrmen
Richard Sandström
Birger Thordén
Södertälje
Ove Dahlgren
Sixten Esberg
Håkan Persson
Varberg
Berndt Eskilsborn
Rune Heed
Kåre Lidzén
Göran Nordblad
Manne Österberg
Västervik
Stig Blomfelt
Västerås
Göran Blomberg
Rune Pettersson

Norrköping

Ulf Nersing
Jan Sandberg
Kalmarsund
Johan Henningsson
Lennart Nordström
Karlstad-Värmland
Stig Borg
Roger Pettersson
Jönköping
Claes Ahlaba
Torvald Alfredsson
Claes Göran Borg
Leif Eklind
Paul Larsson
Eberhard Marckwort

Kontaktmän i förbundsstyrelsen och lokalföreningar

Styrelse och lokala föreningar kan även nås via hemsidan www.flottansman.se

Förbundsstyrelse och kansli

Förbundsordf	Johan Forslund	08-571 448 51	Dagsverksgvägen 14	134 65	INGARÖ	j.forslund@telia.com
Vice förb.ordf	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND	janwikberg35@gmail.com
Sekreterare	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN	bo.sch@bredband.net
Sekreterare	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE	orjan.sterner@bredband.net
Kanslichef	Lennart Bresell	070-774 31 83	Balingsnäs vägen 92	141 34	HUDDINGE	lennart.bresell@telia.com
Medlemsregister	Lennart Bresell	070-774 31 83	Balingsnäs vägen 92	141 34	HUDDINGE	lennart.bresell@telia.com
Infoansvarig	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN	bo.sch@bredband.net
Webbmaster						
Kansli	Flottans Män	08-678 09 08	Teatergatan 3 Öppet tisdagar 9-16	111 48	STOCKHOLM	riksforbundet@flottansman.se

Region Nord

Representant i förbundsstyrelsen: Jan Wikberg.

Härnösand	Lars Sellgren	0611-196 34	Hagagatan 74	871 40	HÄRNÖSAND	
Sundsvall	Bertil Graeve	060-57 97 14	Borevägen 5	860 32	FAGERVIK	
Östersund	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND	janwikberg35@gmail.com

Region Mitt

Representanter i förbundsstyrelsen: Örjan Sterner, Bo Schagerberg och Lars Engvall.

Gotland	Olof Berglund	0498-21 51 75	Lyegatan 22	621 43	VISBY	berglund.olof@telia.com
Föreningslokal:	Marinstugan	070-164 79 24	Södevägen 56 B	621 58	VISBY.	(Stugvärdens hemtelefon)
Haninge	Lars Engvall	08-777 95 26	Lilla Hundens gata 422	136 64	HANINGE	engvall.lars@telia.com
Norrköping	Ove Hagström	011-23 90 15	Nygatan 55	602 34	NORRKÖPING	ovemarin@tele2.se
Föreningslokal:	Marinlokalen	011-13 84 25	Saltängsgatan 48	602 38	NORRKÖPING.	flottansman@telia.com
Norrälje	Tommy Häggroth	073-157 76 56	Stentorp Köpmanholm	760 18	YXLAN	t.haggroth@gmail.com
Föreningslokal:	"Marinlokalen"		Götgatan 14 A	761 64	NORRTÄLJE.	(ej postmottagning)
Nynäshamn	Kjell Johansen	08-520 182 10	Båtsmansvägen 13	149 31	NYNÄSHAMN	k.r.johansen@tele2.se
Stockholm	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE	orjan.sterner@bredband.net
Kansli	Flottans Män	08-611 10 11	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM.	sthlm@flottansman.se
Södertälje	Thomas Westerberg	073 7463669	Ekenbergsgatan 30	152 43	SÖDERTÄLJE	t_westerberg@hotmail.com
Föreningslokal:	Notholmen	08-55 15 50 14	Hörningsholm,		MÖRKÖ	(ej postmottagning),
Västerås	Stieg Andersson	0708-908616	Bäckvägen 6	734 51	KOLBÄCK	vasteras@flottansman.se
Föreningslokal:	Flottans Män		Slakterigatan 10	721 32	VÄSTERÅS	stieg.andersson@swipnet.se

Region Syd

Representanter i förbundsstyrelsen: Carl-Erik Edström och Rolf Pärnhem.

Kalmarsund	Bengt Hammarlund	0480-227 03	Drott. Margaretas väg 27A	392 45	KALMAR	abe@hammarlund.net
Karlshamn	Rolf Pärnhem	0454-19 611	Drottninggatan 22	374 35	KARLSHAMN	parnhem@telia.com
Föreningslokal:	Flottans män	0454-163 40	Lärkgatan 2	374 34	KARLSHAMN	
Karlskrona	Göran Löfgren	0455-150 12	Alebrunnsvägen 26	371 42	KARLSKRONA	goran.lofgren@tele2.se
Kristianstad	Lars-Ingvar Elofsson	044-23 50 31	Byastensvägen 10	291 77	GÄRDS KÖPINGE	navyman@tele2.se
Malmö	Jörgen Persson	0413-603 44	Vångavägen 9	241 32	ESLÖV	jorgenpersson.fmmalmo@telia.com
Trelleborg	Göte Lindberg	0410-401 84	Syréngatan 3	231 53	TRELLEBORG	gotelindberg@hotmail.com
Västervik	Carl-Erik Edström	0490-184 20	Sjöviksgatan 2	593 42	VÄSTERVIK	familjennord@bredband.net
Växjö	Sten Svensson	0470-811 74	G:a Teleborgsvägen 12	352 55	Växjö	leifcarlsson41@hotmail.com

Region Väst

Representanter i förbundsstyrelsen: Lars Linde och Bertil Andreasson.

Göteborg	Gunnar Ekbladh	070-232 89 27	Skolspåret 35	424 32	ANGERED	2328927@hotmail.com
Föreningslokal:	Marinstugan	031-29 07 23	Örlogsvägen 6, Nya Varvet.	426 71	V.FRÖLUNDA	goteborg@flottansman.se
Halmstad	Kjell Jönsson	035-13 01 44	Norra vägen 21	302 32	HALMSTAD	kjellgudd@gmail.com
Föreningslokal:	Marinstugan	035-10 84 22	Dragvägen	302 38	HALMSTAD	halmstad@flottansman.se
Jönköping	Jan Johansson	036-433 44	Björkvägen 7	566 92	HABO	jangustav.olander@telia.com
Karlstad-Värmland	Göte Rahm	054-15 52 05	Stinsgatan 2	652 26	KARLSTAD	gote.rahm@live.se
Lysekil	Jackie Lindebäck	0523-133 60	Dalskogen 169	453 41	LYSEKIL	jackie@bplast.no
Varberg	Per Callenberg	0340-422 19	Vrånvägen 21	430 10	TVÅÅKER	cal.per@telia.com
Föreningslokal:	Gamla tullhuset	070-391 04 26	Otto Torelles gata 3	432 44	VARBERG.	
Ängelholm	Lars Linde	0431-141 18	Lupingatan 9	262 62	ÄNGELHOLM	
Föreningslokal:	Flottans Män	0768-49 48 61.	Östergatan 89	262 00	ÄNGELHOLM.	

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen till:
FLOTTANS MÄN
Teatergatan 3,
111 48 STOCKHOLM

POSTTIDNING B

Mästare på smygteknik

Kockums står för marin högteknologi i världsklass – på ytan och under. Vi konstruerar, bygger och underhåller fartyg, ubåtar och örlogsmarina system med avancerad smygteknik. Verksamheten bedrivs i Sverige i Malmö, på Muskö och i Karlskrona. Kockums ingår i ThyssenKrupp Marine Systems.

Kockums förmåga att konstruera och bygga moderna örlogsfartyg illustreras kanske bäst av Visbyklassens korvetter. Byggda av kolfiberkomposit och med designlösningar som gör dem nästan osynliga, har de väckt uppmärksamhet världen över. Vi kallar det GHOST® - Genuine Holistic Stealth.

På Kockums jobbar vi nu med att ta fram nästa generations ubåt, arbetsnamn A26. Det blir världens första ubåt som inte bygger på logiken från Kalla Kriget. Istället får den nya och flexibla förmågor med möjlighet till varierande uppdrag i alla världens hav.

kockums.se

KOCKUMS

ThyssenKrupp Marine Systems

